

Vse bo odvisno od našega dela in prizadevanja

Iz novoletne poslanice predsedstva SFRJ

V 1980. letu smo izgubili velikega voditelja naše revolucije. Hkrati je bilo to leto leto zaobljube delavskega razreda in vseh delovnih ljudi, vseh narodov in narodnosti naše države, da bodo šli nezadržno naprej po Titovi poti. In naposled je bilo to tudi leto, v katerem sta se v praksi potrdila naša moč in prepričanje, da bomo na tej poti vztrajali in da bomo naprej krepili svoje in njegovo delo - socialistično, samoupravno in nevrščeno Jugoslavijo.

V letu 1980 se je mednarodni položaj izrazilo poslabšal, vendar je spodbudno, da se krepijo tudi odpori proti glavnim vzrokom takšnemu stanju, proti blokovanju kosa in politiki sile, raznim pritiskom in vmešavanju v notranje zadeve drugih. Ni druge izbire, kot je politika miru, enakopravnega sodelovanja in univerzalnega popuščanja napetosti, za katero se Jugoslavija odločno zavzema. Zato vidimo, danes se bolj kot včeraj, v politiki nevrščeni izhod iz sedanje krize, edino pot ustvarjanja novih in pravičnejših mednarodnih političnih in gospodarskih odnosov. Naša država, zvesta tej politiki, je tudi v letu 1980 nadaljevala intenzivno delo na zunanje političnem področju in prispevala k prizadevanju, da bi zaustavili nadaljnje slabšanje mednarodnega položaja.

Naš notranji razvoj je tudi v minulem letu potekal v znamenju revolucionarne kontinuitete in politične trdnosti, poglobljanja bratstva in enotnosti, nadaljnje krepitve materialnih sil in obrambe moči države. Sistem političnega samoupravljanja je potrjeval in še naprej potrjuje svojo moč in prednost.

Tudi leto 1981 ne bo lahko, še toliko bolj, ker ob vstopu vanj ves svet tare naraščajoče breme gospodarske nestabilnosti. Čaka nas še odločnejše in še bolj organizirano delo za odpravo osnovnih vzrokov gospodarske nestabilnosti in boj za to, da bi upočasnili rast cen in zmanjšali deficit plačilne bilance. S tem bodo nastajale možnosti za postopno izboljšanje življenjskega standarda, ki bo slonel na povečanju delovne storilnosti in učinkovitejšem gospodarjenju v celoti. Eno nam mora biti pred očmi: imeli bomo toliko in živeli tako, kakor in kolikor bomo delali, proizvajali in razvijali samoupravne družbene in ekonomske odnose.

Smo na pragu leta, v katerem bomo počastili tudi 40-letnico naše revolucije. V tem dolgem obdobju smo bili kos tudi najtežjim problemom, odpravili smo težave, ki so se zdale mnogim nepremagljive. Brez težav in problemov tudi danes nismo in ne bomo niti jutri. Njihovega urejanja se delavski razred in vsi delovni ljudje lotevajo z jasno perspektivo nadaljnega razvoja, s trdno vero v svoje sile, s prepričanjem, da bodo Zveza komunistov in druge organizirane sile socialistične zavesti kljub izivom današnjega časa sposobne izpolniti svojo zgodovinsko nalogo.

Predsedstvo SFRJ ob novem 1981. letu najprisrčneje voščil vsem narodom in narodnostim, vsem delovnim ljudem, borcem in mladini, pripadnikom oboroženih sil in varnostnih služb, vsem občanom naše države v prepričanju, da bo to leto v vsakem pogledu uspešno in plodno.

RAZMISLEK OB ARHIVSKI SLUŽBI

Posavske občine so se znašle pred odločitvijo glede bodoče organizacije arhivske službe. Zdjaj za vse tri občine opravljajo to delo v Celju. V primeru, da bi poslej imela regija svoj arhiv, bi potrebovala naj 300 kvadratnih metrov prostora, kar bi zadoščalo za okoli 1500 metrov arhivskih polic.

TUDI NA ZDOMECE RAČUNAJO

Ob vstopu v novo srednjeročno obdobje obeta brežiška občina 3,5 odstotno rast zaposlovanja letno. Z novimi investicijami bo povečala število delovnih mest tudi v okoliških krajih in približala delo ljudem v vaseh ob Krki ter nudila možnosti zaposlitve tudi na Bizeljskem. Pri zaposlovanju računajo na zdomece, ki jih ta čas dela na tujem še blizu tisoč. Večina se jih namerava prejeti ali slej vrniti in dobro obiskano srečanje z njimi ob koncu leta je pokazalo, da jih zelo zanima kakšne možnosti za zaposlitev bodo imeli ob vrnitvi.

Moč je v prostovoljnem delu

Rdeči križ Slovenije na pragu novega srednjeročnega obdobja - Še bolj se bo posvečal človeku in prispeval svoj delež k stabilizaciji gospodarskih razmer

Tik pred iztekom starega leta so v Čateških Toplicah prisostvovali dvodnevni seminarji predsednikov in sekretarjev občinskih organizacij Rdečega križa iz Slovenije. Prišli so polnoštevno, da bi se pripravili na nalogo, ki čakajo Rdeči križ v petletki, ki se je pravkar začela.

Prav aktivisti RK namreč lahko veliko pripomorejo k uresničevanju stabilizacijskih ciljev od delovne organizacije do krajevne skupnosti, občine in republike. V Sloveniji šteje RK 600 tisoč članov.

Med aktiviste Rdečega križa v Čateških Toplicah je prvi dan prišel predsednik skupščine SRS Milan Kučan. Prikazal jim je poti do ustavnih sprememb in dileme, ki so spremljale njihovo nastajanje. Posebej se je zadržal ob kolektivnem delu in odločanju, stabilizacijskih naravnosti, nevrščeni in podružbljanju SLO. Med predavatelji je bila tudi članica predsedstva SRS Vida Tomšičeva, ki je poslušalcem razlagala družbena izhodišča socialnega dela.

Udeleženci seminarja so se med drugim seznanili z vsebino

Najdaljša noč minila v duhu varčevanja

Lahko zapišemo, da je bilo letošnje silvestrovanje mnogo manj razpisno kot prejšnja leta, saj je mnogo hotelov in podobnih zabavišč tudi po Dolenjski ostalo le napol zasedenih, doma in v zidanica pa za obloženimi mizami ni zmanjkalo dobre volje. Seveda so nekateri najdaljšo noč prečeli na delovnih mestih povsem trezni. Mnogo bolj veselo je bilo naslednjo noč (naš posnetek je iz Metropola), saj so ob polovico manjši vstopnini marsikje zasedli sleherni prostorček hotelske ali gostilniške sobe. Z obiskom se ne morejo pohvaliti le v novo meški športni dvorani, kjer je pela primadona jugoslovanske popevke Tereza Kesovića. Od predvidenih 700 vstopnic (saj novoletni pevski honorarji niso delavska plača) so po 300 dni prodali le 314 vstopnic, izgubo pa bomo menda s prireditvami v dvorani plačevali še vse leto. Na tem mestu lahko tudi zapišemo, da dolenska metropola že leta ni bila tako okrašena in povrh še pravi čas. Tudi dedek Mraz je bil letos bolj radodaren, ne z darili, temveč z obilico kulturnega programa, ki so ga najmlajšim pripravili v Domu kulture in Domu JLA (slika spodaj). (Foto: Janez Pavlin)

Poziv k večji odgovornosti

V Posavju kritično o načrtovanju - Prostor je bogastvo, ki ga lahko zapravimo

Pri posegih v prostor ima vsaka nepremišljenost hude posledice. Drago je budo plačevale ne samo sedanje, ampak tudi bodoče generacije. Tako se je na seji sveta posavskih občin konec decembra pokazalo, da v regiji prav na tem področju ni zaželenega sodelovanja, da se planski dokumenti ne pokrivajo, da marsikaj štrli iz njih, kar bi morali izravnati s skupnimi močmi.

Komisija sveta posavskih občin za prostorsko planiranje in varstvo okolja je podkrepila svoje ugotovitve z različnimi stališči izvršnih svetov do bodoče trase za hitro železniško progo od Dobove do

PRVO DOPLAČILO ZA ŽAMETOVKO

Medtem ko je bila odkupna cena za kilogram žametne črtnice jeseni 6 dinarjev, so v metliški kmetijski zadruzi decembra odobrili prvo doplačilo, in sicer od 2 do 6 dinarjev za kilogram, odvisno od kvalitete grozdja posameznega vinarstva.

Ljubljane in opozorila na različno opredeljevanje industrijskih con v občinah.

Žal, v posavski prostor močno posega tudi republika (gradnja JE Krško, razpeljava daljnovidov, plinovodov, cest, železnica ipd). Zato je toliko bolj pomembno, da občine skupaj rešujejo, kar je v njihovi pristojnosti, da se skupaj lotevajo varovanja pitne vode, kmetijskih površin, zaščite reke Krke ipd. Dovolj je, da pri pripravljanju in sprejemanju dolgoročnih prostorskih rešitev odpre en sam člen in že je veniga sodelovanja prekinjena. Z namenom, da se to v prihodnje

V soboto „Spoznamo se“

V okviru kulturne akcije „Spoznamo se“ bo 10. januarja v Črnomlju prvi večer trebanjske kulture

V kulturni akciji štirih dolenskih občin z naslovom „Spoznamo se“ bodo odšli najprej na pot Trebanjci. Njihove kulturne skupine bodo v soboto, 10. januarja, nastopile v Črnomlju in še nekaterih krajevnih središčih črnoljske občine. Ta dan naj bi se tudi metliški kulturniki predstavili v novomeški občini, vendar so se prireditelji sporazumeli, da bodo Metličani gostovali šele 24. januarja.

To bo prvi krog medsebojne kulturne izmenjave, kot si jo je zamislil pripravljali odbor pod vodstvom Silvestra Mihelčiča (ml.) in potrdile ZKO v Črnomlju, Metliki, Novem mestu in Trebnjem.

RIBNICA: DELOVNA SKUPINA CK NA OBISKU

Včeraj, 7. januarja, in danes se muči v občini Ribnica delovna skupina CK ZKS, ki bo obiskala več osnovnih organizacij ZK in se seznanjala z njihovim delom, uresničevanjem sklepov in stališč, delovanjem delegacij itd. V začetku februarja pa pričakujejo obisk predsednika ZKS Franceta Popita.

V naslednjih mesecih se bodo prireditve nadaljevale po načelu, da bo vsaka občina dolenske regije gostovala trikrat, v okviru praznovanja slovenskega kulturnega praznika pa pripravila nastope doma.

Akcija bo potekala pod pokroviteljstvom medobčinskega sveta SZDL za Dolenjsko ter v počastitev 40-letnice vstaje slovenskega naroda in 40-letnice ustanovitve OF. Kot je bilo poudarjeno na eni zadnjih sej pripravljalnega odbora, naj bi ta akcija pomenila prvi korak k tesnejšemu sodelovanju dolenskih občin na kulturnem področju.

Preokreniti zaostajanje sevniške občine

V petih letih za 2,5 milijarde dinarjev naložb

Delegati vseh treh zborov sevniške občinske skupščine so imeli na zadnji lantski seji, 26. decembra, pred seboj sveženj pomembnih gradiv in načrtov, ki bodo v marsičem odločilno vplivali na delo in življenje v letu 1981 in v vsem srednjeročnem obdobju.

Da bi preokrenili zaostajanje sevniške občine, ki je po razvitosti na repu slovenskih občin, načrtujejo delovni kolektivi pogumne naloge. Predvidene naložbe naj bi v tem obdobju znašale kar 2,5 milijard dinarjev, porabljene pa naj bi bile tako, da bi dale kar največje gospodarske učinke.

Občinski izvršni svet je plane že nekajkrat obravnaval in opozoril, da ni stvarno graditi na prevelikih upih za tančna posojila. Opreti se je treba predvsem na lastne sile. In med drugim tudi sevniško gospodarstvo kolikor ga je mogoče usmeriti v izvoz. Ta že zdaj kaže veliki porast, saj se je prodaja na tuje povečala lani kar za 66 odstotkov, kar je dobro izhodišče za usmeritev v prihodnje.

A. Ž.

RED DELA Z ZLATIM VENCEM KONFEKCIJI „LISCA“

To visoko državno odlikovanje je izročil predsednik sevniške občinske skupščine Janko Rbemik 27. decembra največjemu dolovnemu kolektivu v občini Predsedstvo SFRJ je odlikovalo „Lisca“ ob 25-letnici obstoja in za posebne zasluge ter uspeh, dosežen pri delu, ki je pomembno za gospodarski napredek države.

UREDNIŠTVO V GOSTEH

V letu 1981 bomo prvi sestanek krajanov in novinarjev organizirali na

DVORU PRI ŽUŽEMBERKU

Vabimo Dvorjane in prebivalce okoliških zaselkov, naj pridejo v sredo, 14. januarja 1981 ob 17. uri v gostilno „Pri Bobenčku“.

ODLIKOVANJE BENČINI

Z redom dela z zlatim vencem je bil odlikovan za dolgoletno uspešno delo na področju zadržištva in kmetijstva direktor KZ Ribnice Jože Benčina. To visoko odlikovanje predsedstva SFRJ je Jože Benčina prejel na izrednem občnem zboru Zadržišne zveze Slovenije, ki je bil 19. decembra v Ljubljani.

DOBRO PRIPRAVLJENI ZA NOVE NALOGE. Aktivisti Rdečega križa so bili na seminarju v Čateških Toplicah, kjer sta jim predavala tudi Milan Kučan in Vida Tomšičeva. Goste so pozdravili mladi člani RK iz Brežic. (Foto: J. Tepepy)

VREME
Ob koncu tedna bo prevladovalo suho in hladno vreme, v nedeljo bo prehodno poslabšanje.

Leto, od katerega smo se poslovili, ni bilo najbolje in zato se zdi razumljivo vprašanje, ki ga zastavljamo na začetku novega: kakšno bo, kaj bo prineslo?

Bežni pogled na številne poslanice, ki jih po tradiciji izrečejo državni sveta, kaže, da so obeti za 1981 leto izredno trezni. Nič ne bil voljan novega leta sprejeti izrazito črnogledno, toda prav tako nič ne v njem ni našel prešernega optimizma, nič ne bil zmožen poguma, da bi za naslednjih dvanajst mesecev napovedal več sonca in manj teme.

Razlog je kajpak na dlani. Dediščina leta, od katerega smo se poslovili, je preprosto preveč obremenjena s slabostmi in težavami, da bi se jih bilo mogoče otresti in začeti znova.

Obeti 1981

Tako za zdaj ni videti, da bi si lahko obetali izrazitih izboljšav na najbolj kriznih področjih, ki segajo v širokem loku od srednje-ameriškega Salvadorja prek Roga Afrike, Bliznjega vzhoda, Iraka in Irana pa vse do Indokitajske. Povsod tod ostajajo stare zadrege, stara nasprotja, stari spopadi.

Povsem enako je tudi na širšem in zemljepisno manj natančno opredeljenem področju razoroževanja, ki se naprej ostaja zgolj pobožna želja. Prvi novoletni dnevi so iz Združenih držav prinesli novico, da se bo vojaški proračun te države povečal za 25 milijard dolarjev in torej zaokrožil na celih 200 milijard. In utegne se zgoditi, da bo ta vsota še narasla pod vodstvom novega predsednika Ronalda Reagana. Koliko natančno bodo porabili za orožje na drugi strani, v Sovjetski zvezi, v tem trenutku še ni znano, da pa bo vsota (ki jo zaradi posebnosti svojega sistema pač ne bodo objavili) prav tako orjaška, nič ne

dvomi. Eno k drugemu bo šlo letos za oboroževanje več kot 500 milijard dolarjev – in za toliko bo prikrajšano človeštvo. Noro pri tem je to, da bi lahko, če ne dajali toliko za orožje, v nekaj desetletjih praktično izkoreninili vse razloge, zaradi katerih se ljudje sploh bojujejo – toda nezaupanje ob hkratni želji za prevlado je močnejše od vseh treznih razmišljanj.

Žal ni nobenega dvoma, da bodo tudi v tem letu ostale vse strahotne razlike, ki delijo bogate in revne in še celo več – povečale se bodo. Nova mednarodna gospodarska ureditev bo ostala še naprej zgolj neuresničena zahteva dveh tretjin ljudi tega planeta, ki bodo še naprej gladovali in umirali zaradi vsesplošnega pomanjkanja in bede.

In tako pogledano po pretek, so obeti za 1981 kaj skromni.

Vzroki so hkrati zelo preprosti in hudo zapleteni: veliki se nočejo odpovedati želji, da bi vsiljevali svojo voljo drugim, da bi se vmešavali v notranje zadeve manjših in šibkejših, še vedno prevladuje miselnost kratenja neodvisnosti in samostojnosti.

Dokler bo to tako, si svet ne more obetati veliko dobrega.

Niče si ne dela utvar, da bosta miselnost in taki mednarodni odnosi izginili sami po sebi, da jih bo mogoče odgnati z zamahom čudežne palice.

Neurščeni so na primer trdno prepričani, da je mogoče do boljšega in pravičnejšega sveta le z vztrajnim prizadevanjem, z nenehnim bojem proti blok-ovski politiki.

Toda tudi to je veliko lažje reči kot uresničiti, zakaj tudi neurščeni so (na trenutke že kar neprijetno) razklani in obremenjeni z različnimi pogledi ter stališči.

JANEZ ČUČEK

Za stanovanje je potrebno varčevati

Skoraj ni družine, ki bi lahko z lastnimi sredstvi kupila stanovanje ali zgradila hišo, zato bi vas želeli seznaniti z možnostmi namenskega varčevanja za stanovanje pri temeljnih bankah združenih v Ljubljansko banko.

Varčujete lahko z rednimi mesečnimi pologi ali z enkratnim pologom.

Varčevati je potrebno vsaj dve leti.

Pravico do posojila za stanovanje si lahko pridobite tudi s prodajo

prihranjenih deviznih sredstev in vezavo njihove dinarske protivrednosti ali z vezavo dinarjev.

Če se odločite varčevati za stanovanje ali hišo z rednimi mesečnimi pologi, dobite npr. po štirih letih na privarčevani znesek kar 200 % posojila in še 40 % za ohranjanje realne vrednosti hranilne vloge.

Na vsa vprašanja o varčevanju vam bodo odgovorili v vaši banki.

Ljubljanska banka

Enaki pri dohodkih in delu

O izenačevanju kmetov z delavci se le velik govori, stori pa zelo malo, trdijo nezadovoljni kmetje. Povprečni denarni dohodki slovenskih kmetov so v primerjavi s povprečnimi dohodki delavcev res majhni. Pri primerjavi dohodkov pa navadno ne upoštevajo, da delavec, ki nima posestva niti vrta, porabi od povprečnega mesečnega osebnega dohodka skoraj polovico za prehrano.

Za razpravo o kmetijstvu v sosednji republiki so zbrali podatke, da kmetijski delavci na družbenih posestvih premalo delajo za svoje osebne dohodke. Izračunali so, da za 100 kg pšenice porabijo le 30 minut svojega dela. Ker na delavca pride povprečno 17,5 ha obdelovalne zemlje s po 50 stoti hektarskega pridelka pšenice, opravi torej vse leto le 437 ur koristnega dela ali na mesec 37 ur. Ocena je tako površna, da je ne bi kazalo upoštevati, če računari ne bi dodali, da je to – 37 ur na mesec – le nekaj več kot dva garaška dneva prizadevnega kmeta, ki dela po 16 ur na dan.

Imamo natančnejše podatke. Na kmetijsko industrijskem kombinatu Vukovar v SR Hrvatski obdeluje okrog 300 stalnih in 100 do 150 sezonskih delavcev 13.000 ha zemlje, torej več kot 30 ha eden. Lani so posejali 4600 ha pšenice, 4650 ha koruze in skoraj 2000 ha sladkorne pese, večino drugih zemljišč pa so namenili za pridelovanje krme. Ni pa všteta živinoreja.

Povprečna velikost kmetij je na Hrvatskem podobna naši in

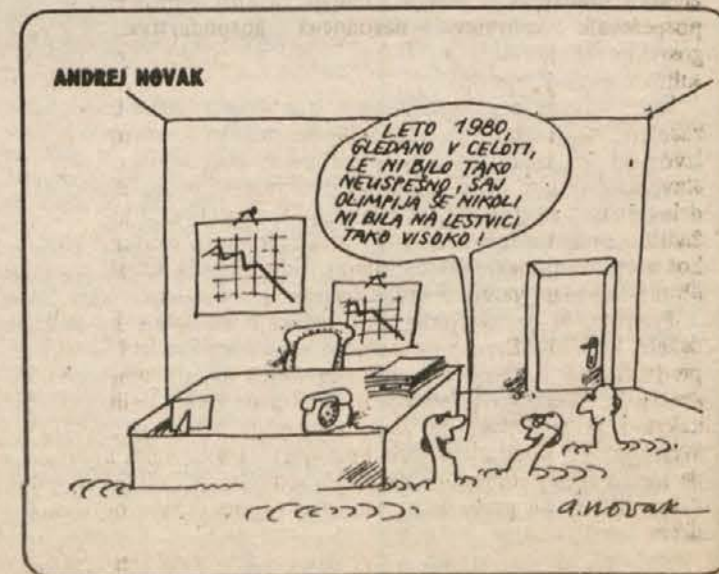
državni – znaša okrog 3 ha obdelovalne zemlje. Kako obdeluje kmet tako kmetijo, če gara po 16 ur na dan?

Ali bi kovaču, ki bi še ročno delal žeblje, lahko priznali enako um o nagrado za delo kot delavcu, ki jih dela v tovarni? Po napornosti dela, da ali celo višjo, saj bi opravljal težje delo kot pri stroju, ne pa po učinku, sicer bi bili njegovi žebli 5 ali 10-krat dražji kot tovarniški. Kdo bi jih kupil?

Podobno je v kmetijstvu. Če kmet gara po 16 ur dnevno na kmetiji, ki ima le 3 ali 4 ha obdelovalne zemlje, in ima premajhne dohodke, ker ne pridelava veliko za trg, potem bi moral resno razmišljati, kaj naj ukrene.

Delovni ljudje imajo enak družbenogospodarski položaj po svojem delu. Njihovo delo pa ne more biti kakršnokoli, temveč družbeno koristno. Meri se z izdelki, pri kmetih in kmetijskih delavcih pa s pridelki. Brez enakosti pri produktivnosti dela – koliko človek naredi, izdelava, pridelava, in ne le, koliko dela – ne bo enakosti pri gnotnih dobrinah.

JOŽE PETEK

NOTRANJEPOLITIČNI PREGLED

Z obiskom v Italiji na najvišji državni ravni so praktično predstavili novi protokol predsedstva SFRJ, ki določa pravila obnašanja in običaje ob odhodih naših državnih delegacij v tujino in ob obiskih tujih državljanov v naši državi. Od zdaj ob slovesu in vrnitvi v državo predsedniku in podpredsedniku ter članu predsedstva ne izkazujejo vojaških časti, število tistih, ki so na slovesu in sprejemu pa je omejeno na osem osebnosti. V spremstvu člana predsedstva, ki odhaja na uradni obisk, je lahko največ 15 članov, kadar pa obisk ni uraden, torej samo prijateljski, pa je v spremstvu lahko največ 6 oseb. Uradni obisk v drugi državi lahko traja največ tri dni, v izjemnih primerih pa največ pet. Neuradni obiski bodo v prihodnje dolgi samo dva dni, v nekaterih primerih pa lahko tri dni.

Naš novi protokol

Vojaške časti med prihodom in slovesom tujega državljanika bodo od zdaj veljale samo za tujega državljanika, ki prihaja na uradni obisk v našo državo. Za neuradni obisk so vojaške časti predvidene samo ob sprejemu. Slovesnega sprejema in slovesa od tujega voditelja države se lahko udeleži največ 20 jugoslovan-skih osebnosti. Pri neuradnem obisku je število osebnosti ob sprejemu zmanjšano na 15, ob sprejemu podpredsednika republike, državnih in revolucionarnih svetov pa je lahko prisotnih do 20 oseb. Ob sprejemu tujega predsednika vlade je na sprejemu lahko največ 10 osebnosti, zunanje ministre in ministre za obrambo pa sprejema 8 domačih predstavnikov.

Ena od pomembnih sprememb v protokolu je, ker od zdaj prebivalstva ne bodo več pozivali k organiziranim sprejemom za tuje državnike. Ob sprejemu tujih državljanov lahko na ulice morebiti popeljejo le šolske otroke. Mesto je ob visokih obiskih okrašeno

z 10 do 20 zastavami in dvema do tremi napisi.

Slovesen sprejem in slovo od voditelja tuje države praviloma poteka na letališču, železniški postaji oziroma pristanišču. Vojaške časti izvajajo v protokolarnem času od sedme do 20. ure, med obiskom pa ima vođa te države pravico na spremstvo petih motoristov. Če gost prihaja na obisk z ženo, se sprejema slovesa oziroma kosila praviloma udeleži tudi žena gostitelja in žene drugih najvišjih predstavnikov federacije. Tudi v tem primeru je predvideno, da službeni obiski trajajo največ tri, prijateljski pa dva dni.

Meddržavne obiske in srečanja državljanov označujejo tudi običajne izmenjave različnih daril in spominov ter izmenjave odklovanj. Protokol predsedstva SFRJ je tudi na tem področju natančen. Odklovanja lahko vzajemno izmenjata vođa tuje države in gostitelj, izmenjava pa lahko zajema tudi manjše število osebnosti obeh strani, ki sodelujejo v razgovorih oziroma so v spremstvu.

Izmenjava daril in spominov poteka samo med uradnim obiskom tujega voditelja. Predsednik predsedstva lahko izroči gostu in njegovi ženi prilagodljiva darila, ožjemu delu spremstva pa je mogoče podariti darila v vrednosti do 50 odstotkov povprečnega osebnega dohodka v Jugoslaviji. Tudi jugoslovanski predstavniki lahko sprejemajo darila do določene vrednosti v skladu z zakonskimi predpisi.

Protokol omejuje število tujih gostov, katerih bivanje je v breme naše države. Med uradnim obiskom voditelja tuje države lahko v naše breme spremlja največ 20 članov delegacije. Če našo državo obišče vođa tuje države, kjer je uveden nižji limit od našega, potem upoštevajo predvideno število članov delegacije iz te države. Stroški za bivanje tujih novinarjev, gorivo in oskrbo posebnega letala ne sodijo v breme naše države. Prav tako tudi ne telefonski pogovori.

PLAZ GROZI – Mimo naprav globoškega rudnika uredi zemlja z gozdom vred proti potoku, ob katerem stoji lepa nova hiša. Le nekaj korakov pred njo se je grozeči plaz ustavil. Za koliko časa, se še ne ve. Lastniki si seveda želijo, da bi jim prizanesel. (Foto: M. Z.)

TOVARNA KONSTRUKCIJ IZVAŽA – V petek so v sevniški Tovarni konstrukcij tozdr SPT naložili opremo v vrednosti 6 milijonov deviznih dinarjev za kemično tovarno v glavnem mestu Nigerije Lagosu. Na sliki: končna obdelava enega izmed disperzerjev barv. (Foto: Pavel Perc)

BELOKRANJSKE VEZENINE – Za bogate belokranjske vezenine in druga ročna dela je bilo na proslavi 20-letnice patronata Jugotekstila-Impex nad suhosko osnovno šolo zlasti med številnimi gosti veliko zanimanje. Razstavo je pripravila Slavica Ritonija iz Črnomlja. (Foto: A. Bartelj)

ZABAVNO IN VESELO V NOVO DESET-LETJE – V hotelu Metropol so za goste prve noči v novem letu pripravili inačico „novomeškil-večerov“ z obilico smeha in igr. Izven konkurence je z daljšim programom nastopila lahka deklica iz Semiča, ki je javno opisala nekaj svojih grdih navad. (Foto: J. P.)

SEVNICA: KOLEKTIVNO VODSTVO OBLAČILNE ŠOLE

Delegati vseh treh zborov občinske skupščine v Sevnici so na seji 26. decembra potrdili sklep o ukrepu za časnega družbenega varstva v sevniški Poklici oblačilni šoli. Spisek mogočih samoupravnih odnosov našteva devet pomanjkljivosti. Obrazložitev ukrepa družbenega varstva za to omenja celo škodljive vplive na organizacijo pouka in odnose med uporabniki in izvajalci. Ukrep za uvedbo družbenega varstva so delavci šole izglasovali 4. decembra. S tem ukrepom je razrešena direktorica šole inž. Zoja Bedračeva. Naloge poslovnega organa naj bi poslej začasno opravljal kolektivni organ v sestavi Marinke Mesar, Franca Pipana in Vlada Curina.

Popraviti omajan poslovni ugled

O razmerah v največji dolenjski tovarni IMV je razpravljal občinski komite v Novem mestu – Odnos do kupcev v IMV ni bil korekten, kar pa popravljajo – Ze vračajo denar!

29. decembra je komite občinske konference ZK v Novem mestu obravnaval ekonomske in politične razmere v največji dolenjski tovarni IMV Novo mesto. V razpravi sta sodelovala tudi izvršna sekretarja predsedstva CK ZKS Franc Šali in Alojz Gojčič, podpredsednik republiškega sveta Zveze sindikatov Martin Minlar ter Vinko Kastelic, republiški pravobranilec samoupravljanja.

Razprava v komiteju je bila neke vrste nadaljevanje in razčlenitev nedavne konference komunistov iz celotne tovarne IMV, ki je sicer načela sklop raznoterih težav, ni pa dala dovolj jasnih in kritičnih ugotovitev kot kažipot za nadaljnje delo.

Občinski komite je kot eno glavnih napak pri dosedanem delu komunistov znotraj IMV ocenil to, da so krivdo za nastale težave vse preveč valili na dejavnike zunaj podjetja, premalo pa so se obračali k lastnim slabostim. Menijo, da je z dejanskim stanjem v tovarni seznanjen zelo ozek krog ljudi in da v večini primerov niti najodgovornejši komunisti nima jo dovolj poglobljenih in jedrnatih informacij o tekočem poslovnem položaju, kot o realnih razvojnih možnostih. Oboje so namreč doslej vse preveč metali v en koš.

Zelo kritično so ocenili poslovno moralo IMV in odnos do kupcev, ki zahtevajo vrniti plačane kupnine, pa se ob podražitvi avtomobila odpovedujejo. Nekajkrat so v razpravi podčrtali, da je ogorčenost kupcev upravičena. Kaže, da bo zadeva kmalu urejena, saj so po izjavi predstavnikov IMV že 31. decembra 1980 začeli kupcem vračati denar. Doslej imajo okrog 3.000 zahtevkov po vračilu denarja, precej kupcev pa se odloča za novo

možnost: obročno doplačilo razlike.

Komite je zadalžil komuniste v IMV, naj ob zaključnem računu za leto 1980 pridejo pred delavce z odkrito besedo o stanju v tovarni in ob tem pokažejo tudi na domače napake. Prav tako so komunisti v IMV zadolženi za uresničitev že nekajkrat sprejetih sklepov, med katerimi je tudi kolektivni poslovni organ.

Ker gre v IMV tako v dosedanji izgradnji kot v nadaljnjih načrtih za veliko naložbo, pomembno za vso republiko, bodo tako ekonomske kot politične razmere v kolektivu še nadalje v središču pozornosti. Podčrtali pa so na seji komiteja, da je pridobivanje strokovnjakov raznih strok med prvenstvenimi nalogami kolektiva in da je hkrati nujno prelomiti z dosedanjo politiko IMV. R. B.

letošnjem letu podražili za 27 odstotkov.

Tako visoko podražitev je narekovalo povečanje stroškov za energijsko gorivo, ki naj bi za okoli 8 milijard kilovatnih ur narasli od 4822 milijonov na 5212 milijonov. Zaradi tega bo seveda špet narasla cena dobavljene energije od 12 milijard 829 milijonov na 13 milijard 218 milijonov. Da bi dosegli ta prihodek, bodo morali povečati ceno električne energije za 12 odstotkov, kar je za 3 odst. več, kot so predvidevali v prvi varianti. Ker pa bi tudi tako povečanje cen električne energije omogočilo le enostavno reprodukcijo, je seveda nujno, da elektrogospodarstvo dobi še dodaten denar za gradnjo elektroenergetskih objektov. S povečano ceno elektrike naj bi zbrali še dodatnih 15 odstotkov za gradnjo že začetih elektroenergetskih objektov, pa tudi za naložbe v rudarstvo. Potemtakem naj bi se cena elektrike že letos povečala za 27 odstotkov, kar pa bo seveda prispevalo svoje k rasti inflacije. Toda kot je bilo že nekajkrat rečeno, najdražja je tista energija, ki je ni. Zato je povsem verjetno, da se bodo za drugo, večjo stopnjo podražitve elektrike odločili tudi na skupščini v dialogu z uporabniki, kjer bodo sprejeta dokončna stališča.

PREDAVANJA O ZAŠČITI TRT

Ze pred koncem lanskega leta so bila v Črnomlju in Semiču predavanja o kletarjenju, ki so zbudila med poslušalci veliko zanimanja, saj imajo nekateri vinogradniki zaradi lanskega slabega vremena s tem precej težav. V januarju pa Društvo vinogradnikov Bele krajine organizira predavanja o zaščiti vinske trte, ki jih bo v obliki strokovnih razgovorov vodila dipl. ing. Miljeva Kač iz Zalca. V Črnomlju bo predavanje v gasilskem domu v soboto, 17. januarja ob 9.15, istega dne v Semiču v kinodvorani v Metliki pa 18. januarja ob 9.30 v prostorih Vinske kleti KZ Metlika. Ker bo zaščita vinogradov zaradi pomanjkanja zaščitnih sredstev letos še bolj aktualna, pričakujejo organizatorji dober obisk predavanj.

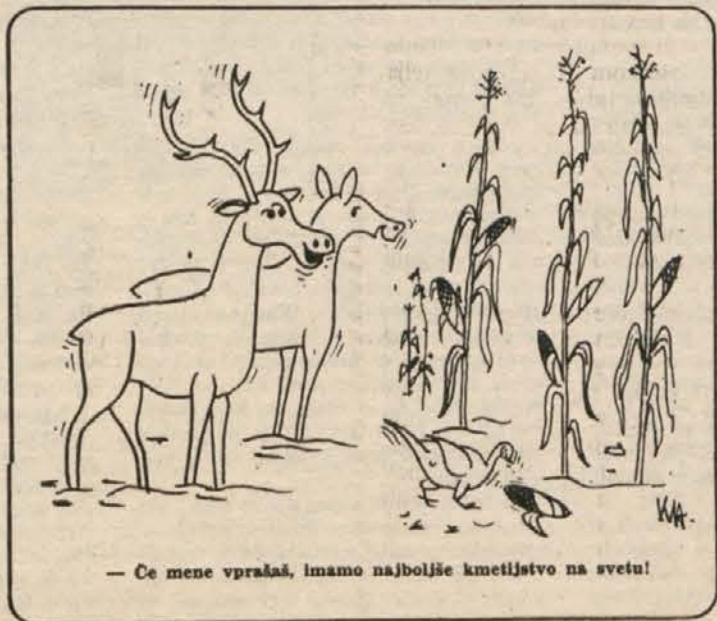

(Bori Zupančič)

Komaj skozi „sito“

V letošnjem letu naj bi se elektrika podražila za 27 odstotkov

Na zadnji lanski seji delavskega sveta slovenskega elektrogospodarstva so delegati le s težavo sprejeli večinsko stališče – glasovanje so morali ponoviti – po katerem bodo električno energijo v

— Če mene vprašate, imamo najboljšo kmetijstvo na svetu!

EN HRIBČEK BOM KUPIL...

Urejar Tit Doberšek

Nihče ne bo oporekal, da je gnojenje potrebno, da pa je lahko tudi bolj škodljivo kot koristno, ve malo vinogradnikov. Še bi imeli manj problemov z gnilobo (botritis), osipanjem,

Razmisliti – pa gnojiti vinograd

pozni dozorevanjem, zimsko pezebo itd. Ne smemo trditi, da je za vse to edini vzrok gnojenje, ampak napačno gnojenje ima vedno svoj delež.

Najprej moramo poudariti pomen založnega gnojenja ob rigolanju, oziroma po brazdo. Takrat je smotno dodajati fosforja in kalijeve gnojila. Najboljše je, da jih dajemo na podlagi analize tal. Če ne razpolagamo z rezultati analize, izhajamo iz predpostavke, da so v glavnem vsa tla slabo preskrbljena zlasti s fosforjem. Zato je potrebno dodati na hektar pribl. 5.000 kg mineralnih fosforjev in kalijevih gnojil. Najbolj primeren je foskal P : K 20 : 30. Fosforno gnojilo, ki vsebuje fosfor v citronsko topljivi obliki, je primerno edino na kisljih tleh, sicer pa mora biti fosfor v vodotopni obliki. Ne sme nas zapeljati nižja cena gnojila, ki ni vodotopna.

Pri sajenju moramo dodati čimveč komposta ali hlevskega gnoja. Zato je potrebno izkopati široko, ne pregloboko jamo, zlasti ne na ilovnatih oz. težkih tleh. Gnojenje z mineralnimi gnojili v sadilno jamo ima lahko samo slabe posledice. Pri dodajanju šote moramo vedeti, da jo moramo zelo dobro namočiti.

Največ znanja in izkušenj moramo vsekakor imeti pri gnojenju rodnih vinogradov. Gnojenje je opravičljivo in potrebno, ampak do določene meje. Po tem nam zlasti gnojenje z dušikom povzroča veliko težav in marsikaj izpad pridelka.

Osipanje po cvetenju je posledica preobilne založenosti tal z dušikom, vendar je za to tudi nekaj drugih vzrokov. Močnejši napad gnilobe je tudi posledica slabše odpornosti grozda zaradi prevelike bujnosti, ko je trs preveč gnojen z dušikom. Preobilno gnojenje z dušikom upočasni dozorevanje lesa in grozda ter je zaradi tega večja nevarnost, da nam rodni les v zimi zamrzne.

Torej moramo dobro poznati vinograd in razmisliti, ali ni kaka težava tudi zaradi preobilnega gnojenja. Če je vinograd bujen, je najbolje, da kako leto sploh ne gnojimo z dušikom. Takrat, ko nastopijo znaki slabše pre-

skrbjenosti, je možno bolj enakomerno preskrbovati trs z zadostnimi, ne pa prevelikimi količinami dušika. Letne potrebe so sicer odvisne od obremenitve, gibljejo pa se v glavnem med 80 in 120 kg čistega dušika na hektar. To pa je 300 – 450 kg 27 % KAN/ha ali 170 – 250 kg 47 % UREJE. Tri četrtine te količine porabi trs že pred cvetenjem. Dodajanje dušika po prvem juliju je v glavnem nesmotno in škodljivo. Pripomniti je še potrebno, da padavine dušična gnojila izpirajo vendar UREJO manj kot nitromonkal. Trs tudi ne more izkoristiti vseh dodanih gnojil, dušik izkoristi približno 80-odstotno.

Fosforja in kalijeve gnojila je najbolje dodati z založnim gnojenjem, tako da je potreba po njih manjša. Fosfor in kalij se ne izpirata s padavinami in ju je potrebno globoko zaorati v jesensko-zimskem času. Ker pa sta trti manj dostopna (fosfor 25 % in kalij 60 %), ju ne bomo mogli predozirati, kvečjemu bo teh elementov premalo. Vinograd porabi 30 – 50 kg/ha fosforja, t. j. 200 – 300 kg superfosfata, ampak zaradi slabega izkoristka moramo dodati več.

Kalija (čistega) porabi 100 – 150 kg na hektar ali 250 – 350 kg kalijeve soli. Upoštevati moramo še manjši izkoristek. Fosforja se do cvetenja porabi skoro vsa letna količina, kalija pa več kot polovica letne porabe.

Vsekakor ne bomo dosegli pravega učinka, če ne bomo dodajali vseh gnojil, da jih bo trs imel istočasno na razpolago po svojih potrebah.

Hlevski gnoj vsebuje v glavnem organsko snov in nekaj hranil, med njimi je razmeroma največ dušika. Zato v letu, ko gnojimo s hlevskim gnojem, ne dodajamo mineralnih dušičnih gnojil. Za povečanje humusa v tleh lahko uporabimo tudi zeleno gnojenje ali mulč.

Pri zasnovi travne ruše ali setvi za zeleno gnojenje moramo upoštevati potrebo posejanih rastlin po hranilih. Ta poraba se nam pozneje vme. Zaradi pomanjkanja mineralnih gnojil je težko dati primer, s čim naj gnojimo, vsekakor bi bil najboljše NPK 6 : 10 : 16 : 1 : 3. Tovarne dušika Ruše ali 7 : 14 : 21 tovarne INA Kutina. Pri teh gnojilih nadoknadimo nezadostno količino dušika s KAN ali URFJO, odvisno od bujnosti vinograda.

Če nam ni uspelo vinograda pognojiti, ni pa založen od prej, bomo to morali upoštevati pri rezi in trse manj obremenjevati. To nam bo pa vsekakor izboljšalo kvaliteto pridelka. Inž. JOŽE MALJEVIČ

Sejmišča

NOVO MESTO: Na prvem sejmu v letu 1981 je bilo napredaj le 285 pujskov in 14 nad tri mesece starih prašičev ter 19 glav goveje živine. Prodanih je bilo 198 prašičev in 10 glav govedi. Pujski so veljali 1.400 do 2.000 din, starejši prašiči 2.100 do 3.600 din, medtem ko so govejo živino prodajali vole po 48 do 55 din, krove po 42 do 45 din in mlado živino po 46 do 52 din kilogram žive teže.

BREŽICE: Na sobotni sejmu so rejci pripeljali 407 pujskov in 12 nad tri mesece starih prašičev, prodali pa skupaj 264. Pujski so veljali do 75, starejši prašiči pa do 65 din kilogram žive teže.

Kmetijski nasveti

Kmetijstvo – nafta Francije

Kmetijstvo in živilska industrija naj bi postala največji devizni vir Francije. Njen predsednik Valéry Giscard d'Estaing vidi rešitev za svojo deželo pri kmetih. „Kmetijstvo mora postati nafta Francije“, pravi in že v nekaj letih naj bi francoski račun za uvoz nafte v celoti poravnali z devizami kmetijskega izvoza. „Zelena nafta“ prinaša že zdaj obilen prihodek deviz, medtem ko so Francozi v preteklem letu kupili v tujini veliko več industrijskih izdelkov in surovin, kot pa so izvozili (primanjkljaj je znašal 10 milijard frankov), je bilo pri kmetijskih pridelkih in živilih prav nasprotno. Nič čudnega, če velja kmetijstvo in živilska predelava ta čas v Franciji za eno najpomembnejših pospeševalk celotnega narodnega gospodarstva. Pariški gospodarski časnik „Les Echos“ slavi to panogo kot konico sulice v zunanji trgovini.

Samo industrija, ki oplemenjuje kmetijske pridelke in ponuja zaželene specialitete, je v zadnjih sedmih letih potrojila letni izvoz in je takoj za najpomembnejšo gospodarsko vejo – stavbeništvo. V 3895 podjetjih te industrije je zaposlenih več delavcev kot v avtomobilski industriji. V prvem polletju 1979 so živilska podjetja izdala za nove stroje in tovarne trikrat toliko kot v enakem obdobju leto poprej. Odločitve za investiranje so jih olajšale raznovrstne državne premije in subvencije.

Francija se je uveljavila kot največja evropska kmetijska dežela, ki ji niti Evropa ne zadošča več za tržišče, kot trdi njen predsednik d'Estaing. S svojim pozivom k nadaljnjemu razvoju kmetijske in živilske industrije je zadal pravi živec. Veliki narod, kakršen je francoski, je zelo sprejemljiv za vizijo moči in avtarkije. To poudarjajo tudi kmetijski strokovnjaki, ki trdijo, da izraba zemlje omogoča največjo neodvisnost dežele, saj se le v kmetijstvu da gospodariti samostojno, neodvisno od drugih držav.

(Po reviji Der Spiegel)

Največja izvoznika v črnomaljski občini, črnomaljski Belt in semiška Iskra, sta v devetih mesecih lanskega leta v primerjavi z enakim obdobjem leto poprej močno povečala svoj izvoz. Še posebej se je izkazal Belt, ki je kljub hudim težavam zaradi pomanjkanja koksa in drugega reprodukcijskega materiala v devetih mesecih lani izvozil za 149,6 milijona dinarjev, vendar večino na nekonvertibilno območje, medtem ko je uvozil za dobrih 7 milijonov dinarjev, kar pomeni, da znaša kritje uvoza z izvozom kar 222 odstotkov.

Iskra je v tem času izvozila skoraj za 155,5 milijona dinarjev svojih izdelkov, od tega veliko večino na konvertibilno tržišče.

Kljub /nezdravi/ naglici pozorneje

Koordinacijski odbor za plan pri MS SZDL za Dolenjsko ocenil sporazumevanje

Konec leta se je kolo samoupravnega odločanja zasukalo zelo hitro. Pred delavce v združenem delu se je nagradila gora samoupravnih sporazumov občinskih in republiških sisov. Vso to goro so delavci morali pregledati in ugotoviti, ali jim tako začetni programi ustrezajo ter koliko sredstev bodo prispevali za družbeno dejavnost in gospodarsko infrastrukturo. Čas je bil skopo odmerjen, kar je bilo še posebej kritično, saj so v financiranju nekatere novosti. Prav ta naglica se izčrpuje iz vrtinca decembrskega življenja kot pomislek, ali gre pri takšnem usklajevanju in sprejemanju še za pristne interese združenega dela in občanov.

Kljub nezdravi naglici velja, da so se delovni ljudje v dolenjski regiji

tokrat lotili samoupravnih sporazumov pozorneje in z več osveščenosti. Kaže, da bi ob časovno ustreznem poteku samoupravno odločanje krepkeje zadihalo. Tako so menili na koordinacijskem odboru za plan pri medobčinskem svetu SZDL za Dolenjsko, ko so na seji pregledali, kako poteka sprejemanje samoupravnih sporazumov in dogovarjanje v štirih dolenjskih občinah.

Iz združenega dela je sicer slišati glasove, da so obveznosti do družbene porabe in do interesnih skupnosti materialne proizvodnje večje, kot so se dogovorili, vendar gre najverjetneje za netočne izračune, kar naj bi zakrivilo nezaznavanje sprememb v financiranju družbene in gospodarske dejavnosti. Potemtakem bi bila odveč tudi bojazen združenega dela, da se sredstva neracionalno zapravljajo. K takšnemu premisleku silijo izračunane večje obveznosti ob hkratnem znanem stališču, naj se naložbe v gospodarstvu zavro.

Odbor se je med drugim zavzel tudi za to, da bo treba za tiste naložbe, za katere so delovni ljudje združili lastna sredstva v samopriskupkih (otroško varstvo, izobraževanje, komunalno urejanje), angažirati sredstva bank, saj bi bilo nazadovanje na teh področjih politično škodljivo.

M. MARKELJ

VISOKA DRŽAVNA ODLIKOVANJA

Na lanski predlog občinskega komiteja ZK ob 60-letnici ZKJ so na nedavni proslavi ob dnevu JLA v Ševnici podelili Mihaelu Keršiču red dela z zlatim vencem, Marinki Hafner red republike z bronastim vencem, Jožetu Bavcu, Pavlu Horjaku, Andreju Rusu in Konradu Sajdlu pa red zaslug za narod s srebrno zvezdo.

Ob 20-letnici PTT Novo mesto pa je predsedstvo SFRJ odlikovalo Zdenka Kusa z redom zaslug za narod s srebrno zvezdo, Milko Papež z redom dela s srebrnim vencem in Marijo Kovac z medaljo zaslug za narod.

Trdno pokroviteljstvo

20 let pokroviteljstva Jugotekstila — Impex nad osnovno šolo na Suhorju — Za več kot milijon daril

Za pokroviteljstvo, ki ga je pred 20 leti kolektiv ljubljanskega Jugotekstila—Impex prevzel nad osnovno šolo na Suhorju, trdijo, da ni najdaljše in najtrdnjše samo v Sloveniji, marveč gotovo tudi v vsej državi. Ta visoki jubilej prijateljstva in navezanosti, 20-letnico patronata, so s prisprično slovesnostjo proslavili konec prejšnjega leta na Suhorju.

Kot vsako leto je iz Jugotekstila tudi tokrat prišel dedek Mraz, ki je obdaril vseh 54 šolarjev in prinesel, kot vedno, bogato darilo tudi šoli. Za novoletno darilo je šola dobila ček za 30 tisočakov, s tem denarjem pa bojo kupili opremo za dve učilnici. Kako tesna je vez, ki že 20 let veže delavce Jugotekstila—Impex s suhorsko šolo, pove tudi dejstvo, da tudi v letih, ko tej delovni organizaciji ni šlo najbolje, niso nikoli pozabili na šolarje tega belokranjskega kraja. Med drugim

Jugotekstil—Impex že vrsto let vsako leto plača enotredensko poletno šolo v naravi na morju za vse suhorske učence; lanskega je, recimo, stala 95.000 dinarjev. Delavci Jugotekstila—Impex so v teh letih prispevali za ureditev centralnega ogrevanja v šoli, za položitev parketa, šoli so kupili veliko opreme, učil, podarili barvni televizor, nabavili opremo za telovadnico itd. Računajo, da so ta in druga darila po današnjih cenah vredna več kot milijon dinarjev.

Na slovesnosti so ljubljanski pokrovitelji izročili šoli srebrno plaketo in obljubili, da bo njihovo pokroviteljstvo še naprej tako trdno. Vez, ki so se stakle med suhorsko šolo in pokrovitelji, so se razpletle tudi na druga področja, saj Jugotekstil—Impex že ves čas tesno sodeluje tudi z metliškima delovnima organizacijama Beti in Komet.

A. B.

VEDNO BOGAT DEDEK MRAZ

Novak novi predsednik

Dosedanji predsednik Obč. Kočevje inž. Savo Vovk upokojen

Na zadnji seji vseh zborov občinske skupščine Kočevje so izvolili za novega predsednika občinske skupščine Jožeta Novaka, te dolžnosti pa so razrešili dosedanega predsednika inž. Sava Vovka, ki je bolan in je bil zato že invalidsko upokojen.

V obdobju pred to izvolitvijo je bila o kandidaturi Jožeta Novaka široka javna razprava. V vseh razpravah v krajevnih skupnostih, organizacijah združenega dela in vodstvih družbeno-političnih organizacij je bila dana vsa podpora tej kandidaturi, zato je bil predlog soglasno potrjen.

Jože Novak, rojen leta 1945, član ZK od leta 1953, izhaja iz napredne delavske družine. Dokončal je visoko šolo za politične vede v Ljubljani. Že 1964 je poklicno

opravljal dolžnost sekretarja občinske konference ZSM Kočevje, kasneje pa se je zaposlil pri delovski univerzi, kjer je bil nazadnje ravnatelj poklicne kovinarske šole. Od 1972 do 1979 je bil sekretar občinske konference ZK Kočevje, hkrati pa namestnik sekretarja Medobčinskega sveta ZKS ljubljanske regije. Od 1979 je opravljal poklicno dolžnost predsednika Medobčinskega sveta SZDL ljubljanske regije.

Razen tega je v tem obdobju med drugim še vedno delegat družbeno-političnega zbora občinske skupščine Kočevje, član predsedstva občinske konference SZDL Kočevje, član občinske konference ZK Kočevje, član komisije za proučevanje zgodovine ZL Slovenije pri predsedstvu ZKS, opravlja pa še več drugih odgovornih dolžnosti.

Z BELIM VLAKOM
DO KOBLE VSAKO SOBOTO
IZ NOVEGA MESTA
(med počitnicami VSAK DAN):
od 12. I. do 24. I. 1981

ODHOD:		POVRATEK:
5.10	KANDIJA	18.57
5.12	NOVO MESTO—CENTER	18.56
5.15	NOVO MESTO	18.54
5.35	TREBNJE NA DOLENJSKEM	18.31
5.59	IVANČNA GORICA	18.07
6.18	GROSUPLJE	17.51
6.50	LJUBLJANA	17.19
8.26	JESENICE	16.13
9.08	BOHINJSKA BISTRICA	15.45

CENE:	Odrasli:	Otroci:	Skupina:
Novo mesto:	325 din	240 din	315 din
Trenje:	310 din	230 din	305 din
Grosuplje:	285 din	220 din	275 din

Prijave, rezervacije in informacije v Novem mestu: MLADINSKA TURISTIČNA POSLOVALNICA NOVO MESTO, Novi trg 4, telefon (068) 22—555, DELOVNI ČAS od 7. do 15.30 ure in ob sobotah od 8. do 12. ure, ter na železniških postajah Novo mesto (22—255), Trebnje (83—060), Ivančna Gorica (783—038) in Grosuplje (771—180).
901/50—80

emona globtour
novo mesto

APARTMAJI 10% CENEJE!

Avstrija:

- RAMSAU: 10. 1. 1981
- EBEN: 10., 17. in 24. 1. 1981
- KLEINARL: 10., 17. in 24. 1. 1981
- ST. GILGEN: 10., 17. in 24. 1. 1981

Italija:

- KRONPLATZ: 10. in 17. 1. 1981
 - SELIA NEVEA: 10., 17. in 4. 1. 1981
- PRIJAVE IN INFORMACIJE:
VSE POSLOVALNICE GLOBTOUR

IZKORISTITE IZREDNO PRILOŽNOST!

Jože Vidic

Po sledovih vojnega zločinca Franca Frakeljna

Iz njenih ust je brizgnila kri, pomešana z drobci zob. Domobranec je drugič dvignil puško in tedaj na vratu Peršinove zagledal obesek z vgravirano Jezusovo podobo. „To ni Kristus Jezus, ampak satan v božji podobi“, je zarjul in s kopitom puške še enkrat močno zamahnil po sveti podobi. Podobe svetnikov, Matere božje in Jezusa z oltarja in stranskih zidov so pričje tega prizora. Neka ženska je imela obesek s križem na prsih. Tudi njej so ga stolkli.

Presunljiv je bil prizor, ko je Frančiška Štrumbelj sredi kapele padla duhovniku pred noge in mu poljubovala oblačilo z gorečo prošnjo:

„Gospod duhovnik, če se ne usmilite mene, usmilite se vsaj mojih osmih otrok. Moža sem izgubila, sami so doma. Tonček je star šele dve leti, Ivan sedem, Marija deset. Kaj bodo revčki počeli doma brez staršev, brez nege in hrane? Usmilite, usmilite se me!“

Iz duhovnikovih očij se švignil plamen: „Proč od mene. Partizanom si dajala jesti, otrokom ne.“ In je skušal z odločnim korakom zapustiti kapelo, toda njegove zadnje besede so Štrumbeljevo tako razburile, da je kot ris planila pokonci in potegnila duhovnika nazaj, da se ustavi in obrni: „Še enkrat mi recite, da nisem skrbela za otroke! Poglejte Boga tam na oltarju, on mi je pričal, da sem vse svoje življenje posvetila otrokom, domu in polju. Vem, kje je satan,“ je skoraj brez uma zakrčala, da smo vsi za hip onemeli, „vaši duhovniški obleki!“ Domobranci so planili po njej in jo bili, kolikor so mogli. Uboga mati!

Frančiška Škraba se je obrnila k drugemu duhovniku: „Gospod, posredujte, da me ne ustrelijo. Naj me raje pošljejo na delo v Nemčijo. Doma sem zapustila dobro leto staro hčerko in petletnega sina.“ Mož jo je

zaničljivo pogledal, dvignil glavo in kot božji oficir odkorakal iz kapele.

„Kaj vam bo sveta hostija, saj boste kar gorke šle v nebesa,“ so nam govorili, ko so nas spet vezali. Zvezali so nam roke na hrbtu, toda niso nas več zvezali po dve in dve skupaj kot na Barju. Ko so me zvezali, sem se obrnila s hrbtom v zid in moje močne roke, ki so umele voditi plug, so se močno uprle v telefonsko žico in jo skušale razrahljati. Moram pobegniti, je šumelo v moji glavi. Ljudje morajo zvedeti za našo usodo. Posrečilo se mi je. Žica je popustila. Čutila sem, da lahko roki izvlečem iz vezi, a sem to spretno skrivala pred domobranskimi očmi.

Nagnali so nas ven. Pred gradom so žene spet prošle: „Usmilite se nas, ne ustrelite nas. Odpeljite nas v Nemčijo.“ „Ni vredno jokati in jih prositi, saj vidite, da so zveni,“ sem vzkljnila. Za menoj se je hlabro oglasila še Marija Grebenc: „Nikar ne jokajte, ne prosite jih milosti! Čim prej nas bodo ubili, tem prej bomo rešene. Med takimi ljudmi se ne splača živeti.“

Rešila sem se zanke na roki, a sem jih držala, kot da sem še vedno zvezana. Gnali so nas čez planoto v gozd. Pred gozdom smo se ustavili. Domobranci so postavili štiri ženske v vrsto, nakar Grebenčeva Lojzka vpraša: „Nas boste kar tukaj pobili?“ Zemljišče se jim ni zdelo primerno in so nas gnali še dvajset metrov naprej v gozd. Lojzka mi de: „Angela, poglej, če so jame izkopane?“ Domobranec, ki je to slišal, se je obrnil in se zadril: „Preklete kurbe partizanske, še jame naj bi kopali za vas? Psi naj vas požoro!“

„Ni več daleč dan, ko bodo tudi ti moriči pobiti, sem rekla in se obrnila k sošolcu Francu Požarju, ki je stal poleg mene, in mu v obraz zabrusila pekočo

resnico: „Danes smo me, jutri boste pa vi na vrsti.“ Besede so ga tako hudo razdražile, da je poskočil, kot bi ga pičil gad: „Drži gobec, prekleta partizanska kurba! Za koga se pa borijo partizani? Mi se borimo v imenu Kristusa in za Kristusa. Kristus nas ščiti in zahteva, da vas pobijemo.“ Glava se mi je kar majala, tako močno me je klofotal in brcal. Najraje bi mu vrnila udarce, a mi je notranji glas velel: „Bodi modra in drži roke na hrbtu. Če mu vrneš udarce, bodo videli, da si odvezana, in to te bo izdalo, da ne boš mogla pobegniti.“

Od gradu do gozda je za mano hodil domobranec in mi svetil z baterijo v hrbet. Morala sem se zelo paziti, da ne bi opazil, kako lahko vsak hip izvlečem roki iz zanke.

Postavili so nas v tri skupine. Štiri smo bile v vrsti druga poleg druge, potem spet štiri in še dve druga poleg druge. Tako smo stale v eni vrsti, toda v treh skupinah, za nami pa je stalo deset mitraljezcev z mitralježi. V hipu sem se spomnila mame, kako so ji ob slovesu lile solze. Spomnila sem se na konje in krave, ki bi jih morala zjutraj kmriti. Vse mi je bilo tako drago, tako blizu. Žal mi je bilo kamna, ki je bil ob stopnicah na dvorišču. Vsak dan sem ga videla in v tem trenutku mi je bil neizmerno drag. Umreti mlad, to je nekaj strašnega.

Pogledam čez ramo. Videla sem domobrancia, ki je meril vame, mitralješka cev pa se je skoraj dotikala hrbta.

„Pazite spredaj!“ sem zasišala glas od zadaj. Besede so veljale domobrancem, naj se pazijo, da je ne bi kdo skupil. Repetirali so mitraljeze in orožje je zarožljalo. Bila je zadnja sekunda za odločitev. Bliskovito sem se zasukala, sprostita roke iz zanke, udarila po cevi mitraljeza, hkrati je mitraljezec pritisnil na sprožilec in rafal je švignil mimo mene v bukev. V tistem trenutku mi je meni zavrelo: Ne smem umreti, ne bom umrla, ne boste me ustrelili! Bila sem tako močna, odločna in besna, da bi v silnem naletu, ko je šlo za bitji ali ne, podrla vsakega domobrancia, ki bi mi skušal preprečiti beg.

Le nekaj metrov naprej sem se spotaknila ob dračje in padla. Rafal svinčenik je zaživljal čez mojo glavo. Hvala ti, dračje! Če se ne bi spotaknila in padla, bi me krogle pokosile. Planila sem pokonci in

zdijvala naprej, preganjanci pa kot lačni volkovi za menoj. Toliko so streljali, da sem kar oglušela. Medtem so moje tovarišice že pomorili.

Večkrat sem se spotaknila ob kakšno korenino, štor ali kamen in zgrmela na tla ali v grmovje, a sem bila v hipu že pokonci in drvela naprej, samo naprej. Moje urne noge so bile hitreje od zasledovalcev. Volja močnejša, noč in gozd moja zaveznika. Krvosesi so izgubili sled in se vrnili.

Ustavila sem se in prisluhnila. Kako mima noč! Zapeljiva tišina! Kako dolgo sem bežala in kje sem, ne vem. Bila sem sama, vestnik devetih žensk, ki bo svetu sporočil, zakaj in kako je na Lisiščem umrlo devet barjanskih kmetic.

Od padcev me je močno bolelo koleno. Kam sedaj? Domov vendar! Dekle, se ne zavedaš, da bodo na vse strani telefoni in te lovili? mi je šepetal notranji glas. Doma pred vrati te bodo že čakali in te priključili mrtvi desetine.

Ne, domov ne grem. Ne smejo me ujeti. Hodi potihno, me je svanila vest, ponoči se šum daleč čuje. Ubogala sem prijateljski nasvet. Hitro sem si sezula čevlje, jih prijala v roko in začela spet teči, teči... „Hitro, hitreje, še hitreje!“ me je preganjala sla po življenju. Tekla sem ob nekem potoku in nato zavila desno v gozd. Nalašč sem rinila skozi najbolj zaraščeno pobočje, kjer bi tudi zasledovalci s psi imeli težavno pot.

Nenadoma zagledam pod seboj veliko hišo z razsvetljenim dvoriščem. Čim bolj sem strmela v to poslopje, tem bolj sem zaznavala obrise Lisiščega gradu. Na dvorišču sta dva domobrancia z navadno kmečko žago enakomerno žagala drva. Prijela sem se za drevo in ob stebelu zdrsnila na tla. Bil je le privid kot posledica prestanega strahu. Dvignila sem se in šla naprej. Pod menoj je žuborel potok. Od trnja sem bila vsa opraskana, toda bolečin nisem čutila.

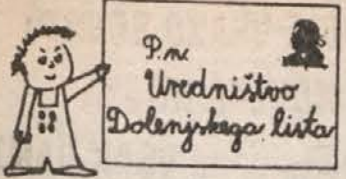
Kako lep in čaroben se mi je zdel gozd! Vzljubila sem ga. Le kje se skrivajo veve-ricice, zajčki in lisice? Kje smrči medved godrnjač? Domišljija in podobe iz otroških sanj so se prepletale v moji glavi. Prispela sem do neke gozdne kolibe. Rada bi ugotovila, kje sem, zato sem šla navkreber, da bi z vrha pogledala v dolino. Hodim in hodim, ko se spet znakem pri tisti kolibi. Blodila

sem v krogu. Skoraj se me je začel polasčati obup. Splezala bom na drevo, sem sklenila, in ugotovila, kje sem. Prijela sem se za vejo in šele tedaj sem začutila kri. Vse do tedaj nisem vedela, da sem ranjena. Strel me je oplazil pod brado in se prebil skozi desno ramo. Vsa sem bila že krvava. Vso pot sem menila, da se tako potim.

S težavo sem splezala na drevo. Sto metrov pod menoj je nekdo posvetil z baterijo. Slišala sem govorjenje. Verjetno sta se srečali domobranski patrolji, ki sta me zasledovali. Še nižje se je v neki hiši prižgala luč. Slišala se je hoja okrog hiše, odpiranje vrat in govornica. Zagotovo domobranska patrolja sprašuje, če so slišali koga bežati po poti mimo hiše, sem sklepal. Ne boste me dobili, prišla bom do partizanov in razkrinkala vaš zločin.

V daljavi sem videla Ljubljano. Začelo se je daniti. Hitela sem naprej, proč od domobrantskih patrolj. Pričujem na veliko ravnino in že mi se srce zaigralo. Mislila sem, da je pred menoj Ljubljansko barje. Zagledam železniško progo, se ozrem levo in desno in že sem bila na drugi strani. Zemljišče se je začelo spreminjati in nič več ni bilo podobno zemlji nekdanjih mostičarjev. Kako sem se zmotila! Čez progo sem šla tik pred Grosupljam. Sprva sem mislila, da sem med Škofljico in Igom. Zavila sem v hrib.

Pod neko košato smreko, ki je imela veje do tal, sem se usedla. Ranjena roka je bila mrzla, zatečena in skoraj negibna. Slekla sem črn predpasnik, ga raztrgala in si obvezala vse rane od padcev in strellov. Najraje bi ostala čez noč tu pod smreko, a me je začelo zebsti in vprašanje je bilo, če bom imela zvečer toliko moči, da bom lahko nadaljevala pot. Obula sem si čevlje in nadaljevala pot v hrib. Na sosednjem grebenu sem zagledala nekoga v uniformi. Za njim sta se pojavila še dva. Ustrašila sem se jih in se med smrekicami zavlekla kakih petdeset metrov nazaj. So bili partizani, domobranci, delavci, privid? Tega še danes ne vem. Čakala sem skrita med smrečicami, a nikjer se ni nič zganilo... Angela, le naprej! Končno sem se na vrhu hriba prvič nasmehnila. Pred menoj se je v sončnih žarkih kotala Pijava gorica in tam v daljavi moj ljubljani Krim. V podnožju Krima je moja draga vas Vrbljene, na gori pa gospodarji partizani (Nadaljevanje prihodnjic)

VESELJE V KRMELJU

V Krmelju je bilo zadnje dni starega leta veselo. Prvi so praznovali delavci tozda Lisce, ki so povabili medse tudi šolarje. Mladinci so zaigrali pravljično igro Zlata gosnato pa je prišel dedek Mraz in obdaril otroke. Člani RK so obiskali invalide in ostarele. Tudi na šoli smo imeli novoletno praznovanje z igrico in obdaritvijo.

Učenci OŠ Krmelj

NAMESTO ČESTITK

Na sestanku pionirske organizacije pred koncem leta smo predsedniki razrednih skupnosti sprejeli več sklepov. Med drugim smo se dogovorili, da bomo denar, ki naj bi ga porabili za čestitke delovnim organizacijam namenili za boj proti raku.

ROMANA GREGORIČ
OŠ Miran Jarc
Črnomelj

OB DNEVU JLA

V počastitev dneva JLA je bila v petek, 19. decembra, v kinodvorani v Žužemberku proslava. V programu so sodelovali pionirji in mladinci. Podeljene so bile tudi knjižne nagrade za najboljše spise ob dnevu JLA, ki jih je prispevala ZRVS Žužemberk.

SASA PAJK, 7. c
OŠ Žužemberk

PLETLE SMO NOGAVICE

V Domu Majde Šilc stanujemo učenke iz vseh novomeških srednjih šol. Veliko nas je in nam nikoli ni dolgčas. Dopolodne preživimo v šoli po šest, sedem in celo devet ur, učenje pa nas čaka seveda tudi popoldne. Ker pa se ves dan le ne da presedeti ob knjigah, sodelujemo v raznih interesnih dejavnostih. Med drugim posvetimo precej časa ročnemu delu: pletenju, kvačkanju, vozlanju in šivanju. V novembru smo se vključile tudi v humano akcijo, ki jo je organiziral OO RK Novo mesto, in napekle 30 parov volnenih nogavic in 10 parov volnenih copat. Ta akcija ima dvojno korist: naučile smo se pletenja nogavic, kar nam bo vedno koristilo, ostareli občani, ki so te naše izdelke dobili za novoletno darilo, pa se bodo grelj v zavesti, da tudi mladina misli nanje.

MIRA KOLENAC
Dom Majde Šilc

PRIDNE ROKE - Za sprostitvev pletle nogavice za ostarele...

SE BOLJ GA POZNAMO

Med obiskom vojakov iz črnomaljske vojašnice smo si ogledali film o Titu v vojni in v miru. S tem filmom smo поблиže spoznali Titovo življenjsko pot, čeprav jo kot učenci že dobro poznamo.

RENATA MUŽE
OŠ Črnomelj

NOVOLETNA ČAJANKA - Med učenci in čebelic taborniške čete Katje Rupene so si na novoletni čajanki zaželeli srečno novo leto. Da pa voščila ne bi bila preveč pusta, je vsak voščil pripravil dve točki programa. Na sliki: člani vođa Razposajeni polji med izvajanjem svoje točke. (Foto: fotokrožek OŠ Katja Rupena)

Nastanek besede „žganci“

Včasih so to jed pripravljali drugače - so jo žgali

Žganci: koruzni, ajdovi, krumpirjevi, iz bele moke itd., so prava prava naša ljudska jed. Nič k dlakokrat sem jih jedel, ne da bi se vprašal po poreklu imena žganci. Ko pa sem bral v zadnjem Nedejskem dnevniku naslov: „Spanec je boljji kot žganec“, mi je v hipu prišla iz skladišča spominov na dan misel na moja detinska leta.

Pred prvo svetovno vojno je bila naša občina Sveti Gregor zelo obširna, saj je obsegala mnogo vasic in zaselkov, od Boncarja pa do Grmade. V tistih časih so hodili po hišah (po čredi - Reihenfolge) na preužitek razni reveži, ker ni bilo v občinah ubožnic ali starostnih domov za take ljudi. Po dva dni so bili pri vsakem kmetu na hrani in prenočišču, potem pa so šli v drugo hišo po vrsti.

Nekoč je prišla k mojemu očetu na dvodnevno preživljanje stara ženica, ki je večino svojega življenja preživela v Nemčiji. Ko pa se je postarala in obnemogla, so jo poslali na pot kot Cankarjevega Sirotnika Šimna. Najprvo v njen rojstni kraj na Koroško (ta je sedaj pod Avstrijo), od tam pa v rojstni kraj njenega očeta v našo občino. Njen oče je bil namreč rojen v vasi Kotel s tremi hišami, 780 metrov nadmorske višine. On se je zelo mlad podal za kruhom na Koroško in se tam poročil. Ker pa ni bilo potem tam nobenih rjnih, so jo poslali v očetovo rojstno občino.

Ko je ta ženica, ki je bila zelo zgovorna, pa je slabo govorila slovensko, pri nas za zajtrk zabeljene ajdove žgance z mlekom, je pripovedovala, da na Koroškem pripravljajo žgance (ona je rekla Šterzen) tako, da vsujejo v posodo moko, jo nad vročim ognjem mešajo in žgejo, kot prežganko. Ko moka postane od praženja rjavkasta, med mešanjem prilivajo, osoljen krop

toliko časa, da se napravijo žganci in jih potem zabdijo.

Ob tem spominu sem se šele zavedel, da so žganci dobili ime po prvotnem žganju moke. Sedaj ta način kuhanja žgancev ni več v navadi pri nas, če so jih sploh kdaj delali ako. Mogoče smo samo ime dobili iz Koroške k nam.

VIKTOR OGRINEC
Ljubljana, Tugomerjeva 16

Neenak boj z zaščiteno divjadjo

Kmetje odvisni le od sebe pri varovanju posevkov pred uničevanjem divjadi

Ob vse glasnejšem govorjenju o nujnosti večje proizvodnje hrane in izkoriščanja vseh razpoložljivih zemljišč, tudi v hribovitih področjih, in o zaščiti tamkajšnjih kmetij smo gluhi za težave, ki jih kmetom povzroča divjačina. Pogosto morajo prečuti noči v zaslišnih barakah na njivah ali pa ograditi posamezne parcele z žičnimi mrežami ali namestiti električne pastirje (kar je vse precej drago), da varujejo svoje posevke.

Zaščitene divjačine - divjih prašičev, jelenjadi, fazanov, zlasti pa sm - je vedno več in delajo precejšnjo gospodarsko škodo. Omejujejo ali celo onemogočajo prsto razpolaganje z zemljišči, saj je nemogoča setev ali saditev nekaterih kmetijskih rastlin. Srne marsikje

Nerazumljivi „ne“

Sodražani ogorčeni, ker jim niso dovolili praznovati

Vseh 25 let, kar imajo Sodražani šolski dom, so skupaj dočakali novo leto, letošnje novoletne praznike pa so jim z nesmiselnim administrativnim posegom to preprečili. Krajanji so ogorčeni.

Organizator vsakoletnih silvestrovanj, TVD Partizan Sodražica, je pravočasno poslal prošnjo za dovoljenje o uporabi prostora šolskega doma za silvestrovanje na pristojni organ skupščine občine Ribnica. Toda namesto privoljenja je prišel negativen odgovor. V razlagi, ki jo je podpisal sanitarni inšpektor Franc Šilc, je zapisano, da prepovedujejo uporabo prostora zaradi varstva zdravja šolske mladine, ki dom uporablja.

Zares čudno! Zadnjih 20 let nista nikomur škodila cigaretni dim in alkohol, ki so ga na silvestrovo točili v dvorani, sedaj pa naenkrat škodita. Administrativna prepoved je nerazumljiva tudi zaradi tega, ker so organizatorji dobiček s silvestrovanja namenili za gradnjo skakalnice. Denar bodo prisiljeni izgubljjeni denar iskati pri organizacijah združenega dela, čeprav bi ga lahko dobili s tradicijsko zabavno prireditvijo. Povrh vsega pa je dom že dolgo shajališče krajanov pri najrazličnejših praznovanjih.

M. GLAVONJIČ

Stanko Vaupotič petdesetletnik

Rodil se je v številni družini na borni haloški zemlji. Pred 35 leti je vstopil v gasilske vrste. Ker njegove sposobnosti niso ostale neopažene, ga je 1958 občinska gasilska zveza vključila v štab operative in UO OGZ. V zvezi je imel odgovorne funkcije: bil je dolgo let referent za pionirje in mladino, podpoveljnik in poveljnik GZ Novo mesta. V svoji delovni organizaciji v Novoteksu je poveljnik industrijskega gasilskega društva že 16 let. Za svojo požrtvovalnost na področju gasilstva je prejel od občinske gasilske zveze, republiške in jugoslovanske številna priznanja, diplome in odlikovanja.

Naš jubilar je tudi prizadeven organizator krvodajalstva, sam je pa že daroval kri 35-krat, za kar je prejel domala vsa priznanja in značke krvodajalstva. Želimo Stanku še mnogo let zdravja in lepih uspehov v teh človekoljubnih organizacijah.

pisma in odmevi

DEDEK MRAZ PO VASEH

Kar štirikrat pred novim letom se je dedek Mraz odpravil na obisk k otrokom po vaseh okrog Dolenjskih Toplic. Izposodil si je šolski avtobus, povabil palčke, smežnega moža in ansambel Veseli sošolci, da so peli in plesali in tako razveselili malčke in odrasle po vsej topliški okolici. Med obiski je dedek Mraz delil bombone in vabil malčke, naj pridejo po darila.

MOJCA JANKO
OŠ Dolenjske Toplice

MOZELJ: ZAHVALA MLADIH

Leto, polno uspehov za OO ZSM Mozelj, je za nami. V imenu vseh mladincev se zahvalujemo za pomoč in sodelovanje vsem, ki so pomagali izpolniti naše delovne programe. Posebno se zahvalujemo KS Ivan Omerza Livold, ki je plačala asfaltiranje športnega igrišča in nam tudi sicer pomagala z denarjem, ter telesnokulturni skupnosti Kočevje za denarno pomoč pri nabavi športne opreme za igrišče v Mozlju.

Zahvaljujemo se tudi tovarišem, ki so na razne načine pomagali, da je delo v mladinski organizaciji Mozelj potekalo hitro in uspešno. Našo zahvalo zaslužijo: Tone Resman, Tone Rus, Ivan Kuzma st., Stane Gabrič, Jože Primc, Ivo Stanič itd.

Mladinci si želimo, da bi tudi v prihodnje tako dobro sodelovali.

MIRO KUZMA
pred. OO ZSM MOZELJ

njihav kar v skupinah, kot da bi vedele, da so zaščitene.

AOLJ PIRC,
Krško

Na sedežu krajevnega urada v Brestanici sta po 50 letih skupnega življenja ponovno stopila pred matičarja Francka in Ivan Butkovič, upokojenec Elektrame Brestanica.

Štavljenec je v bivši Jugoslaviji opravljal razna priložnostna dela in teško preživljal petčlansko družino. Redno se je zaposlil pri podjetju, ki je gradilo brestaniško elektramno. V elektrami je ostal do upokojitve in delal kot vzdrževalec in vratar. Bil je znan kot marljiv in vesten delavec. Na slovesnosti so zlatoporočencema izročili darilo krajevne skupnosti in Elektrame Brestanica z iskreno željo, da bi preživela skupaj še mnogo zdravih in zadovoljnih let.

R. O.

V spomin na Toneta Beleta

Delo Toneta Beleta je najtesneje povezano z začetki organizirane ilegalne revolucionarne dejavnosti na Dolenjskem in v uspehi, ki so jih novomeški skvojevci in komunisti dosegli v obdobju obnavljanja in utrjevanja partijskih vrst po razglasitvi šestjanuarske diktature.

Rodil se je 10. januarja 1907 v Novem mestu. Velika revščina, v kateri je odrasčal in se šolal, druženje z levičarsko usmerjenimi sošolci, zlasti z Jožetom Svajerjem iz Črnomlja, in prebiranje marksistične literature so bile tiste okoliščine, ki so odločilno vplivale na njegovo svetovnonazorsko opredelitev. Sredi dvajsetih let je postal član ilegalnega marksističnega krožka na novomeški gimnaziji, že leta 1926 član skvojevске organizacije in zatem partijske celice. V stalni družbi s knjigo, saj je bil knjižničar že v Narodni čitalnici in po spremembi lastnika v Javni knjižnici Sokolskega društva, ter ob nenehnem samoizobraževanju se je dokopal do temeljitega razumevanja družbenih procesov, kar je sistematično prenašal zlasti na študentsko mladino. V knjižnici je skrbel za nakup

del realističnih pisateljev ter vzgajal mlajše sodelavce v marksističnem duhu; seme je obrodilo sadove po letu 1935, ko se je v knjižnici razvila ilegalna dejavnost, o kateri priča spominska plošča na nekdanjem Sokolskem domu.

Spoštoval je Ivana Cankarja, pesnika bodočnosti, katerega drama „Kraj na Betajnovi“ je napredna študentska mladina ob 10. obletnici pisateljeve smrti uprizorila v mesecu kričice in našopirjeno proslavljene 10-letnice nastanka Jugoslavije. Lastnoročno napisan govor osmošolke Vide Kozinove, ki ga je prebrala pred predstavo, je do nedavnega hranil kot svetinjo. Z velikim žarom se je sam uspešno lotil režije Cankarjeve drame „Hlapec Jemelj in njegova pravica“ v priredbi Ferda Delaka. To je bila prva večja javna prireditve decembra 1933 nanovo ustanovljenega delavskega kulturnega društva „Svoboda“, v kateri je vodil vse kulturno delo, čeprav kot študent formalno ni bil njen član. Predstava 3. marca 1934 v Prosvetnem domu je doživela velik moralni uspeh, ne pa finančnega, saj je delničanstva igra bojkotirala.

Novomeški skvojevci in komunisti tudi po uvedbi diktature, ko je bil zakon strožji in brezobznejši do komunistov kot pa do pravega razbojnika, kljub hišnim preiskavam in prekinitvi zvez s pokrajinskim komitejem v Ljubljani niso prenehali z delom.

Tone Belet, ki je v letu 1930 sicer maturiral, je še nadalje deloval med študenti na gimnaziji, partijsko dejavnost pa je prenesel tudi v Klub dolenjskih visokošolcev, kjer je imel predavanje o vrednosti in večrednosti-profitu. Kot študent pravne fakultete v Ljubljani - dejansko je zaradi pomanjkanja sredstev študiral doma - je bil eden od članov v vrstici ponovno

vzpostavljenih vezi s partijskim vodstvom, šifrirana sporočila pa so prihajala tudi na naslov njegove sestre Pepce v Novem mestu.

Tone Belet je bil v skupini novomeških komunistov, iz katere se je izoblikoval mestni komite, ki je istočasno predstavljal okrožni komite KP Novo mesto. V njem je bil posebej zadolžen za propagandistično delo, domnevamo pa, da je v obdobju, ko je sekretar Srečo Preželj služil vojaški rok, opravljal tudi naloge okrožnega sekretarja.

Z izdajanjem ilegalnega „Boljševika“ so novomeški komunisti dosegli enega vrhov v svoji revolucionarni dejavnosti. Tone Belet je pri tem veljavnem delu od vsega začetka sodeloval tako pri tehničnih opravilih, katerih glavno breme je nosil Franc Lakner, kot tudi s prispevki, pri čemer se je pokazal dobrega poznavalca mednarodnega dogajanja. Po izjavi Sreča Preželja je napisal, on sam pa v svoji skromnosti tega izrecno ni potrdil, skoroda preruški članek „Hitler - rešitelj velepovestnikov in bogatov na zapadni Evropi“, za kar so mu za osnovo služili letaki in bilteni Centralnega komiteja.

V teh letih brezemne vere v zmago idealov vseh ponizanih in raztaljenih so novomeški komunisti

in z njimi belokranjski doživeli priznanje za svoje delo na pokrajinski partijski konferenci za Slovenijo v Goricanah septembra 1934 oz. v Titovem poročilu o tej konferenci. Med delegati, ki so na Gorjancih, kjer so se novomeški in belokranjski komunisti, sestajali že poprej, pripravljali gradivo za to konferenco, je bil tudi Belet.

V tem obdobju se je znašel pred eksistenčnim razpotjem. Da bi si ustvaril možnosti za samostojno življenje, se je odločil, da čimprej zaključi študij. Zato je konec leta 1934 prekinil organizacijske stike s partijo in odlejl ni bil več njen član. Leta 1936 je diplomiral. Sledila je skoraj dveletna brezposelnost, nato pa službovanje v Radovljici, Skofji Loki, Ljubljani in Murski Soboti, kapitulacija Jugoslavije pa je dočakal v Ljutomeru. Vrnil se je v Novo mesto, kjer je bil do osvoboditve brez zaposlitve.

V usodnem letu 1941 je Belet zagovarjal stališče, da mora biti naš boj za nacionalno osvoboditvo združen z bojem za socialno preobrazbo. Na prošnjo sekretarja okrožnega komiteja KPS Novo mesto Dušana Jereba je do novembra 1941 pripravil izvleček iz Marxovega „Kapitala“ pod naslovom „Osnovni pojmi kapitalističnega proizvodnega in menjalnega

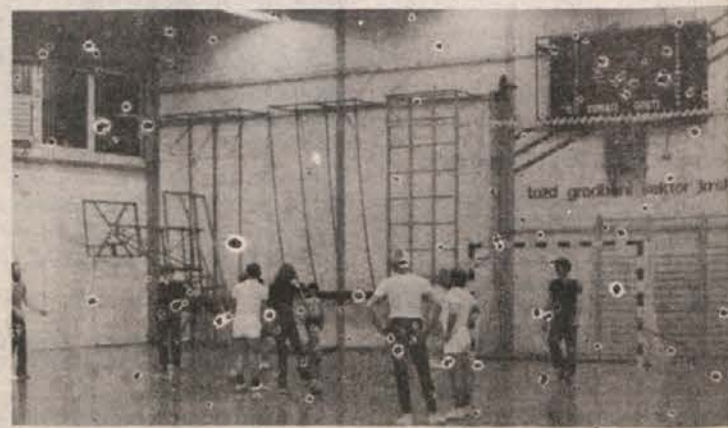
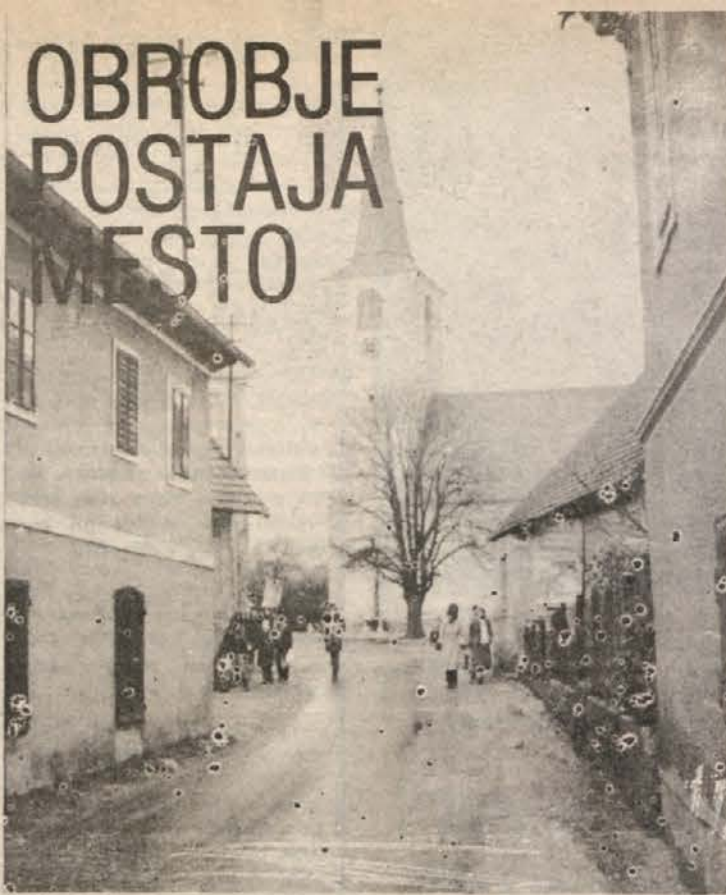
načina“. Gradivo naj bi služilo za študij v partijskih celicah, skrajšan tekst, pisan poljudno, pa naj bi v obliki letaka krožil med člani in simpatizerji KP. Oboje se zaradi naglo razvijajočih se dogodkov ni uresničilo. En izvod teksta - tajno ga je tipkala njegova kasnejša žena Marija - se je, zakopan med vojno v Zabji vasi, ohranil.

Telesno stanje in invalidnost mu ni dopuščala, da bi zmogel večje fizične napore, vendar je narodno-osvobodilni boj podpiral, kolikor je bilo v njegovi moči.

Po osvoboditvi je vestno opravljal razne dolžnosti v Novem mestu in Ljubljani, vedno pa je našel čas za delovanje v družbenem življenju. Upokojen je bil kot sodnik okrožnega sodišča v Novem mestu. Revolucionarno delo pokojnega sodnika Toneta Beleta, enega zadnjih, ki so bili med prvimi, je neizbrisno vgrajeno v temelje naše že v letih političnega in socialnega brezpravja porajajoče se socialistične družbe.

Skupaj z delom njegovih tovarišev bo za vedno ostalo zaprto v zgodovini revolucionarne preteklosti Dolenjske. To bi mu morali povedati, ko smo se v zimskem mrazu 11. decembra poslovili od njega na šmihelskem pokopališču.

ANTON STAMOHAR

Krško je staro mesto, ki pa je prvi v Jugoslaviji stopilo v atomsko dobo. Veliki energetski objekt jedrske elektrarne pospešuje utrip mesta, da si mora iskati življenjski prostor proti Drnovemu in Leskovcu. V to smer je že toliko napredovalo, da je stari Leskovec postal nekakšno predmestje Krškega. Z gradnjo se je zanesel nov način življenja, bližina mesta in še posebej industrije privablja v Leskovec nove prebivalce. Ne more se vsaka krajevna skupnost pohvaliti, da ji število prebivalstva narašča, leskovska se lahko: v zadnjih desetih letih se je število prebivalstva povečalo od 1.630 na 2.013.

Po reorganizaciji pred letom in pol obsega leskovska krajevna skupnost enajst vasi. Zemlja je tu zglodno obdelana, kar pa ne pomeni, da je veliko čistih kmetov. Malo jih je, saj je od vsake hiše vsaj eden zaposlen. Obdelanih površin bi bilo še več, če se ne bi na Krško polje naselil "gramozni rak".

Zivljenjski utrip te zanimive krajevne skupnosti smo v zadnjih dneh minulega leta poskusili izmeriti novinarji Milan Markelj, Jožica Teppy in Ivan Zoran. S krajanji smo se pogovarjali o sončnih in senčnih platih njihovega življenja v učiteljski zbornici nove, po narodni herojini Milki Kerin imenovane osnovne šole.

Franc Čuček, eden od odgovornejših ljudi v krajevni skupnosti, ni nič ovinkaril in je razlagal načrta za novo petletko z jeli vse tisto, kar je že do zdaj žulilo krajanje. "Naš najtrši oreh je kanalizacija, sledijo ceste, vodovod in javna razsvetljava. Upamo, da bomo do leta 1985 rešili precej teh problemov. Za javno razsvetljava, ureditev cest in druge komunalne zadeve nameravamo razpisati samoprispevek. V načrtu imamo tudi izboljšanje sodelovanja s sosednjimi krajevnimi skupnostmi, še posebej s krško. Mišl se, da se Krško širi na račun našega življenjskega

prostora. Meje krajevnih skupnosti niso dokončne in od vseh nas je odvisno, kako se bomo sporazumeli, radi pa bi se brez hude krvi in pogrevanja zastarelih zadev iz časov, ko je odločanje ubiralo drugačna pota. Krajanje je predvsem bolelo, da na ozemlju leskovske krajevne skupnosti ni ostal nič industrije."

Gramozne jame, ki se iz Leskovca zelo dobro vidijo, so značilne za Krško polje. Včasih so v njih kopali, danes pa nezasute jame krajanje motijo. Opuščenih gramoznic je za blizu 20 ha, če bi jih zasuli, bi pridobili toliko plodne zemlje. Ni pa vseeno, s čim bi jih zasuli, ker je pod njimi naravni rezervat pitne vode. Premišljajo o tem, da bi navozili izkopano zemljo z gradbišč, nasuli plast humusa in tako dobili dragocene rodovitne njive.

Odplake, ki so se desetletja pretakale po vaških ulicah in dražile nosove, bodo v Leskovcu poslej klokotala po kanalih. Za ureditev kanalizacije so se odločili že pred leti. Predsednik gradbenega odbora Martin Zupančič je povedal: "Napeljali smo že kaka dva kilometra kanalizacijskega voda, kakšen kilometer pa je še pred nami. Del smo se lotili v času, ko krajevna skupnost nima uvedene krajevne samoprispevka. Zato smo nekaj denarja zbrali od krajanov, nekaj smo ga dobili od komunalne stanovanjske skupnosti, medtem ko je glavno kanalizacijo zunaj naselja zgradila Vodna skupnost Dolenjske, okoli 75 odstotkov hiš ob glavnem vodu se je že navezalo na kanalizacijo. Ve liko dela opravimo krajanje s prostovoljnimi akcijami. Material je drag, prav tako prevozni stroški. Izračunali smo, da nam polovico stroškov povzročijo prevozi cevi, ki jih nabavljamo v oddaljenih krajih."

S kanalizacijskimi deli bodo nadaljevali. Podpredsednik krške občinske skupščine Ciril Plut je povedal, da bodo

kanalizacijo speljali na Veniš in Gorenjo vas, za dela pa so predvideli 2 milijona dinarjev. Janez Žičkar, Alojz Križnik in Marija Glas iz Veniš, Velike vasi in Gorenje vasi so v en glas potrdili, da je v teh krajih največji kamen spotike prav neurejena kanalizacija. Potožili so, da je bila že nekajkrat zakoličena, na vrsto pa da ni prišla. Za urejanje tega problema so pripravljani prispevati tudi iz lastnih žepov. "Voda, ki se steka s hriba k spodnjim hišam, povzroča ogromno škodo. Niso ogrožene le stavbe, ampak tudi pitna voda. Problem je hujši, ker hiše rastejo kot gobe po dežju," zatrjujejo prizadeti. Za nameček so še dodali, da v vseh treh vaseh, odkoder so, nimajo telefona. Brez govoreče žice pa so tudi v samem Leskovcu, čeprav je slednji postal mestni del Krškega.

Franc Pirč iz Velike vasi je k vodnim nadlogam pridal še poplave vaškega potoka, ki vsako leto povzroča nemajhno škodo. Vodna skupnost je potok delno že regulirala, vendar pa letošnje štiri zimske poplave kažejo, da delo ni dokončano. Zakaj, krajanje ne vedo.

Tudi na vodovod je nekajkrat nanesla beseda. Krajanje Leskovca so s pitno vodo oskrbljeni in tudi druge vasi ne poznajo stiske z užitno vodo. Kaže pa, da bo treba pred dvanajstimi leti zgrajeni vodovod ponekod obnoviti oziroma položiti večje, propustnejše cevi. Zlasti bo to nujno napraviti za novo naselje Gmajno. Električni jim dobro svetijo in poganja stroje, zato pa imajo nekaj nadlog s cestami. Od takrat, ko so položili asfalt na prve kilometre občinske ceste, je preteklo že enajst let. V Leskovcu je ostalo neasfaltiranih še več stranskih in na novo zgrajenih cest. Z asfaltom jih bodo pokrili že zato, ker so ceste postale ulice, za ulice pa se ne spodobi, da so blatne, razdrapane in zanemarjene.

Franc Demač, izvoljen za predsednika vaškega odbora v Dolnjem Leskovcu, je opozoril na napako, ki je sicer značilna v krajevni skupnosti. "Ko si izvoljen, moraš vse delati sam. To ni prav, saj bi si morali potrebno delo v krajevnih organizacijah in samoupravi razdeliti," je pripomnil. Povedal je, da so v njegovem koncu organizirali več očiščevalnih akcij, uredili kanalizacijo in namestili jaške. V načrtu imajo ureditev starih vaških vodnjakov, ki bodo prišli prav, če odpove vodovod ali postane voda iz pip neužitna.

Gmajna je eno tistih mladih naselij, ki se hitro širi. "Pred leti je bila tudi gmanja, na neplodni zemlji je zrastle naselje, ki ima že kakih 100 hiš, zrasto pa jih bo še kakih 200. Z novo gradnjo nastajajo tudi problemi," je povedal Anton Levičar, eden od stanovalcev tega naselja. Poleg obnove in razširitve vodovoda bodo uredili telefonsko napeljavo, potrebovali pa bi tudi manjšo trgovino.

Cvetka Budič je govorila kot predstavnica ženske gasilske desetine. "Nastopale smo v Brežicah, Ptuj in drugih krajih ter vselej dosegle lep uspeh. V gasilskem društvu je zanimivo delati. Obnovili smo dvorano v družbenem (zadružnem) domu, garaže in nabavili nov avtomobil. Gasilci smo sodobno opremljeni in pripravljeni, da učinkovito posejdujemo." Dodala je, da zaposlene krajanje moti, ker morajo na lokalnem avtobusu še enkrat plačati vozovnico, akoravno imajo mesečne karte. Delavski avtobus namreč ne ustavi vedno, zato morajo na lokalnega.

Leskovska krajevna skupnost se lahko pohvali tudi z aktivnimi in zagretimi mladinci. Jože Olovec, predsednik leskovske mladine, je povedal: "Ustanovili smo že štiri osnovne organizacije ZSMS, v načrtu imamo še eno, tako da bo v vsaki večji vasi mladina ustre-

zno organizirana. Nekajletno španje nam je uspelo prekiniti in z dobro organizacijo smo pritegnili polovico mladih. Smo med najmočnejšimi v občini. Težave so s prostori, samo v Leskovcu imamo kaj svojega. Prihajemo družabne večere, plesne vaje, seminarje za mlade iz vse krajevne skupnosti, v načrtu pa imamo oživitvev KUD Ivan Cankar, da bi prebudili kulturno delo. Mladi bomo začeli, upamo pa, da se nam bodo starejši pridružili."

Marjetka Prah in Mojmir Radi sta prišla iz Veniš, kjer so šele pred mesecem ustanovili svojo mladinsko organizacijo. Tare jih stiska s prostorom, saj imajo na voljo le sobico v zasebni hiši. Tudi za športno igrišče so morali na zasebno zemljo. Marjetka Prah je pristavila, da na osnovni šoli v Leskovcu ustanavljajo taborniško organizacijo. Zanj je precejšnje zanimanje, saj je to ena prvih tovrstnih organizacij v občini.

Mladi so najaktivnejši na športnem področju. Jože Arh, predsednik Partizana, je razgrnil pestro športno dejavnost v krajevni skupnosti: "Organiziramo krajevne lige v rokometu, nogometu, namiznem tenisu, streljanju in šahu. Sodeluje poprečno po deset ekip. Najbolje imamo razvito streljanje. Sami smo uredili avtomatsko strelišče v propadajočem zadružnem domu."

Jože Božič je opozoril na trenja med Partizanom in mladino. Dejal je, da ni bilo dobrega sodelovanja zaradi različnih interesov: "Mladi bi raje rekreacijski šport, društvo pa razvija predvsem streljanje. Zelimo pestrejšo, za več ljudi primerno dejavnost." Trenja so začasna, saj so se že dogovorili, da se bodo o problemu pomenili.

Leskovčani imajo na voljo čudovito telovadnico, staro vsega štiri leta. Sprejme lahko 600 gledalcev. Dvorana je

sodobno opremljena in bi lahko služila vsem športnim potrebam krajanov, prav mladi pa očitajo, da težko dobe razpored. V bazen, ki je na šoli, pa krajanje tudi ne morejo.

Leskovska krajevna skupnost je za zdaj še brez svojega glasila, toda ne bo dolgo, kot je povedal Miran Starc. Mladi imajo v načrtu brezplačen časopis. Glasilo naj bi služilo potrebam vsega obveščanja v krajevni skupnosti. Vsako gospodinjstvo naj bi dobilo po en brezplačen izvod. "Upamo, da bo prva številka izšla že ta mesec," je dodal Starc.

Za zabavo krajanov večkrat poskrbijo domači fantje - ansambel Kukmak. Na prireditvah igrajo tudi zastoni, sami pa tega niso deležni - je povedal Ciril Puntar iz ansambla, kjer igrajo še Srečko Puntar, Andrej Dimitrišin, Janko Levičar, Tomo Hrbar in Miran Špicar. Slednji se je po enajstih letih bivanja v Avstriji za stalno vrnil v domovino. Kritično je pripomnil, da je naša skrb za vračanje zdoncev bolj jezična kot resnična pomoč.

Krajevna organizacija ZB šteje 45 članov. Ferdinand Letnar, Vida Škrabec in Pavel Svetec so povedali, da so borci ostali skupaj tudi po delitvi krajevne skupnosti. Pred iztekom leta so imeli srečanje v leskovski šoli, kjer so jim šolarji in pevski zbor Viktorja Parme pripravili lep kulturni spored. Borci veliko sodelujejo z ŽRVS, ki je, kot je povedal Janez Žičkar, ena najbolj delavnih v občini. Ta krajevna organizacija je osvojila srebrno in bronasto plaketo in na strelskem tekmovanju, ki ga je priredila za občino, osvojila pokal.

Krajevna skupnost Leskovec, kakršno smo spoznali, je stara komaj leto dni. Čeprav še rosno mlada, pa se mora spopadati s hudo starimi problemi. Z voljo, kot so jo pokazali, bodo gotovo tudi tem problemom kos.

Janez Žičkar

Miran Starc

Alojz Križnik

Cvetka Budič

Martin Zupančič

Leopold Redl

Anton Levičar

Marjetka Prah

Jože Arh

Jože Olovec

Mojmir Radi

Franc Demač

Ciril Puntar

Marija Glas

Jože Božič

Miran Špicar

Osip se poslavlja

Ciril Plut: „Odkar imamo v Leskovcu celodnevno šolo, se je učni uspeh izboljšal za četrtno.“ — Mislijo na dograditev

Po narodni herojini Milki Kerin imenovana nova osnovna šola je in bo najbrž še dolgo največja in najpomembnejša pridobitev leskovske krajevske skupnosti, leta 1976, ko so jo zgradili in slovesno odprli, pa je bila to tudi za krško občino. Ob šoli so leta 1977 sezidali športno dvorano in plavalni bazen, leto kasneje pa uredili še vrtec in klub, načrt novosti pa končali z lično zunanjo ureditvijo. Šolska stavba je ena najsodobnejših v Sloveniji, na Dolenjskem in v Posavju pa nima enakovrednega para; omogoča z vsem, kar premore in kar se nanjo navezuje, tudi najsodobnejši pouk. Zato ni nič čudnega, da so v njej že pred dvema letoma začeli izvajati celodnevno osnovno šolo. O razvoju le-te pravi ravnatelj Ciril Plut naslednje:

Ciril Plut: „Nova šola bo kmalu pretesna.“

„Sprava ni šlo vse gladko, saj je celodnevni učnovzgojni proces pomenil nekaj takega, česar nismo poznali, in smo se na to morali privajati tako učitelji kot učenci. Moram reči, da tudi starši niso bili preveč navdušeni in se še danes najde kateri, ki čudno gleda na novi šolski red. Izkušnje, in teh zdaj nimamo malo, kažejo, da se je zatikalo pretežno zavoljo nepoučenosti.“

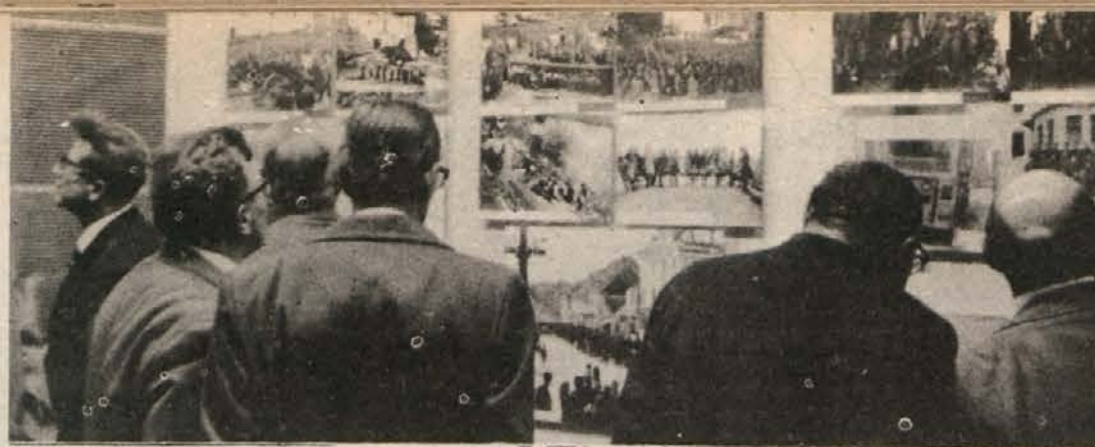
Celodnevna osnovna šola traja od 7.30 do 15.30. Učenci so v šoli celih osem ur. Tako je za vseh 20 oddelkov, v katerih so učenci od prvega do osmega razreda. „Rad bi pripomnil, da

so pri nas vsi učenci deležni novega načina šolanja,“ dodaja ravnatelj, „ta pa je v tem, da dobe učenci potrebno znanje in vzgojo, da opravijo domače naloge — pisne in ustne — v šoli, v prostem času pa lahko razvijajo svobodne aktivnosti. Lahko delajo v krožkih, telovadnici in se sploh telesno in duhovno rekreirajo. Vsi imajo v šoli tudi prehrano, malice in kosila, če pa upoštevamo še, da ne potrebujemo pomoči staršev pri učenju, je celodnevna šola dobrodošla pridobitev tudi za dom in družino.“

Sadovi celodnevne šole se kajpak še najbolje kažejo pri uspehu. Medtem ko je na leskovski šoli prej izdelalo povprečno 70 odstotkov vseh učencev vsako leto, so lani zabeležili že 98,8-odstoten uspeh. Tudi osipa skoroda ni: od 501 učenca jih je lani v višji razred napredovalo 500, ponavljati je moral samo eden. Pred leti so o takem uspehu lahko le sanjali, saj od kmečkih učencev, ki jih je v šolskem okolju (šola vključuje učence iz sedmih krajevnih skupnosti) veliko, niso mogli zahtevati, da bi izdelali vsi brez izjeme.

Ravnatelj Plut meni, da gre trenutno vse nabolje, da pa bo treba kmalu začeti reševati problem, ki ga niso predvidevali, se je pa začel pojavljati že v tem šolskem letu. „Stanovanjska naselja tod okrog se hitro širijo, tu je čedalje več mladih družin, zato je pričakovati vsako leto več učencev. Kaže, da bomo že v naslednjem obdobju dobili osem novih oddelkov. Če ne prej, bo treba šoli dograditi nove prostore, če v prvih letih petletke, ki bo prišla za to. Kajpada smo na to računali že pri gradnji. Šola je načrtovana tako, da jo je moč kadarkoli razširiti in dograditi. Čas, ko bomo morali narediti nov korak, je sicer še precej oddaljen, prav pa je, da imamo problem pred očmi in da se na rešitev pripravimo dovolj zgodaj.“

I. ZORAN

ZBIRKA ŠELE LETOS — Novi oddelk NOB in ljudske revolucije Dolenjskega muzeja tudi v obeh letih, odkar so ga odprli, ni dočkal otvoritve stalne zbirke. Kar se ni zgodilo lani, naj bi se letos. Scenarij je po zagotovilih strokovnjakov naposled nared, izbrano pa je tudi razstavno gradivo. Novomeščani upajo, da poslej dogodkov iz NOB ne bo treba več obeleževati le z manjšimi priložnostnimi razstavami.

Mreža šol ni več uganka

Pri dokončnem oblikovanju mreže upoštevane upravičene zahteve dolenjskega združenega dela — Dolenjski prisojeno tudi izobraževanje elektronikov

Prah, ki ga je dvignila buna razprava o predlogu za razmesitve vzgojno-izobraževalnih programov usmerjenega izobraževanja, se je v glavnem poleg, upravičene pripombe so bile upoštevane, nesoglasja odpravljena ali vsaj sprejemljivo omiljena. Potem ko je skupščina republiške izobraževalne skupnosti nekaj dni pred iztekom leta 1980 sprejela tako imenovano mrežo šol, bi res ne smelo biti razloga za trajanje razburjanja in slabe volje, še posebej zato, ker je dana možnost, da morebitne pomanjkljivosti in spome zadeve uredijo do 25. januarja.

Dolenjska je z mrežo dobila skoraj vse, za kar se je opredelilo združeno delo na tem območju. Pomembna pridobitev sta dva oddelka naravoslovno-matematične smeri, ki ju objavljeni predlog za mrežo šol ni vseboval, ohranjena pa je tudi elektronika, čeprav so Posavci temu nasprotovali. V dislociranih oddelkih bo teklo na Dolenjskem izobraževanje za potrebe cestnega prometa, kemije in farmacije, verjetno pa tudi za trgovsko stroko, za kar pa se bodo morali uporabniki

sporazumeti najkasneje do 25. januarja. Zahteva Posavcev, da bi imeli v okviru elektro šole (v Krškem) tudi izobraževanje elektronikov, ni bila sprejeta.

Na ugoden razplet glede razporeditve vzgojno-izobraževalnih programov na Dolenjskem so prav gotovo vplivale ugotovitve in stališča delovne skupine CK ZKS, ki je novembra več dni sondirala idejnopolična izhodišča za ureničevanje preobrazbe vzgoje in izobraževanja in s tem v zvezi priprave za prehod na

usmerjeno izobraževanje. Skupina se je lahko sama prepričala, da so Dolenjski zahtevali samo tiste vzgojno-izobraževalne programe usmerjenega izobraževanja, za katere se je izreklo združeno delo in ki jih bo v tem delu Slovenije moč izvajati. V nasprotju s tem pa je podobna delovna skupina CK ZKS v Posavju ugotovila, da so se na prehod na usmerjeno izobraževanje slabše pripravili in da so nekaj zahtev opirali na precej krhke argumente.

I. Z.

Likovniki v gosteh

Domovi JLA postajajo kulturna žarišča z izjemno velikim številom obiskovalcev na prireditvah. V zadnjem času dajejo zavetje in možnost razstavljanja skupinam ljubiteljskih slikarjev. Še več, prav pod njihovo streho se likovniki iz raznih krajev srečujejo in dogovarjajo za tesnejše sodelovanje, izmenjavo izkušenj in razstav. Tako so člani pred dvema letoma ustanovljenega kočevskega likovnega društva v vsega nekaj tednih navezali take stike z ribniškimi likovniki v tamkajšnjem Domu JLA, v novomeškem Domu JLA pa so imeli take pogovore s predstavniki slikarjev, vključenih v likovno društvo Vladimir Lamuta. Do teh je prišlo neposredno po otvoritvi razstave del kočevskih ustvarjalcev v avli Doma JLA v Novem mestu 26. decembra, kjer so dali na ogled svoje likovne stvaritve Ivo Paradžik, Dušan Vidmar, Marjan K. užnik, Stane Hočevar, Janez Arko, Franc Lovšin, Savo Vovk, Alč Babič in Peter Vovk, skupina torej, ki se je pred tem predstavila ribniškemu občinstvu.

Sodelovanje z Novomeščani imajo Kočevci za povsem logično zadevo, saj „Kočevci smo in hočemo ostati del tiste Dolenjske, ki ima svojo kulturno metropolo v Novem mestu“, kakor je poudaril Rado Meglič, predsednik društva kočevskih likovnikov. Toni Vovko, predsednik društva novomeških likovnih ustvarjalcev, je dodal, da Novomeščani tako sodelovanje sprejemajo, zato bi morali kmalu razmisлити o razstavi, ki bi Kočevcem predstavila ustvarjalne dosežke lamutovcev. Med pogovorom je bilo omenjeno, da bodo kočevski likovniki prenesli razstavo iz Novega mesta še v Brežice, kjer bodo njihova dela na ogled v tamkajšnjem Domu JLA, hkrati pa navezujejo stike z organizatorji likovnih prireditev in likovnimi skupinami v drugih krajih. Z razgrnitvijo dela svojih načrtov so nehote dali pobudo Novomeščanom, da razmislijo o tesnejših stikih ne le s skupinami v osrednji in severni Sloveniji, ampak tudi na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju.

I. ZORAN

kultura in izobraževanje

Kulturni razcvet sevniške Lisce?

Komisija, ki v sevniški Lisci skrbi za kulturno življenje, že nekaj let preseneča s pestro dejavnostjo. Prireditve so vedno lepo obiskane, na njih pa se čedalje bolj odjavlja ustvarjalnost delavcev. Cesto tudi gostujejo. Pripravili so nekaj razstav, na katerih so s svojimi izdelki sodelovali proizvajalci Kulturno življenje so popestrili s priložnostnimi proslavami, pripravljenimi z domačimi izvajalci. Med najbolj znanimi skupinami v Lisci je mešani pevski zbor, ki se je že dobro uveljavil v Posavju.

Letošnji delovni načrt je vsebinsko še bogatejši in še bolj razvejan. Omislili so si obilo domačih nastopov in gostovanj. Posebno pozornost so sklenili posvetiti knjigam. Na knjižne razstave in literarne večere bodo vabili pesnike in pisatelje. Priložnost bodo dali tudi svojim delavcem, da se uveljavijo na literarnem področju. Pripravili bodo srečanje z njimi, zdaj pa so jim že dali možnost objavljati literarna dela v tovarniškem glasilu. Mešani pevski zbor bo pripravil več samostojnih koncertov in navezal stike z drugimi zbori. Očitno je, da šteje Liska med delovne organizacije, ki kulturi niso določile sedeža pri vratih, marveč v prvi vrsti.

ALBERT FELICJAN

TRDINA KOT ETNOLOG

Ob koncu minulega leta je v Ljubljani izšel zbornik „Janez Trdina — etnolog“. V njem so objavljene razprave, ki so jih avtorji, znani slovenski etnologi in preučevalci Trdinovega življenja in dela, prebrali maja 1980 v Novem mestu (v Dolenjskem muzeju) na strokovnem posvetovanju, posvečenem 150-letnici rojstva in 75-letnici smrti prisatelja in etnologa Janeza Trdine. Zbornik, ki je izšel kot tretji zvezek Knjižnice Glasnika Slovenskega etnološkega društva, določa Trdini mesto med zaslužnimi slovenskimi etnologi.

Kulturna zarja bo še svetila

V Soteski bodo proslavili 45-letnico kulturnega dela — Gledališčniki pripravljajo veseloigro „Poslednji mož“ — Tudi letos gostovanja v krajih, kjer so bili vselej dobrodošli

Gledališka skupina soteske Zarje bo v sezoni 1980/81 naštudirala veseloigro v treh dejanjih „Poslednji mož“ in se z njo domačemu občinstvu prvič predstavila predvidoma ob koncu januarja. Omembe vredno je, da bo skupina gostovala tudi na sosednjih podeželskih odrih, posebno še v krajih, kjer je bila prejšnja leta zelo lepo sprejeta. Pričakujejo, da bo delo pritegnilo obiskovalce, saj je režiser

Janez Vovk sklenil dogajanje „Poslednjega moža“ prestaviti v sodobni čas.

Kulturno-prosvetno društvo Zarja bo hkrati in s tem delom praznovalo 45-letnico kulturnega dela v Soteski. Kulturno delovanje v tem kraju in njegovih ljudeh živi že od leta 1937, ko je bil ustanovljen šolski mladinski mešani pevski zbor. Ta pevška skupina je stela več kot 40 članov, nastopala je po raznih dolenjskih krajih, najdlje pod imenom Dolenjski slavčki. Zbor je gostoval tudi na Gorenjskem. Hkrati z zborom je vznikla amaterska igralska skupina, ki je združevala starejše člane in mladino. Od njene ustanovitve do danes se je na odru soteske dvorane zvrstilo več kot 40 ljudskih iger.

V Soteski je bila skromna dvorana edino kulturno žarišče. Marsikaj se je v njej dogajalo in zvrstilo čez vse to premerimo še enkrat danes, se zdaj največ vredno

to, da je bila dvorana vedno polna obiskovalcev. Kulturni molk je vladal le v letih okupacije. Po osvoboditvi je kulturno življenje oživelo, dvorana je spet postala njegovo središče, v njej se je ohranil in še živi tudi gledališki amaterizem.

Zarja bo s pomočjo krajevnih družbenopolitičnih organizacij osnovala poseben odbor, ki bo poskrbel, da bo pomembna kulturni jubilej dostojno praznovan. Na srečanje bodo povabili vse učitelje, ki so službovali v Soteski, saj so bili le-ti pobudniki kulturnega dela. Srečanja naj bi se udeležili tudi vsi preživeli člani šolskega mladinskega pevskega zbora ter vsi igralci, ki so nastopali na soteskem odru.

Jubilej s srečanjem bo pomembna manifestacija kulturnega amaterizma, ki se je v tem kraju ohranil kljub ne vedno najbolj naklonjenim časom in bo, kot kaže, še dolgo živel.

T. VIRANT

PREDNOST KNJIŽNICARSTVU — Vse kulturne skupnosti na Dolenjskem, v Beli krajini in Posavju so pospeševanje knjižničarstva uvrstile med prednostne naloge novega srednjeročnega obdobja. Ponekod so te naloge združili z založništvo, v okviru slednjega pa načrtujejo izdaje zanimivih, domačih edicij.

Ob odmeri za preživetje

Prednost Jakčevemu domu, knjižničarstvu, založništvu in varstvu dediščine, pozornost pa amaterizmu

Kulturni dejavnosti v novomeški občini so za preživetje do konca leta 1985 namenili nekaj več kot 84 milijonov dinarjev. To pa ni ves denar, ki ga bo združila občinska kulturna skupnost v novem srednjeročnem obdobju. Iz planskih dokumentov je namreč razvidno, da moramo omenjeni vsoti pristeti še 86 milijonov dinarjev za financiranje skupnega programa republiške kulturne skupnosti in dodatni 21 milijonov dinarjev za ureditev Jakčevega doma v Novem mestu. Tako bo dejanski znesek, zbran v novomeški občini za kulturo, presegel 191 milijonov dinarjev. To ni malo denarja; če bi ves ostal v občini, bi si kultura krepko opomogla in zacvetela, kot si ni še nikoli.

Ureditev Jakčevega doma sodi med prednostne naloge, vsota zanj pa za največjo naložbo na kulturnem področju. Skupščina kulturne skupnosti je na zadnji lanski seji imenovala enajstčlanski ureditveni odbor in za njegovega predsednika Jova Grobovska. Odbor bo sproti poročal o uresničevanju nalog oziroma te pomembne kulturne akcije. Prednostna poročila nove petletke so tudi knjižničarstvo, založništvo in varstvo kulturne dediščine. Knjižničarstvo bo deležno več akcij, ki bodo pomembne za njegov razvoj.

Posebna skrb bo posvečena študijski knjižnici in obnavljanju knjižnega sklada. Založništvo pa je novo področje, ki se ga je kulturna skupnost odločila načrtno razvijati. Kot je bilo pojasnjeno delegatom skupščine kulturne skupnosti, bo Novo mesto do leta 1985 obnovilo Dolenjsko založbo in prek nje poskrbelo za načrtno in organizirano izdajanje izvirnih leposlovnih in znanstvenih del ter drugih publikacij. Informacija je bilo dodano, da bo založniške naloge izvajala ustrezna delovna enota v okviru tozda Dolenjski list. V okviru varstva kulturne dediščine, ki je tudi proglašeno za prednostno področje, pa bodo predvsem prirejali razstave, odkupovali muzejske predmete, opravljali varstvene posege na hmeljniškem, žužemberskem in soteskem gradu ter pleterski cerkvi, zavarovali spomenike NOB in staro mesto jedro Novega mesta, ob tem pa omogočili redno dejavnost ustanov in služb na tem področju.

Seveda govorijo planski dokumenti tudi o skrbi za druge kulturne zvrsti in dejavnosti, med katerimi zvrsta pomembno mesto likovno-galerijska dejavnost. Ustrezne vsote denarja bodo šle za prirejanje temeljnih in retrospektivnih razstav, odkup likovnih

Staša Vovk

del in omogočanje dela domačim likovnikom.

Veliko pozornost posvečajo novi planski dokumenti ljubiteljski kulturi, tako imenovanemu amaterizmu v vseh njegovih oblikah. O tem je na zadnji skupščini kulturne skupnosti sprejela nekaj besed njena predsednica Staša Vovk. Poudarila je, da si napredka v amaterizmu in moč zamisliti brez kadra, ki bo to področje kulturnega dela vodil in usmerjal. „Kadrovska problematika je pereča in zahteva učinkovito reševanje,“ je menila predsednica ter dodala, da bo morala skupščina o ljubiteljski kulturi kmalu celoviteje in poglobljeno razpravljati. Tedaj naj bi bil govor o tem, kakšne so sploh možnosti kulturnih društev in skupin v krajevnih skupnostih za delovanje, množičnost in kakovostno rast.

I. ZORAN

POTA IN STRAŽNIPOTA

dežurni poročajo

PRETEPAL ŽENO — Novomeški miličniki so 24. decembra pridržali do izteznitve 34-letnega Alojza Kolegarja z Malega Slatnika, ki je hudo pijan pretepal ženo. Pred sodnikom za prekrške bo najbrž bolj pohleven.

BALONČEK POZELENEL — Možje postave iz Novega mesta so 26. decembra ponoči zalotili 30-letnega Nurijo Rizvanovića, ki je vozil pijan. Možaka je zelenilo v balončku zelo razjezilo; zaradi kričanja in nedostojnega obnašanja so ga dali na hladno, srečal pa se bo tudi s sodnikom za prekrške.

UDARIL OČETA — Miličniki iz Dolenjskih Toplic so 27. decembra pridržali do izteznitve 26-letnega Zdenka Kužnika iz Novega mesta. Kužnik je prišel na obisk k očetu v Rumanjjo vas. Kmalu je začel razgrajati in groziti, razbijal je steklenino ter celo udaril očeta. Domačim je grozil s tepežem tudi v navzočnosti miličnikov, ki so jih poklicali na pomoč. Kužnik bo sčasoma dobil vabilo sodnika za prekrške.

RAZBIJAL STEKLENINO — Črnomajski miličniki so 28. decembra pridržali do izteznitve 27-letnega Rada Nišandžića iz Karlovca, ki je v gostilni Roje razbijal steklenino. Prijavili so ga tudi sodniku za prekrške.

Dva mrtva na poledeneli cesti

Silovito trčenje pri Grmu — Voznika sta se opazila na kratko razdaljo

Nekaj po 10. uri se je 24. decembra pri Grmu zgodila huda prometna nesreča, v kateri sta umrla 32-letni Niko Badovinac iz Metlike in 51-letni Janko Reba iz Metlike.

Badovinac je vozil z osebnim avtomobilom od Metlike proti Črnomlju. Pri Grmu mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom 36-letni Josip Peršin iz Brihova pri Ribniku. Vozišče je bilo poledenelo, voznika sta se opazila na kratko razdaljo. Badovinac je zavrl, avto je začelo zanašati, zdrsil je v levo in silovito tresčil v Peršinovo vozilo.

Voznik Badovinac je bil takoj mrtev, njegov sopotnik Reba pa je umrl med prevozom v zdravstveni dom. Ranjeni so bili voznik Peršin in sopotnika 23-letni Nikola Krznarič iz Zaluke in 23-letni Nikola Tomašič iz Ribnika. Odpeljali so jih v novomeško bolnišnico. Na avtomobilih je bilo za 320.000 din škode.

POŽAR V KUHINJI

Prvega januarja je začelo goreti v kuhinji Franca Renka v Kloštru pri Gradcu. Ugotovili so, da se je ogenj razširil z boilerja, nameščenega v kuhinjski omari. Škode je za 10.000 din.

Izgubil žlebove in službo

Novomeško sodišče združenega dela zavrnilo pritožbi Jereba in Grlice — Kje je 60 metrov žlebov?

Ena zadnjih lanskih obravnava na novomeškem sodišču združenega dela je bila namenjena sporu med novomeško Novotehno in njenima delavcema: Antonom Jerebom ter Francem Gdico. Prvi je namreč dobil disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja, drugi pa javni opomin, poleg tega pa mu je bilo naloženo še povračilo škode.

Anton Jereb in Franc Grlica sta bila v začetku minulega leta zaposlena pri Novotehni, prvi kot skladiščni delavec, drugi kot šofer. Iz navedb, obeh, kot tudi iz drugih številnih dokazov je bilo nedvoumno ugotovljeno, da sta 5. 2. 1980 dobila nalog, naj odpeljeta blago poslovalnicam v Straži in na Dvoru. Kasneje je bilo ugotovljeno, da sta med vožnjo izgubila 90 metrov strešnih žlebov, od česar jih je bilo najdenih in vrnjenih 30 metrov, preostali pa ne. Ko sta Jereb in Grlica prva odklonila ugotovila, je prvi dosegel pri evidentirarki, da je ta popravila dobavnic, saj je namesto prvotno vpisanih 90 metrov žlebov napisala število 30. Jereb je nadalje še 6. junija odklonil delovni nalog in ni hotel na vožnjo kot spremljevalec, zato mu je disciplinska komisija Novotehne pač izrekla omenjeni disciplinski ukrep prenehanja delovnega razmerja. Grlici pa javni opomin, hkrati pa obema naložila povračilo škode.

Na obravnavi je Jereb trdil, da za izgubo tovora ni kriv on, pač pa za pravilno nalaganje vselej odgovarja šofer. Nadalje je trdil, da je res odklonil nalog, naj gre kot spremljevalec.

EKSPLOZIJA IZ RAZPOSAJENOSTI

Na silvestrski večer med 21. in 22. uro je prišlo v tovarni Celuloze Krško pred sortirnico — toz Papir do močne eksplozije, zaradi katere je na hali sortirnice popokalo 14 šip v velikosti 4 krat 2,40 metra. Zamdi tega je prišlo do večje škode, ki jo trenutno cenijo na 50.000 din. Po doslej zbranih podatkih je nekdo iz popoldanske izmene delavcev pred sortirnico napolnil polivinilasto vrečko s plinom in jo prižgal. Bojda gre za običajni izraz predprazničnega navdušenja. Za storilcem še poizvedujejo.

Trak elastike zadušil komaj 8-mesečno Romano

Mati našla otroka nezavestnega v postelji

Do krute družinske tragedije je prišlo 2. januarja zjutraj na domu Celestinovih v vasi Zgornje Vodale 15 pri Trzišču. Med spanjem se je namreč zadušila komaj 8-mesečna Romana, ki ji tudi hitra pomoč staršev ni več pomagala.

Mati, 22-letna Silva Celestina, je v petek okoli 6. ure nahranila otroka in ga položila spat v sobo v otroško posteljo. Ko pa je okoli 8.30 prišla k Romani v posteljo, je našla otroka v nezavesti. Z možem sta ga takoj odpeljala v sevnjski zdravstveni dom, kjer pa so lahko ugotovili le še smrt. Kot je pokazala preiskava, je imela Romana okoli vratu na elastiki privezani dudo, vendar se je med spanjem trak zataknil ob postelji in tako zadušil otroka.

MED DELOM OB PRST

Med nočno izmeno si je 23. decembra na delu v Industriji motornih vozil v Novem mestu poškodoval roko 42-letni Milan Zibert iz Šentlovenca. Med odstranjevanjem ostružkov z mize mu je začel prst pod rezilo rezkalnega stroja. Prst so morali v bolnišnici odrezati.

DVA MRTVA — Prizorišče nesreče, v kateri sta izgubila življenje Niko Badovinac in Janko Reba. (Foto: A. Bartelj)

Ubežnik prijet v sedmih urah

Ljubljanski miličniki so ob pomoči vseh slovenskih kolegov v sedmih urah prišli od nekaj drobcev avtomobilskega laka do storilca prometne nesreče

Hitra in natančna akcija miličnikov je v navidezno nemogočem položaju ponovno dokazala, da je roki pravice zares težko riti. Na regionalni cesti med Grosupljem in Velikim Mlačevim se je namreč 23. decembra okoli 18. ure zgodila prometna nesreča, v kateri je bila hudo ranjena 42-letna Marija Zupančič iz Zagradca 44 pri Grosupljem. Poleg poškodovanke je na kraju nesreče ostalo vsega nekaj drobcev avtomobilskega laka in stekla avtomobila, s katerim jo je neznanec po storjeni nesreči popihal v noč.

Sicer pa še sreča, da nesreča ni imela hujših posledic. Za to ima zasluge Niko Hudorovac, ki je v mrzi zimski noči prvi našel hudo ranjeno Zupančičevo in o tem takoj obvestil reševalce in miličnike. Slednji so nemudoma pričeli z iskanjem pobelega

voznika. V edino oprijemljivo sled jim je bilo nekaj že omenjenih drobcev avtomobilskega laka in stekla. Toda tudi to je bilo dovolj, da so ugotovili, da je šlo za osebni avto znamke škoda zelene barve in starejše izdelave. V nadaljnji akciji so sodelovale vse postaje milice in UNZ v Sloveniji.

Le nekaj ur je preteklo od nesreče, ko so miličniki v bližini gradu na Boštanju odkrili poškodovano škodo. Med preverjanjem lastništva po registrski številki so ugotovili, da avtomobil še ni prepisan na

drugega lastnika, vendar jih je pot že nekaj čez polnoč pripeljala na Veliko Mlačevo k 31-letnemu Martinu Sajetu. Ta je ob pogledu na miličnike kazal navidezno presenečenje, kmalu pa je dejanje priznal. Povedal je, da je bil neko žensko, ki je hodila ob desnem robu ceste in ob udarcu omahnila na vetrobransko steklo ter padla v sneg, vendar je odpeljal naprej, ne da bi ustavil in ji pomagal. Med nadaljnjim pogovorom je Sajet priznal tudi, da je bil z njim v avtomobilu še Martin Klančar, ki je takoj po nesreči zahteval od šoferja, naj ustavi, vendar se ta za to ni zmenil.

Vsaka nadaljnja beseda je verjetno odveč, tudi o tem, da je od časa nesreče pa do prijetja storilca preteklo vsega sedem ur.

NAJVEČJI NAJMANJ DISCIPLINIRANI

Osnutek plana občine Kočevje je za naslednjih pet let je pomanjkljiv tudi zato, ker nekateri OZD (med njimi so ITAS, LIK in Gozdarstvo) niso do roka posredovali občinski skupščini podatkov (minimalnih kazalcev), ki jih tudi same potrebujejo za sestavo svojih planov, in jim tako to delo ni bilo dodatno breme. To so ugotovili na zadnji seji občinske skupščine Kočevje, ko so razpravljali o osnutku srednjoročnega načrta občine za obdobje 1981 do 1985. Ta osnutek bo v javni razpravi še do konca meseca.

PROMETNE TEŽAVE

— Bolj kot vse ostale težave grenijo vsem trebanjskim občanom življenje poledene poti, ki vodijo proti zidanicam. K njim namreč ni mogoče priti z avtomobilom. Zato pa so se vanje pogladi peš in na kolesih in s konjskimi vpregami in celo s traktorji samo zato, da bi prišli do vinske kapljice, s pomočjo katere je bilo praznovanje novega leta bolj veselo in prešerno.

TOVORNJAK 40 METROV POD CESTO

Vincenc Blatnik iz Vel. Lipovca je 24. decembra zvečer peljal s tovornjakom od Zagradca proti Zužemberku. Pri Belem Grabnu je zaradi utrujenosti za trenutek zadremal, tovornjak je zdrknul čez bankino in obstal 40 metrov pod cesto. Vozniku ni bilo nič, na tovornjaku pa je za 50.000 din škode.

PRETEPALA NATAKARICO

Iz hotela Kandija v Novem mestu so morali 24. decembra zvečer poklicati na pomoč miličnike. V točnici sta razgrajala 25-letni Miloš Canković in 21-letni Vlado Benda, oba iz Novega mesta. Pijana sta naročila pijačo, ker jima niso hoteli postreči, sta začela pretepati natakario in razbijati posodo. Fanta bosta morala s sodnikom za prekrške.

SEST RANJENIH

Iz zagrebške smeri proti Ljubljani je 28. decembra popoldne z osebnim avtom vozil 23-letni Ljubiša Brkić iz Kučeva, ki začasno dela v Avstriji. Pri Jezeru je dohitel tovornjak in ga začel prehitovati, ko mu je nasproti pripeljal z osebnim avtom zdomce v ZRN Vladimir Špoljar iz Zagreba. Vozila sta čelno trčili; poleg voznikov so bili ranjeni še štirje sopotniki, med njimi dojenček.

Nevarni silvestrski streli

Ena od krogel zaša tudi v bližnjo hišo — Miličniki kmalu ugotovili in dobili strelca — Kazenska ovadba

O hrupnosti zadnje noči v letu smo se bolj ali manj prepričali že sami, mnogi so si ob pokanju petard, raket in še česa le zatiskali ušesa, nekateri pa so bili to noč celo blizu najhujšega tako Oberčevi iz Ulice 21. maja v Brezicah.

Na silvestrski večer okoli 22.30 je bilo slišati skoz okno stanovanja Miluna Vukovića iz Brezic, Ulica 21. maja 34 strele iz pištole. Slednja je bila namenjena tudi proti Oberčevi hiši, oddaljeni okoli 50 metrov. Ena od krogel je tako ne povsem slučajno zašla v okvir vhodnih vrat, ga prebila, prebila še špo, zadela steno in se od nje odbila na drugo stran. Na srečo je pri tem tudi ostalo. Miličniki PM Brežice so ugotovili, da je s pištolo streljal 22-letni Jože Levak iz Artič. Ta je bil takrat na obisku pri Vukoviću in brez njegove vednosti vzel iz omare službeno pištolo in pričel z njo streljati.

Da bo primer popolnejši, zapišimo, da so miličniki 1. januarja ob 19. uri pridržali Jožeta Levaka zaradi hujše vinjenosti. Levak je namreč predtem še razbijal in razgrajal v brežiškem hotelu Turist, hkrati pa je nadlegoval strežno osebje in goste. Zaradi streljanja s

pištolo bo zoper njega podana kazenska ovadba, zaradi razgrajanja pa bo moral potrkati še na vrata sodnika za prekrške.

PRVA ŽRTEV MAGISTRALNE

Josip Rebić iz Krapine je 3. januarja vozil z osebnim avtom od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Biču je prehitel neki osebni avto in zaviral, ko se je spet skušal uvrstiti med vozila na desnem pasu. Na poledenem cestišču mu ni uspelo dovolj zmanjšati hitrosti, zato je prehitel še en avto, nakar ga je zaneslo v levo in je silovito trčil v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljal 54-letni Adolf Zibert iz Ljubljane. Hudo ranjena sta bila voznik Zibert in njegova žena Karolina, ki je med vožnjo v ljubljansko bolnišnico umrla. Zibertova je prva letošnja žrtev dolenjske magistrale.

KRONIKA NESREČ

NEPRIMERNA HITROST — Franc Kobe s Krke je 26. decembra popoldne vozil z osebnim avtom od Zanje vasi proti Ločni in prehitel neki osebni avto. Zaradi neprimerne hitrosti ga je začelo zanašati, tako da je trčil v osebni avto, ki ga je nasproti pripeljala Slavica Zupančič s Senovega. Voznikoma so nudili prvo pomoč v novomeški bolnišnici, na pločevini pa je za 80.000 din škode.

NA STREHO — Zvonko Gerbec iz Metlike je 28. decembra peljal z osebnim avtom od Jurovskega Broda proti Metliki. Avto se je zaradi neprimerne hitrosti pred poslopjem zdravstvenega doma prevrnil na streho. Voznik in sopotnik Vlado Lakner iz Metlike sta bila lažje ranjena, škode pa je za 15.000 din.

TRČIL V DVA — Na Silvestrovo je 22-letni Branko Pemeč iz Male Loke na Rimski cesti v Trebnjem zadel v osebni avto Mira Marolta iz

PO DOLENJSKI DEŽELI

• Novomešan A. K. je 23. decembra ugotovil, da je imel v zidnici v Zagradu pri Škocjanu na obisku vlomilca. Začuda si nepridiprav ni z ničimer postregel, tako da je škode samo za 600 din, kolikor dandanes velja zamenjava razbitega okenskega stekla.

• O božiču je bilo vlomljeno v skedenj Pavle Doberdrug v Grobljah. Tam je nepoklicani vzel sekuro in nato vlomil še v kurnik, kjer je mirno spalo 18 kokoši. Približno se ve, v čigavem loncu so končala bedresa, treba je le povezati niti dokazov.

• Metod Tkalec iz Trebnjega je bil pred prazniki tako zaspan, da se je sredi belega dne razkošno zleknil po cesti. Avtomobilistom to ni bilo preveč pogodu, poklicali so miličnike, ki so dremotnega možaka preselili na manj prometno in bučno mesto.

• V nedeljo se je nekdo ogasil na mirenjski železniški postaji, kjer imajo pri okencu za prodajo vozovnic deljen delovni čas. Nepridiprav je nasilno odprl okence in si vzel nekaj kart. Pripeljejo ga lahko samo v arest: niso namreč zigosane, kar ostrookemu kondukterju gotovo ne more uiti.

TATOVINE PRAZNUJEJO

Tat je 26. decembra obiskal Franca Stefaniča iz Dol. Kamenc in iz sobe, v kateri ni bilo nikogar, odnesel 8.000 din.

Jože Fortuna iz Gombišča je v noči na 27. decembra pustil fička ob cesti v Zagorci. Mimo je prišel tat in odnesel zadnji kolesi, rezervno kolo, krznenne prevleke in dvigalko.

ELEKTRIKA „GORELA“

Na električnem drogu pri križišču cest za Stražo in Frato v Prečni je 27. decembra nastal požar. Dežurni Elektra in gasilci so ogenj hitro pogasili. Kaže, da je gorelo zaradi okvare na izolatorju. Škode je za 10.000 din.

Po spanju na dvorišču še huje padel

Franca Hribarja hudo poškodovanega odpeljali v bolnišnico

1. januarja okoli 15. ure je bil najden na cesti v vasi Jelovec pri Sevnici hudo poškodovan 42-letni Franc Hribar iz Laz 9 pri Boštanju. Kot je bilo ugotovljeno, je Hribar omenjenega dne dopoldne prišel v gostilno Majer in nekako do 12. ure popival, nato pa odšel. Na dvorišču pred gostilno je meni nič tebi nič zaspal in šele okoli 14. ure ga je zbudil sorodnik in ga napolil domov. Hribar je nato odšel na cesto v smeri proti Sevnici, okoli 200 metrov od gostilne pa je na poledeneli cesti padel in se hudo poškodoval po glavi. Hribarja so v kritičnem stanju prepeljali v celjsko bolnišnico.

Male Loke, nato pa še v osebni avto Darinke Rakar iz Trebnjega. Pemeč je vozil z neprimerno hitrostjo. Vozniki so odnesli celo kožo, na avtomobilih pa je za 70.000 din škode.

HUJE RANJEN — Dragan Cvitkovič iz Sežane je 31. decembra peljal z osebnim avtom od Ljubljane proti Zagrebu. Pri Sentjurju ga je začelo zanašati, zdrsel je preko desne bankine, avto se je zaril v zemljo. Huje ranjenega Cvitkoviča so odpeljali v novomeško bolnišnico, gmotne škode pa je 50.000 din. Vzrok nesreče je neprimerna hitrost.

PO LEDU V LEVO — Anton Nahtigal iz Češnjice je 24. decembra peljal z osebnim avtom proti Ornuški vasi po klancu navzdol. Nasproti mu je z osebnim avtom pripeljal 61-letni Franc Hočevar iz Pušave, zato je Nahtigal zavrl, pri čemer ga je zaneslo po ledu v Hočevarjev avto. Škode je za 30.000 din.

Trije koši dovolj za štiri točke

Pred zadnjim kolom so novomeški košarkarji s tekmo manj na odličnem sedmem mestu
— Novo mesto: Branik 77:75 (37:34) — V soboto s Fructalom

Le kdo bi si pred pričetkom prvenstva v II. zvezni košarkarski ligi mislil, da bodo Novomeščani kolo pred koncem prvega dela prvenstva na razpredelnici na odličnem 7. mestu, vsega 6 točk za vodilno vrsto Juga in z še eno neodigrano tekmo na domačem igrišču proti Zaprudju. Po nekaj porazih, s košem ali dvema razliki, ko so vsi mislili, da je sreča Novomeščanom popolnoma obrnila hrbet, so v zadnjih dveh kolih dvakrat tesno zmagali, saj so bili trije koši prednosti dovolj za osvojitve štirih novih dragocenih točk.

Če izzzvzamemo dve novi točki, bo srečanje preteklo soboto proti mariborskemu Braniku zagotovo hitro zbledelo v spominu. Novo-

meška vrsta je pokazala eno najslabših iger na prvenstvu, na srečo pa Mariborčani tega niso znali izkoristiti, saj tudi oni niso imeli

najboljšega dne. Zato o tem srečanju le na kratko. Domačini so vodili ves prvi polčas in ga tudi dobili s 37:34, v nadaljevanju pa sta se vrsti menjavali v vodstvu. V zadnjih minutah srečanja so bili Novomeščani nekoliko bolj zbrani in predvsem po zaslugi odličnega Plantana zabeležili novo zmago. Najboljši možje v poprečni vrsti domačinov so bili: Ivančič 12, Munih 6, Plantan 19, Župevec 11, P. Seničar 22, S. Seničar 3, Skube 4.

V soboto čaka Novomeščane gostovanje v Ajdovščini proti vrsti Fructala. Ta je po desetih odigranih kolih na zadnjem mestu, vendar z enakim številom točk kot še ekipi Branika in Dalvina. Težko je napovedati možnosti novomeške vrste, saj imajo košarkarji Fructala v svojih vrstah odličnega Premrla in Dautoviča. Še posebej pa je napoved nevarna, ker je letošnje prvenstvo že doseglo postreglo z nešteti presenečenji in domača v nobenem srečanju ni pravega favorita.

Sodražica: tisoč gledalcev ob skakalnici

Uspela prireditev

Kar okoli 1.000 gledalcev se je v nedeljo zbralo ob skakalnici „Na Pesku“ pri Sodražici, kjer je tamkajšnji TVD Partizan pripravil med-društveno skakalno tekmo in tekmo za pokal RIKA. Na 20- in 40-metrski skakalnici je nastopilo 60 tekmovalcev iz Kočevja, Velikih Lašč, Loškega potoka in Sodražice, največ uspeha pa so imeli domačini, ki so se izkazali tudi v izredni organizaciji.

Rezultati: pionirji (20-metrski skakalnica) Car, Kordiš (oba Loški potok), Belaj (Sodražica); mladinci (40-metrski skakalnica): Debeljak (Sodražica), Bartol (Loški potok), Dejak (Sodražica); člani Lovšni, Dejak (oba Sodražica), Gregorič (Loški potok).

Najdaljša skoka sta imela s po 37 metri Dejak in Lovšin. Za 1. februar pa pripravljajo Sodražani regijsko tekmovanje za mlajše mladince, pionirje in cicibane.

M. GLAVONJIC

TURNIR OB OTVORITVI NOVIH PROSTOROV

Ob otvoritvi prenovljenih prostorov ŠK Milan Majcen v Sevnici je tamkajšnji šahovski klub pripravil turnir, na katerem je ekipno zmagalo Krško, za njim pa so se uvrstile: VP Cerklje, Sevnica in Brežice. Med posamezniki je zmagal Komnenović (JLA), drugi je bil Sevnčan Blas. Vsem, ki so prispevali sredstva za obnovo doma, se uprava kluba iskreno zahvaljuje.

B. D.

ZNOVA TESNA ZMAGA — Novomeški košarkarji so minulo soboto ponovno zabeležili tesno zmago. Ljubiteljem košarke razen dveh novih točk ne bo ostalo kaj prida v spominu od igre z mariborskim Branikom. (Foto: Budja)

DERSTVENŠEK SKUPNI ZMAGOVALFC

Na decemberskem turnirju sevnškega šahovskega kluba se je pomerilo 12 šahistov. Največ točk sta zbrala Sevnčan Miro Gačnik in Mariborčan Karel Ledar, tretje mesto je zasedel Jože Kolman, četrto Manfred Majerle, peto Franc Derstvenšek itd. Zmagova leč vseh dvanajstih turnirjev je Franc Derstvenšek, ki je zbral 7 točk, drugo mesto je zasedel Majerle (67 točk), tretje Janko Blas (63 točk), četrto Rudi Šoper (58 točk) in peto Jože Kolman (54 točk).

5. januarja ob 16. uri bo šahovski turnir za pridobitev četrte kategorije.

RIBNIŠKI BAZEN ODPRT

Plavalni bazen v Ribnici je odprt za plavalce od ponedeljka 5. januarja. Vstopnina je po 30 din na uro oz. 60 din za dve uri. Vsa voda v bazenu gre v sedmih urah čez čistilno napravo. Kopalci morajo imeti obvezno kapo, moški z brado pa še posebno masko za brado. Za kopalce veljajo tudi ostali predpisi kot za druge bazene. Zanimivo je še, da eno čiščenje in praznjenje bazena velja kar 60.000 din (6 starih milijonov din).

»Dolenjski list« v vsako družino

Za jubilej nova steza?

Počastitev 20-letnice kočevskega kegljaškega kluba — Priznanja in plakete najzaslužnejšim posameznikom

Kočevski kegljaški klub praznuje te dni dvajseto obletnico ustanovitve, čemur je bila pred dnevi posvečena tudi svečanost v prostorih tamkajšnjega doma telesne kulture.

Kegljaški šport v mestu ob Rinži se lahko pohvali z bogato preteklostjo. Ob ustanovitvi je štel 200 članov, ki so delali v raznih selekcijah. Doseženi rezultati so bili več kot dobri, omenimo samo leto 1968, ko je mladinska vrsta dosegla naslov republiških prvakov, Tine Kajfež pa prvo mesto med posamezniki. Omeniti velja še leta 1965 — 1968, ko sta bili Andoljškova in Sercejeva med najboljšimi v

Jugoslaviji, in še bi lahko naštevali.

Danes štejejo vrste kegljaškega kluba 54 članov, od tega 24 moških, 16 žena in 14 starejših članov. Največji problem kluba je danes ta, da nimajo lastnega kegljišča, primerne za tekmovanja. Na današnjih stezah namreč manjka plastična masa, tako da obe vrsti nastopata na kegljišču Doma JLA v Ribnici.

Ob nedavni slovesnosti je predsednik kluba Jože Smole podelil 22 plaket in 46 priznanj najzaslužnejšim članom kluba. Ob tej priložnosti je bil kegljaškemu klubu dodeljen zlati grb mesta Kočevje. M. GLAVONJIC

20 LET KK KOČEVJE — Predsednik kočevskega kegljaškega kluba Jože Smole (desno) podeljuje priznanje in plaketo dolgoletnemu članu kluba Pajničju. (Foto: M. GLAVONJIC)

ZA LAS PREKRATKI

V finalu kegljaškega pokala na območju Slovenije so bili Novomeščani na pragu velikega podviga: Na kegljišču Maksa Perca v Ljubljani so zasedli tretje mesto in le za borih 7 kegljev zgrešili uvstitev v finale najboljših jugoslovanskih ekip. Vrstni red: Celje 1409, Slovenija ceste 1351, Novo mesto 1344, Konstruktor 1323 itd.

NA NOVOLETNEM TURNIRJU STOKANOVIC

Novomeški šahovski klub je pripravil novoletni hitropotezni šahovski turnir, na katerem je nastopilo 22 šahistov. Po razburljivih bojih je zmagal Stokanović s 16 točkami, sledijo: Avsec 15,5; Škerlj in Matjašič 14,5; Istenič, Picek, Ščap itd.

NOVOMEŠČANI PRVAKI

Pred dnevi se je končalo dolenjsko kegljaško prvenstvo, na katerem so nastopile štiri ekipe. Po zanimivih bojih na dveh kegljiščih je v skupnem seštevku slavila vrsta Novega mesta s 5048 podrtimi keglji pred Metliko 4862, Mercatorjem 4678 in Rudarjem 4674. Preseneča vsekakor slab rezultat Trebanjcev, ki pa so v prvem nastopu igrali brez enega igralca.

N. G.

Kočevje: Jeričeva in Pogorelec

V Kočevju proglasili športnika in športnico „80“

Kočevska telesnokulturna skupnost, ZTKO in občinski sindikalni svet Kočevje so pred dnevi pripravili zanimivo prireditev pod nazivom „Telesna kultura — šport — vzgoja — delo“ in tako na svečan način praznovali 70. obletnico ustanovitve Sokola, poleg tega so podelili priznanja najzaslužnejšim športnim delavcem in organizacijam ter proglasili najboljšo športnico Kočevja za leto 1980.

Za najboljšo športnico Kočevja so proglasili Marino Jerič, članico rokometnega kluba Itas, za najboljšega športnika pa člana NTK Kočevje Sama Pogorelec. Podeljene so bile tudi zlate, srebrne in bronaste značke ZTKO, kot tudi plakete za strokovno in organizacijsko delo ter občinska Bloudkova priznanja.

M. G-č.

Na podlagi 162. člena zakona o davkih občanov (Uradni list SRS, št. 21—224/74, 39—468/74, 5—180/74, 10—381/76, 31—1393/76 in 8—483/78) in odlokov o davkih občanov izdajajo uprave za družbene prihodke občin

Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje

POZIV

k vložiti napovedi za odmero davkov občanov

za leto 1980 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki po preteku leta, in za leto 1981 za zavezanca, katerim se odmerjajo davki vnaprej za tekoče leto. Napoved je treba vložiti do vključno 31. januarja 1981.

Napoved za odmero davkov morajo vložiti:

Za leto 1980

1. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1980;
2. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1980;
3. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz avtorskih pravic, patentov in tehničnih izboljšav, katerim se davek odmerja po dejanskem dohodku, o dohodkih, doseženih v letu 1980;
4. Zavezanec davka na dohodke od premoženja in premoženjskih pravic o dohodkih, doseženih v letu 1980. Pod navedeno obliko davka spadajo tudi dohodki, doseženi z oddajanjem stanovanjskih ali poslovnih prostorov oziroma zgradb v najem, ter dohodki od podnajemnin, dohodki od oddajanja opremljenih sob pa le, če doseženi dohodek presega vsoto; določeno po občinskem odloku;
5. Zavezanec davka od premoženja — na posest gozdnega zemljišča za leto 1980. Napoved morajo vložiti občani, ki se po določbah zakona o kmetijskih zemljiščih ne štejejo za kmeta, če posedujejo več kot 0,5 ha gozdnega zemljišča in če njihov dohodek v letu 1980 presega 20.000,00 dinarjev, oziroma skupni dohodki vseh družinskih članov presega 10.000,00 dinarjev letno na družinskega člana;
6. Zavezanec davka iz skupnega dohodka občanov o dohodkih, prejetih v letu 1980. Napoved morajo vložiti občani, katerih skupen čisti dohodek v letu 1980 presega 294.000,00 dinarjev.

Napoved vložijo:

- zavezanec iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanec, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanec iz 2. in 3. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanec iz 4. točke, če gre za dohodek od nepremičnin, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju nepremičnina leži, če gre za dohodek od premičnin, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče;

- zavezanec iz 5. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju leži gozdno zemljišče;
- zavezanec iz 6. točke pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju so imeli v letu 1980 najdalj stalno prebivališče.

Za leto 1981

1. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja obrtnih in drugih gospodarskih dejavnosti, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1981;
2. Zavezanec davka od osebnega dohodka iz samostojnega opravljanja intelektualnih storitev, katerim se odmerja davek v pavšalnem letnem znesku za leto 1981.

Napoved vložijo:

- zavezanec iz 1. točke, ki imajo poslovni prostor, pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju je poslovni prostor; ostali zavezanec, ki nimajo poslovnega prostora, pa pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani;
- zavezanec iz 2. točke pri upravi za družbene prihodke občine, v kateri imajo stalno prebivališče, če pa zavezanec nima stalnega prebivališča na območju občine, na katerem ga imajo njegovi družinski člani, pa pri upravi za družbene prihodke občine, na katere območju imajo stalno prebivališče njegovi družinski člani.

Napoved za odmero davkov je treba vložiti na predpisanem obrazcu, ki se dobi pri upravi za družbene prihodke občine. Pozivamo zavezanca, da napovedi vložijo v roku, določenem v tem pozivu, ker bo za nepravčasno vložitev napovedi odmerjeni davek povečan za 10 % oziroma najmanj 100 dinarjev, zavezancem, ki ne vložijo napovedi, pa za 20 % oziroma najmanj 200 dinarjev.

Uprava za družbene prihodke
Črnomelj, Metlika, Novo mesto in Trebnje
12/1—81

SOP Krško TOZD IKON Kostanjevica na Krki

RAZPISUJE javno prodajo osnovnih sredstev

1. STRUŽNICA PÖTISJE SOP 20013 IZKL. CENA 25.000,00 din
2. STRANICE ZA KAMION PREKUCNIK IZKL. CENA 10.000,00 din

Licitacija bo v petek, dne 9. 1. 1981. Pričetek ob 8.00 uri v SOP Krško, TOZD IKON Kostanjevica na Krki, Krška cesta 6.

Na izlicitirano ceno se zaračuna še prometni davek 25,5 %. Pred pričetkom pa je treba položiti 10-odstotno varščino.

17/1—81

Osnovna šola XV. SNOUB—Belokranjska v Metliki

razpisuje

prsto delo in naloge

VODJE ŠOLSKE PREHRANE IN UČITELJA GOSPODINSTVA za nedoločen čas.

Pogoj: končana ustrežna višja šola (PA)
Nastop oela: 26. 1. 1981 ali po dogovoru.

Prijave z življenjepisom sprejema komisija za delovna razmerja tukajšnje šole 8 dni po objavi.

10/1—81

NAGLUŠNA KAMERA

foto slisal:
Milan Markelj

PO SVETU OKOLI

IZUM IN REKORD — Medtem ko se pri nas zima plazi okoli hišnih vogalov, pa v daljni Avstraliji veselo letajo muhe. Kar 69 muh je slavno zaključilo svoje nadležno življenje. John Turner jih je natančno toliko spravil s sveta na svetovnem prvenstvu lova na muhe, kjer je nenadkrljivo blestel med 200 udeleženci tega nenavadnega tekmovanja. Sovražnik muh št. 1 je do svetovnega rekorda prišel z napravo lastne konstrukcije. Mislimo si lahko, da za lov na muhe ni uporabil puške.

TATINSKI SAMARITAN — Bolniki v ugledni bolnišnici v New Delhiju so zaupljivo vzeli zdravila iz rok prijaznega novega bolničarja. Tablete so jih zazibale v sladki san. Ko so se zbudili, so videli, da so med spanjem izgubile vse zasebne stvari, ki so bile kaj vredne. Policija je hitro ugotovila, da je bil bolničar neznan znikav, ki si je za pol ure sposodil bolničarjevo haljo. No, vsaj ljubezniv je bil tatinski samaritan!

MRAZ NE SPODBUJA — Človek bi mislil, da dolge hladne noči na severu Evrope spodbujevalno delujejo na zakonce, pa Norvežani dokazujejo, da ni tako. Rodnost v tej severni deželi iz leta v leto upada. V novo leto so zakorakali s slabimi tremi desetinkami procenta letne stopnje rodnosti.

JULIJINA TAJNICA — Na svetu ni malo ljudi, ki imajo izmišljene literarne junake za resnične osebe in ne vedo, da je dobri stari Shakespeare že lepa stoletja nekaj klafter pod zemljo. In ti goreči prežekovalci literature pišarjajo pisma Romeoovi ljubljenci Juliji. Ker Italijani vedo, kako se s turizmom služi kruhek, imajo v Veroni, kjer naj bi bil Julijin grob, najeto študentko, ki na taka pisma odgovarja kot Julijina tajnica. Čudno, dal sodobni ljubimci nič ne pomislijo, da bi se utegnili Romeo maščevati za prevneto dvorjenje Juliji. Morda pa velja časovna odmaknjenost samo za Rmea?

Vidijo in slišijo po svoje

Za psa je svet meglena brezbarvna pokrajina — Z „ušesi“ na nogah išče žrtve — Nezmotljivo ga nadišavljene samicke — Kača klopotača vidi topla telesa

Pticam, ki zdaj iščejo mrvice hrane okoli hiš, se zdi še tako prijazno človeško govorjenje podobno oddaljenemu grmenju pred nevihto, kakšen zares basovski glas pa je zanje neznošno bobnenje. Ptici imajo namreč drugačno slušno območje, kot ga ima človek. Narava ni pri vseh višje razvitih živalih enakomerno razdelila sposobnosti sluha, vida, vonja, otipa in okusa. Nekatere živali imajo razvitejša čutila za vid, za sluh pa so lahko hudo prikrajšane, ipd.

Nekatere ptice imajo izjemno razvit vid. Ujede morajo za svoj obstoj znati razločiti hrošča od drugih stvari na tleh iz precejšnje višine, če nočejo ostati lačne, in plen ujeti, preden izgine v drugem lačnem kstunju. Postovka ima osemkrat ostrjši vid, kot ga ima človek.

Živali, ki si hrano iščejo z vonjem, imajo dostikrat zelo slabo razvit vid, medtem ko je njihova sposobnost razločevanja vonjev naravnost fantastična. Psi slabo vidijo; svet je zanje meglena, nerazločna pokrajina brez barv. Barvne tone vidijo le v odtenkih sive barve, podobno kot čmobei film v fotografiji. Svet pa je za psa bajno bogat, kadar ga voha. S primerjavo bi lahko ponazorili bogatejšo pasje vohalne sposobnosti takole: kar je za človeka pisk glinene piščali, je za psa simfonični orkester.

Raziskovalci so našli preko 220 milijonov vohalnih celic v pasjem vohalnem organu, ali z drugimi besedami, pes ima milijonkrat bolj razvit voh kot človek. Vendar pa bi bilo napačno meniti, da je človekov

vonjalni občutek zakmel. Nekatere ljudje razlikujejo tudi do 10.000 različnih vonjev, kar je naravnost zgledno tudi v primerjavi z nekaterimi živalmi, katerim je dobro razvit voh potrebnejši.

Za preživetje ni vedno odločilno razlikovanje mnogih vrst vonjev. Včasih je dovolj le izredno razvita občutljivost za povsem določeno vrsto vonja. Ličinka hrošča, ki se hrani na koreninah trte, je sposobna zaznati le en vonj — vonj ogljikovega dvokisa, ki se sprošča na trtinah koreninah. Drugih vonjev ličinka ne pozna in tako je nič ne moti, da bi se ne mogla nezmotljivo preriniti skozi zemljo do zelenega cilja.

Se bolj presenetljiva je vonjalna sposobnost nekaterih metuljev. V času parjenja oddaja samicke sporočilni vonj, ki oznanja njeno pripravljenost za parjenje. V tem času njena žleza proizvede komaj deset-tisočinko miligramov vonjavne tekočine, pa še to spušča iz sebe v drobcih. Kako kljub taki skoposti samec zaduha samicin vonj tudi kilometre daleč, je prav neverjetno. A se dogaja, nezmotljivo in natančno.

Oglejmo si še enega čudaka iz živalskega sveta: sevno-ameriška muha ihnevmon ima ušesa na nogah, na koncu stopal. Takšna razporeditev je zanj življenjskega pomena. Le tako lahko zanesljivo izsledijo kje se skrivajo ličinke lesne ose. Žrtev izdaja žvečenje, te tihe zvoke pa nenavadna muha sliši z nogami, ko leze po drevju sem ter tja in prisluškuje za njimi.

K petim poznanim čutilom je treba pristeti še nenavaden čutilni organ, ki bi mu lahko rekli toplotno oko. Ko je pred nekaj leti specialist za živce T. H. Bullock proučeval kačo klopotačo, je odkril, da imajo grozljivi plazilec nekakšno tretje oko. Med poskusi je namreč zapazil, da kača nezmotljivo poišče miš, četudi je na oči povezne slepilne kapice. Izkazalo se je, da kači pomaga pri iskanju žrtve organček, ki se nahaja na vsaki strani glave med nosnimi luknjicami in očmi. Z njim kača klopotača zaznava toplotne žarke, ki jih oddajajo vse toplotne živali. Zato ponoči njena sposobnost zaradi teme ne upade. Toplotno oko ji pomaga, da plen odkrije, ga zapazi in prepozna po velikosti in obliki.

Med zagonetnimi je tudi sposobnost zaznavanja valov. Dva znamenita predstavnika živalskega sveta sta opazovanje zunanjega sveta s pomočjo visokofrekvenčnih valov razvila do presenetljive popolnosti. To sta netopir in delfin. Netopir je

kot nočni lovec pridobil novo čutilo. Sedanja naprava, nekakšen biološki radar, mu odlično služi. Znanstveniki, ki že lep čas proučujejo to netopirjevo sposobnost, še vedno ne vedo vsega. Čudi jih predvsem njegova izjemna sposobnost, da s tako natančnostjo razločuje le lastne signale. Poskušali so ga motiti z močnimi radarskimi valovi enake frekvence, pa ga ni motilo. Predstavljamo si, da bi sredi tuljenja najhujšega viharja slišali človeško govorico prav tako natančno in jasno kot v popolni tišini, pa bomo približno uvideli, zakaj se znanstveniki čudijo netopirjevim sposobnostim.

Delfin zmora čuda spretnosti, saj ne gleda le z očmi, temveč mu pri zaznavanju pomaga poseben organ za oddajanje in sprejemanje ultrazvočnih valov.

Žalost, prečisto, sušno, raztaplja strup v njej.

D. NENADIĆ

Mnogo poti je, da postaneš človek... ali črv.

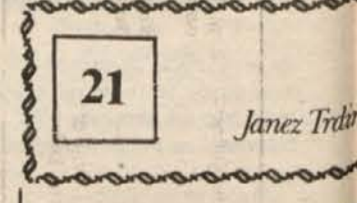
A. MORAVIA

Govorje narodu, kadar imajo fanatiki prvo besedo.

J. MENCINGER

Človek vedno nečesa nima v zadostni meri, da bi bil srečen.

P. ZIDAR

JETN

hrup, ki je nastal med Ciganov, hvuzdgnjenimi rokami — prosijo stopiti k njihovim šotorom, da jih pogostijo. Stari Peter prinese čutno ukradene kokoši. Roza pa pohvali eno in drugo in pomoli k kratkem premišljevanju ji prerokuje dobroga in imenitnega moža. Stigra du na lepem, okroglem breu razprostiral silen gozd, pa kateremu drugo pa ravno polje brez peska in pismo, ki bo zbudilo veliko veselje več sovražnikov, ali se nikar ne bodo razglasili za najbolj nevarni prišel na pomoč in vas rešil iz nevarnosti. Roza da starki za to dovoljno domo med donečim ploskanjem Ciganov. Prerokovanje se je za knezovemu sinu. Od samega veselja noč nič spati in sledeči dan nič bi prejme list s francoskim napisom: „Gotovo te ima spet kdo za zabavljivim pisem; to, boš videla, da ni menila za to pikanje; kar roka s list. Prišel je gotovo od kneza, nekoliko francosko, da ji bo razto zavikutu ni bilo nobenega pisma. Se pobegne jokaje v hosto, preverjen zavitek in ukradli list. Ta nesreča. Mladini narava rada pomaga. Vstane. Da spremeni nekoliko zrak sestra v lukenski grad k svoji prizravnosti. Luknja stoji romantično, grad tako. Na eni strani se vzdiguje

NE KIHAJ, PEPE! SLISALI NAJU BOSTA ZENI.

DOLENJSKI LIST pred 20 leti

Ne več napačna podoba

KAKO ŽIVI domovina, kako napreduje in kaj vse delamo, da bi imeli lepši in slajši kos kruha, o vsem tem so se v povojnem obdobju pričepčali tisoči naših dragih rojakov, ki so obiskali stare kraje in na lastne oči videli naše elektrarne, nove ceste, mostove in bolnišnice, nova mesta in pozidane vasi, obnovljene kraje, ki so jih zapustili pred 40, 50 ali celo več leti. Zato naši ljudje v tujini nimajo več napačne podobe o novi Jugoslaviji. Spoznali so jo in poznajo jo, še vedno diha s starimi kraji in zanje jim toplo bije zvesto srce. Zato tudi pomilovalno gledajo na obupna prizadevanja nekaterih zločincev-beguncev, ki so od tu pobegnili pred zasluženim kaznjajo.

ZE SEDEM televizorjev je v občini Trebnje, odkar so za novo leto dobili televizor v Vel. Gabru. Del sredstev za nakup aparata so dobili od prispevkov za novoletno jelko. Tudi v Dobmihu že gledajo televizijski program. Televizijski sprejemnik je dobil tudi Catež.

V NOVO LETO stopamo s sprejetim načrtom za petletni razvoj gospodarstva in družbenega sistema. Povsem razumljivo je, da je ta načrt le okvir za delo, kajti uresničenje posameznih postavk je povsem odvisno od podjetij in občin. Po našem mnenju toliko bolj, kolikor več sredstev prepuščamo neposrednim proizvajalcem.

NA PROGI iz Trebnjega proti Sevnici obratuje samo en tovorni vagon, ki ima zelo majhno prostornino. Največkrat je že poln, ko pride iz Mokronoga. Tovarna šivalnih strojev izvozi vsak dan 20 do 25 šivalnih strojev in včasih še več.

PRECEJ RAZBURJENJA je te dni povzročila 10-odstotna podražitev v gostinskih lokalih. Ljudje se pritožujejo, da plačajo pošteznino tudi, če stojijo spijejo naročena dva deci ali si jih celo sami nesejo k mizi.

Iz DOLENJSKEGA LISTA
12. januarja 1961.

Kaj so pred 80 leti pisale Dolenjske Novice.

Velebenjene posebnosti cvička

(Dolenjsko) vino je zelo prijetna in zdrava pijača, ki ne diši samo nam Dolenjcem, ampak ki je priljubljeno tudi po drugih krajih, kakor v Ljubljani, na Notranjskem, po Gorjskem, Spodnjem Koroškem itd. Kakor pri nas ravno tako radi pijejo tudi po teh krajih dobrega dolenjsca. Kako priljubljeno je to vino, povzamemo lahko najbolj iz njegove sedanje cene, ki je višja kakor pri vseh drugih vinih, ki se pridelujejo po sosednjih vinorodnih krajih. Frav ta okolnost nam bodi migljaj, da moramo biti na naše vino ponosni, kakor je ponosen Primorec na svoj refošk, Kraševac na svoj teran itd. Tudi naše vino ima posebnosti na sebi, ki so velebenjene pri vseh poznavalcih našega vina.

(Cesar) je odredil, da dobe vojne svetinje vsi oni pomorski avstrijske momarice, ki so se prepejali letos v Kino, kakor tudi množstvo drugih oddelkov, ki so se udeležili pomirjenja.

(V Cetinju) glavnem mestu Črne gore, proslavili so na slovesen način 40-letnico vladanja čmorgorskega kneza Nikole. Ta

svečanost bi se imela vršiti že pred časom, toda morala se je vsled žalovanja po pokojnem kralju Umberto odložiti. Na prošnjo prebivalstva si prilasti knez Nikolaj naslov „Kraljevska Visokost“. Rzne velevstavi so baje temu že pritrdile.

(Ker se) je v podružnici trtnici v Trzišču vzgojilo mnogo več cepljenih trt kakor se je domnevalo, oddalo se bo nameč spomladi 38.000 komadov dobro zaraščenih in ukoreninjenih cepljenk, znižala se je cena cepljenkam na 10 K za 100 komadov.

(Stekla za oči.) Alojzij Rjec priporoča optično zalogo najboljših vrste svetovno znanih Rathenov stekel za oči, vsake vrste v jeklenem, nikelnastem in zlatem oklepu v vseh številkah (convex in convex). Zrakomerje in toplomerje, daljnogleda, povekševalna stekla (mikroskope) in razne druge optične stvari po jako nizki ceni.

Iz DOLENJSKIH NOVIC
1. januarja 1901

„Ni ali pa je slaba izbira“

Mala anketa med novomeškimi potrošniki kaže, da so se trgovci premalo potrucili ustreči strankam

Za najmanj deset dni pred iztekem starega leta so bile vse trgovine v mestu od jutra do večera polne strank, redko kje pa so jih vabile tudi privlačne izložbe. Stabilizaciji in varčevanju navkljub so ljudje kupovali vse, od hrane do oblačil in daril. Ali so domači trgovinasi našli, kar so iskali, pa so povedali:

NIKOLA PADEVSKI, zaposlen v upravi SOB Novo mesto: „Trgovine so letos mnogo slabše založene z okraski za novoletne jelke, medtem ko žarnic in lučic sploh ni dobili ali pa v zelo skromni izbiri. Z igračami so založeni le pri Mercatorju, v ostalih trgovinah nisem našel kaj prida izbire. Čez slabo izbiro pa potrošniki godrnjamo tudi pri otroških oblačilih. Če že dobijo ustrezen model, pa nimajo prave številke!“

MATEJA HRASTAR, dijakinja iz Novega mesta: „Daril nisem ogledovala in nakupovala, pač pa izbira oblačil za mlade v naših trgovinah ni ustrezna. Edinole snajce še dobim po svojem okusu pri Labodu, pletenine pa so tudi take, da za mlade in njihovo modo ne pridejo v poštev. Isto velja za obutev.“

JUSTINA PAVCEK, uslužbenka Cestnega podjetja Novo

mesto: „Letos smo bolj na tistem z denarjem, zato nismo nakupovali tja v dan. Pohvalila pa bi Mladinsko knjigo in tamkajšnjega prodajalca knjig, saj mi je pri nakupu knjižnih daril za otroka ne le prijazno postregel, marveč tudi dobro svetoval.“

RADIVOJ TRELEC, Zdravstveni center Novo mesto: „Kupoval sem za dedka Mraza, toda največ v Ljubljani. Novomeščani smo se srečevali v tamkajšnjih trgovinah. Iskal sem primerne igrače, oblačila in obutev v domačih trgovinah, toda ker ni bilo, kar sem želel, sem moral po nakupih v Ljubljano. Tam sem dobil marsikaj, vsega pa tudi ne, kar sem nameraval kupiti.“

SAMI SO SPLETI DARILA – Srejnješolci novomeških šol so se pred novim letom dobro očrezali v Domu starejših občanov v Šmihelu. Ob organizaciji OO RKS so pripravili nadse bogat kulturni program s pesmijo, recitacijami in šaljivimi točkami, ki so marsikateremu oskrbovancu pregnale misel in težave, ki jih povzročajo leta. Ob koncu so srejnješolci med oskrbovance razdelili tudi tople šale, rokavice in kape, ki so jih med letom sami spletli. (Foto: Janez Pavlin)

Prvi del programa je uspešen

Gradnja šolskih prostorov po prednostni listi poteka, hude podražitve pa postavljajo ob vprašaj nadaljnjo uresničitev programa gradnje šol

Odbor za gradnjo šol pri občinski izobraževalni skupnosti v Novem mestu je na zasedanju vseh treh zborov občinske skupščine 24. decembra poročal o doslej opravljenih delih in stroških. Ker gre pri financiranju teh del za precejšen delež samoprispjevka občanov in delovnih organizacij, jih kaže obvestiti, kako se njihov dinar obrača.

Junija 1979 je skupščina občinske izobraževalne skupnosti sprejela prednostni red gradenj iz sprejetega občinskega programa in sklenila, da se v prvi vrsti gradi center usmerjenega izobraževanja v Šmihelu, prizidek k ekonomsko-administrativni šoli; da se dogradi osnovna šola Stopiče in odkupi ter adaptira stari zdravstveni dom za potrebe glasbene šole.

Gradnja teh objektov predstavlja prvi del uresničevanja programa šolskih gradenj, ki naj bi se izvršila v letih 1979, 1980 in 1981. In kaj je narejeno doslej?

Šolski center za usmerjeno izobraževanje je v gradnji. Šolski del objekta že raste iz zemlje, obenem pa pospešeno urejajo lasninske odnose za gradnjo II. faze objekta. Šolski del objekta bo po izjavah gradbincev končan do 1. septembra 1981. Gradnja objekta po traktih se bo potem še nadaljevala, vendar bo ob začetku novega šolskega leta pridobilih toliko novih prostorov, da se lahko nemoteno prične z usmerjenim izobraževanjem. Objekt pa ob začetku šolskega leta ne bo povsem dokončan, ker bosta v gradnji še telovadnica in delavnica ter zunanja ureditev.

Gradnja v Stopičah poteka skoro brez zamud. Južni del sodobnega objekta z 8 učilnicami, večnamenskim prostorom, kuhinjo in kotlarnico je že končan do III. faze. V stavbi opravljajo instalaterska dela. Vse kaže, da se bodo z novim šolskim letom učenci iz stare, zaradi podiranja nevarne stavbe le preselili v novi objekt.

Dela na prizidku ekonomsko-administrativne šole so v zamudi za okrog 4 mesece, vseeno pa izvajalec del zagotavlja, da bo gradnja končana do septembra 1981. Zamujeno bodo skušali na gradbišču nadomestiti z večjim številom delavcev.

Kar zadeva stari zdravstveni dom in preselitev glasbene šole, pa je stanje tako: obstaja načrt za adaptacijo doma in prizidka s kotlarno, ker pa je to v nasprotju s stališči spomeniškega varstva, iščejo za kotlarno ustrezniji prostor za več interesentov skupaj. Že leto dni prazni prostori še samevajo, vendar pospešeno delajo na tem, da bi vendarle prišlo do preselitve.

V času od julija lani do konca novembra letos je bila v gradnji tudi

šola v Šentjerneju, kar sodi še v prejšnji občinski program in za kar so bila zagotovljena ločena sredstva.

Poraba investicijskih sredstev pa je bila po stanju novembra 1980 taka: za center usmerjenega izobraževanja, katerega prijavljena vrednost investicije znaša 229 milijonov dinarjev, je bilo porabljenih dobrih 49 milijonov. Za osnovno šolo Stopiče (celotna naložba skoro 40 milijonov din) je bilo porabljenih nekaj čez 17 milijonov dinarjev. Pri gradnji prizidka ekonomske šole v mestu, ki je ocenjena na blizu 19 milijonov dinarjev, je bilo doslej porabljenih 1,5 milijona dinarjev. Za odkup zdravstvenega doma oz. potrebe glasbene šole pa je bilo plačanih 8 milijonov dinarjev.

Skupno je bilo zbranih lastnih sredstev in dotacij izobraževalne skupnosti SRS 191 milijonov dinarjev, porabljenih pa 115 milijonov, z gradnjo šentjernejske šole vred. Skupna vsota prijavljenih investicij pri SDK znaša nekaj nad 295 milijonov, razliko med lastnimi sredstvi in vrednostjo objekta pa je krija bančna garancija v znesku 143 milijonov dinarjev.

Po mnenju odbora za gradnjo šol in delegatov občinske skupščine, ki so poročilo sprejeli, poteka prvi del uresničevanja programa dokaj uspešno. Za dokončanje začetih del pa bo zaradi hudih podražitev vendarle potrebno najti še dodatna sredstva v obliki bančnih kreditov, katerih doslej gradnja šol še ni bila deležna. Če bi ta možnost padla v vodo, je namreč postavljena pod vprašaj izvedba ostalih investicij v šolske prostore iz referendumskega programa.

R. B.

VODOVOD S SKUPNIMI MOČMI

O vodovodu, po katerem je pitna voda na novo pritekla še pred lanskoletno jesenjo v 45 gospodinjstev v krajevni skupnosti Mirna peč (v Malem vrhu, Ivanji vasi in vasi Jablan), smo že pisali. Tudi tu je bil prispevek samih krajanov velik, saj so zbirali samoprispjevke, opravili pa tudi veliko prostovoljnega dela. Za pomoč pri gradnji vodovoda pa so krajanji hvaležni mladini mirnopeške osnovne šole in vojakom novomeške garnizije pa delavcem Novograda, ki so delo, planirano za mesec dni, končali v 12 dnevih.

KAKO PRI ZASEBNIKIH?

V ponedeljek, 12. januarja, bo novomeški občinski sindikalni svet razpravjal o položaju delavcev pri samostojnih obrtnikih v občini ter analiziral športno-rekreacijske dejavnosti v delovnih organizacijah s poudarkom na športnih igrah. Razen tega bo v obravnavi opredelitev do stališč konference osnovnih organizacij sindikata v tovarni IMV, ki zadevajo informiranje.

Še med najcenejšimi

Od 1. januarja 1981 v novomeškem Domu ostarelih nove cene, katerim se ob podražitvah ni dalo izogniti

Skupščina socialnega skrbstva je pred kratkim dala soglasje k predlaganim novim cenam v Domu ostarelih v Šmihelu, v veljavo pa stopajo z novim letom. Enoposteljna soba bo varovanca veljala na mesec 6.600 dinarjev, dvoposteljna soba z oskrbo bo po novem stala 5.610 din, bivanje v troposteljni sobi z oskrbo pa velja 4.950 dinarjev. Doplačilo bodo dajali sladkorni bolniki za posebno dieto, in sicer 750 dinarjev, ostali pa za posebne diete 450 dinarjev.

V domu je ta čas 99 stalnih oskrbovancev, od teh je 50 samoplačnikov, 21 je socialnih podprancev, 28 oskrbovancev, katerim skupnost samo delno doplačuje oskrbo.

Kljub temu da uvaja novomeški zavod za ostarele nove cene, je v primeri z drugimi zavodi enakega standarda v Sloveniji še vedno med najcenejšimi.

K temu pripomoreta varčno poslovanje in pa zunanja dejavnost, s katero se zavod ukvarja in pri njej nekaj zasluži. Tako v svoji kuhinji z velikimi zmogljivostmi kuhajo malice za nekaj delovnih organizacij, za nekatere pa perejo perilo.

Ugotovljeno je, da je novomeški dom začel lani poslovati ravno v času, ko so se podražitve začele vrstiti kot na tekočem traku. Doslej cen niso spreminjali, v novo leto pa zavod ne more po starih tarifah, sicer bi zabredel v izgubo.

BREZ SOBOT IN NEDELJ

V IMV delajo v proizvodnji in tudi v večini ostalih služb že štiri tedne po 12 ur na dan nepretrgoma. Tudi ob sobotah in nedeljah delajo, samo da bi izpolnili zastavljeni cilj: 120 milijonov dolarjev izvoza, kar je znatno nad planom. Podaljšani delovniki imajo predvsem zaradi izpolnitve dodatnih obveznosti v znesku 5 milijonov dolarjev. Kljub temu da imajo delavci ob tako napornem in nepretrganem „šihu“ vrsto težav doma, predvsem z varstvom otrok, se z velikim razumevanjem vključujejo v to akcijo.

„Komunalna“ je začela delati

Novoustanovljeno podjetje prevzelo naloge, začasno pa ga vodi 3-članski poslovodni odbor pod predsedstvom Ive Šteblaja

Z novim letom nekdanjega Komunalnega gradbenega podjetja Novograd ni več, osnovano pa je novo podjetje z imenom „Komunalna“, ki ima sedež na Cikavi. Ukrepi družbenega varstva so odpravljeni, na referendumu izglasovala reorganizacija pa je Komunalni začrtala pot kot enoviti delovni organizaciji brez tozdov. Novi delavski svet je prvič zasedal 26. decembra 1980, objavil bo razpis za kolegijski poslovodni organ, začasno pa so bili na to funkcijo kot vršilci dolžnosti imenovani:

Ivo Šteblaj kot predsednik ter inž. Meta Pavlič in Alojz Učan kot člana. Nova delovna organizacija ima za glavno dejavnost proizvodnjo in oskrbo z vodo, prečiščevanje in odvajanje odpadkov, čiščenje javnih površin v naseljih, odvajanje odpadkov, mrliško in pogrebno dejavnost, skrb nad javnimi sanitarijami, tržnico in parkirišči. Med stranskimi dejavnostmi podjetja pa so: urejanje in vzdrževanje ulic, gradnja in popravilo vodovodov, plakatiranje ter okra-

ševanje javnih objektov, adaptacija stavb, proizvodnja in prodaja gromača in nekaterih vrst gradbenega materiala. Opravljali bodo storitve z gradbeno mehanizacijo ter minerska dela, ukvarjali pa se bodo tudi s prodajo orožja, lovskih potrebščin in razstreliv. Novo podjetje, čeprav kot naslednik Novograda, ne bo več gradilo stanovanjskih blokov in se spuščalo v visoke gradnje, pač pa bo predvsem na področju komunalnih storitev skušalo zadovoljiti potrebe občanov.

Drugič nesklepčni

Neodgovorno obnašanje delegatov nameravajo javno obravnavati

Za gradnjo stanovanj v naslednjem petletnem obdobju med občani in v delovnih organizacijah očitno ni zanimanja. To je možno sklepati iz dejstva, da je sklicana seja stanovanjske skupščine, in sicer obeh zborov skupaj, 25. decembra že na tretji sklic preložena zaradi nesklepčnosti. Sicer pa so tudi že prej na nekaj zasedanjih komaj dosegli potrebno navzočnost, kljub temu da so ob drugem vabilu na sejo dobile delegacije in delegati še poseben pripis, naj zagotove udeležbo, sicer je delo stanovanjske skupnosti ovirano. Ni možno sprejeti dogovora o temeljnih plana te dejavnosti za naslednje obdobje, in četa samoupravna pravica in dolžnost ni izpolnjena, tudi občinski družbeni plan nima celovite osnove za sprejem. Ob drugem sklicu seje so najbolj odpovedale krajevne skupnosti. Iz mesta, kjer dela 11 krajevnih skupnosti, so samo iz treh poslali delegate. Mar se bo v novi petletki gradilo in obračalo skupna stanovanjska sredstva samo v teh treh krajevnih skupnostih? Gotovo ne, saj vsi navajajo stanovanjsko problematiko kot eno najbolj perečih.

Neodgovorno obnašanje delegatov in delegacij nameravajo v stanovanjski skupnosti javno obravnavati. V kratkem bo izdelan pregled prisotnosti delegatov tako s strani krajevnih skupnosti, kot iz delovnih organizacij, te podatke pa bodo posredovali krajevnim organizacijam SZDL in sindikatoma v delovnih organizacijah. Naj oni pozovejo delegacije in delegate na odgovor! Če doslej izvoljeni nočejo delati, jih kaže zamenjati. Ta možnost sicer že od nekdaj obstaja, le da v praksi skoro nikoli ni bila uporabljena.

R. BACER

salon novoles pohištva komandanta staneta 38 tel.: (068) 25 - 091

Novomeška kronika

DIRKA ZA MASLOM – Zadnja dva dneva pred novoletnimi prazniki so tudi v novomeških trgovinah dobili nekaj surovega masla. Dobil ga je tisti, ki je slučajno prišel v trgovino ob času, ko so maslo dali v prodajo. Pač pa so bile trgovine bolj založene z margarino.

POZABILI NA STABILIZACIJO – Pričakovati je bilo, da bodo ob letošnji draginji in zaostajanju v rasti osebnih dohodkov občani manj nakupovali pred prazniki, pa tega na pogled ni bilo čutiti: vse trgovine so bile od jutra do večera polne kupcev, ki so odnašali domov vse, od dragocenejših predmetov do cenenih igračk in sladkarij. Verjetno bo zato januar bolj stabilizacijski...

ZA DOBRO ČETICO NOVIH – V novomeški porodnišnici je bilo v zadnjih 14 dneh rojenih 14 otrok. Rodile so: Marija Poljak s Ceste herojev 38 – deklico; Zdenka Kaferle, V Brezovlog 27 – Tomaža; Rozalija Špoljar, Nad mlini 23 – Maria; Marija Fišter s Partizanske 14 – Tomaža; Vidojka Trifunović iz Strojarske poti 3 – Liljano; Breda Rajmer s Prešernovega trga 4 – Evo; Mojca Luzar iz Šolske ulice 5 –

dečka, Meta Burja iz Segove 8 – Mladena; Tatjana Keber iz Trdinove 5 a – Majo; Marjeta Fink s Ceste herojev 34 – Mojco; Milka Venta iz Ulice Marijana Kozine – dečka; Marija Miklič, Pod Trško goro 32 – Marka in Zlata Gazvoda iz Kotarjeve 6 – dečka.

TRŽNICA SKORO PRAZNA – V ponedeljek po praznikih novomeška tržnica ni dajala vtisa tržnega dne. Zenske iz okolice so imele naprodaj le jajca in sirčke, stalne stojnice pa tudi še niso dobile novega blaga. Solate ni bilo dobiti prav nikjer.

Ena gospa je rekla, da se je občinski udelek Mraz obnašal zelo stabilizacijsko, saj niti vseh vabil ni odposlal, kot da bi se oči otroških pogledov lahko kaj obrabili.

Marijan Grabnar predsednik zbora združenega dela

Na zadnjem lanskem zasedanju novomeške občinske skupščine tik pred novoletnimi prazniki so na predlog dosedanje predsednice občinskega zbora združenega dela Vilme Manček predsednico razrešili te dolžnosti. Za razrešitev je prosila zato, ker je preobremenjena s funkcijami, razen tega njena nova funkcija predsednice občinske konference Zveze komunistov ni združljiva s funkcijo predsednice v zboru združenega dela.

Na predlog kadrovske komisije je skupščina za novega predsednika zbora združenega dela izvolila Marijana Grabnarja, 23-letnega višjega upravnega delavca iz Novolesa, ki je bil podpredsednik zbora in je v zadnji polovici leta uspešno nadomestil predsednico. Tovariš Grabnar je aktiven družbenopolitični delavec tako v svoji delovni organizaciji, kot v krajevni skupnosti Drska, je pa tudi delegat v republiškem zboru združenega dela. Svoje naloge je uspešno opravlja, zato so mu delegati z zaupanjem naložili še novo dolžnost.

V Straži še nič dokončnega

Za nova stanovanja cene določene, zdaj ni uporabnega dovoljenja in podražitve niso plačane — Kdaj selitev?

Poročali smo, da so novi bloki v Straži dokončani in kurjeni, da pa v njih še nihče ne stanuje. Najprej je bil glavni zadržek za vselitev določitev cene. To je bilo pred novim letom urejeno, ko je koordinacijski odbor podpisnikov samoupravnega sporazuma le dobil od Pionirja ceno za kvadratni meter stanovanja v teh blokih. Priznali so 17.452 dinarjev.

Bloki bi morali biti po pogodbi predani uporabnikom junija letos z izhodiščno ceno 13.000 din za en kvadratni meter površine, ker pa so se dela pol leta zavlekla, je hotel izvajalec del — ljubljanski tozdr Pionirja — višjo ceno. Koordinacijski odbor ni pristal na tolikšno povišanje, kot je bilo zahtevano, pač pa samo na

Kako naj delajo?

Potrošniški sveti so sicer ustanovljeni, toda doslej večinoma premalo učinkoviti

V novomeški občini imajo pri vseh krajevnih skupnostih ustanovljene potrošniške svete, ki štejejo od 5 do 12 članov. Doslej so večinoma že vsi potrošniški sveti nekajkrat sestankovali, razpravljali o preskrbi s kruhom, o odnosih prodajalcev do kupcev, o delovnem času v trgovinah, založenosti lokalov in povečanju prodajnih površin, vendar pa razen nekaterih izjem sveti nimajo občutka, da so njihovi predlogi in pobude kaj zalegli.

Novembra 1979 je bila sklicana tudi konferenca delegatov potrošniških svetov v občinskem merilu, kjer so izvolili sekretariat in mu poverili vodenje konference in hkrati delo kot izvršilnemu organu.

Organizacijsko je torej akcija ustanavljanja potrošniških svetov v novomeški občini postavljena, vsebinsko in uspeh delovanja pa sta za večino teh organov šele na začetku poti. Da bi bili lahko učinkovitejši, bodo za člane potrošniških svetov po krajevnih skupnostih organizirani seminarji, pripravili pa so jim tudi dve dobri brošuri, ki jih je izdala SZDL Slovenije in vsebuje vrsto praktičnih napotkov za delo. S tem da smo potrošniške svete ustanovili in da se ti sestajajo, še ni, razen s formalne strani — nič narejeno.

od delegatov za delegate

Ob dnevu JLA je republiška konferenca ZRVS Slovenije v Ljubljani podelila šest plaket Zveze rezervnih vojaških starešin Jugoslavije. Med dobitniki visokega odlikovanja je bila tudi OK ZRVS Novo mesto, ki je priznanje prejela za svoj veliki prispevek v obrambnem usposabljanju prebivalstva, zlasti ob delu z mladimi.

Novomeški rezervni vojaški starešine so se v Sloveniji prvi lotili dela z mladimi na svojevrstnem način. Prek svoje organizacije in aktivov ZRVS so na gimnaziji Novo mesto že leta 1972 prvič izvedli obrambni dan, kar so že v naslednjem letu pričele posnemati tudi osnovne šole po vsej Sloveniji. Danes so obrambni krožek svobodna dejavnost, obrambni dan pa del učnega predmetnika. V preteklem letu je bilo v obrambne priprave in druge akcije, ki jih pripravljajo OK ZRVS Novo mesto, vključenih skoraj 8500 mladih. Novomeška organizacija, ki ima 2010 članov združenih v 24 KO ZRVS v občini, je v družbenih dejavnostih najaktivnejša v Sloveniji, saj je bilo v lanskem letu v razne dejavnosti vključenih več kot 60 odstotkov vseh. Veliko časa posvečajo izobraževanju in usposabljanju svojega članstva, vrsto let so pobudniki različnih športnih tekmovanj in manifestacij, tesno sodelujejo z občinsko Taborniško zvezo, zlasti pa s strukturami s področja SLO in DS v občini.

Poleg zvezne plakete ZRVS je RK ZRVS Slovenije podelila štiri plakete v novomeško občino. Prejeli so jih: organizacija ZRVS Otočec ob Krki, Dom JLA, Stane Šobar in Marjan Santelj.

Nedavno je bila slovesnost tudi v novomeškem Domu JLA, ki sta jo skupaj pripravila sekretariat za ljudsko obrambo in OK ZRVS Novo mesto. Priznanja so prejeli številni delavci s področja obrambe in zaščite, mnogim pa so ob tej priložnosti povišali vojaški čin.

J. PAVLIN

SPET BORCI MED NAMI

Kot vsako leto so nas spet obiskali naši zvesti prijatelji, borci X. SMUB Ljubljanske. Seznanili so nas z revolucionarno potjo brigade, v kateri je bila tudi narodna herojinja Majda Silc, po kateri se imenuje naš dom. Naši gostje so bili navdušeni nad zanimanjem, ki smo ga pokazali za njihova hrabra dejanja, in zaprosili smo jih, da b i nas še obiskali. Učenci se že veselimo tradicionalnega pohoda, ki ga 17. marca vsako le to organizirajo borci te brigade.

BETI GREBENC

ZA PLAKETO SE PRIZNANJE — Plaketo ZRVSJ so člani OK ZRVS Novo mesto prejeli v Ljubljani, na slovesnosti v novomeškem Domu JLA pa so za svoje uspešno delo prejeli tudi visoko priznanje republiškega sekretariata za ljudsko obrambo, ki ga je iz rok predsednika skupščine občine Novo mesto Uroša Dularja v imenu organizacije prejel prečesnik OK ZRVS Ivan Slapnik. (Foto: J. P.)

Program prilagoditi potrebam

Na seji OK SZDL pozitivno ocenili programske konference KK SZDL — Programska usmeritev za leto 1981 ne ostraža v celoti specifičnih potreb novomeške občine

O svojem preteklem delu in o programski usmeritvi za leto 1981 je občinska konferenca SZDL Novo mesto razpravljala na seji 26. decembra, dogovorili pa so se tudi o organiziranju javne razprave v januarju o amandmajih ustave SFRJ, ustave SRS in spremembah statuta občine.

Poročilo o delovanju občinske konference SZDL in njenih organov, o programskih konferencah krajevnih organizacij SZDL in široka razprava so pokazali, da je SZDL sicer usmerjala svoje delovanje na najrazličnejša področja in tudi probleme, ki najbolj neposredno zadevajo ljudi v krajevnih skupnostih (najrazličnejše komunalne zadeve, javni prevozi itd.) — prav nedavno krajevne konference SZDL so bile odraz stanja na našem terenu — da pa se v njenem delu pojavljajo številne pomankljivosti in ostajajo vprašanja odprta. Predvsem se je SZDL v preteklem času preveč ukvarjala sama s sabo, premalo pozornosti pa je posvečala delu drugih organizacij, društev, razmeram v gospodarstvu, področju družbenih dejavnosti (tudi svet za socialno politiko in zdravstvo ni deloval) itd. Veliko govora je bilo o delu delegacij, ki še marsikje precej šepa, pa o nezainteresiranosti krajanov za delo v organizaciji, čemur je krivo tudi to, da se marsikje dolgo nič ne premakne, saj so nekatere stvari že tretje v srednjoročnem planu. Zato bi bilo treba pridobiti ljudi za delo v krajevnih organizacijah SZDL z družbenimi priznanji, da bi se res uresničevala frontnost te organizacije. V poročila bi morali natančno vnesti, kaj od začrtanega smo uresnili, česa pa ne in zakaj ne, več pa bi bilo treba reči tudi o

ustavni vlogi SZDL in njeni družbenokontrolni funkciji.

Programska usmeritev za delo OK SZDL in njenih organov v letu 1981 — v njej je poseben poudarek na uresničevanju stabilizacijske politike, organiziranju javne razprave o ustavnih dopolnilih, spremljanju akcije NNNP, vključevanju v uresničitev akcijskega programa za prehod na usmerjeno izobrazevanje, organiziranju problemskih konferenc za določena področja na dograjevanju sistema informiranja, kjer se je pokazala tudi pripravljenost pomagati Dolenjskemu listu, da prebrodi svoje tehnične in prostorske težave, ne krepitvi delegatskega sistema in delegatskih odnosov na vseh ravneh pa

NI VELIKO UPRAVICENCEV

Pri občinski stanovanjski skupnosti v Novem mestu bo letos za subvencioniranje stanarin porabljena le četrtina predvidenih sredstev. Letos prejema družbeno pomoč pri plačevanju stanarine samo 36 upravičencev, in sicer v skupnem mesečnem znesku 9.000 dinarjev. Posamezniki dobivajo od skupnosti pomoč od 36 do 644 dinarjev, odvisno predvsem od njihovih osebnih dohodkov in števila članov družine.

Hitrejša rast kot v Sloveniji

Dogovor o temeljih družbenega plana občine Novo mesto je ob 44 dopolnilnih ali spreminjalnih predlogih usklajen — Sprejeta resolucija za leto 1981 pa previdno zastavlja cilje v skladu z možnostmi

Vsi trije zbori občinske skupščine Novo mesto so 24. decembra na skupni seji ugotovljali skladnost temeljev družbenega plana občine za naslednje 5-letno obdobje ter izglasovali resolucijo o družbenoekonomskem razvoju občine v letu 1981. Se ja, ki je imela še več drugih važnih točk dnevnega reda, je pokazala, da je večmesečno usklajevanje dokaj uspelo, izvzemši zdravstvo.

Že v pripravi tega planskega dokumenta je prišlo v zadnjem času 36 dopolnilnih predlogov, na samem zasedanju pa je še 8 delegacij nastopilo z amandmaji. Izstopili so predvsem predstavniki zdravstvene skupnosti in zdravstva nasploh, ki so resno opozarjali na prepričlo odmerjena sredstva tej dejavnosti in na posledice, ki jih po njihovem mnenju taki temelji plana prinašajo občanom.

Poudarjali so, da ne bo možno ljudem zagotoviti sedanjega obsega zdravstvenega varstva. Vidnejši ton razpravi sta dali tudi delegaciji Novoteksa in Krke, češ da navzlic proklamirani načela, naj bi gospodarstva dodatno ne obremenjevali, to počnemo. Novoteksov delegat je povedal, da bo morala ta delovna organizacija prihodnje leto dati 28 milijonov dinarjev več raznim interesnim dejavnostim, česar pa ne bodo zmogli. Osebnih dohodki so v tej

dejstva, da največji novi naložbi v Krki in IMV prihodnje leto še ne bosta dajali predvidenih rezultatov. Temu primerna je

tudi poraba, za katero ni dvoma, da prav vsem brez izjeme zateguje pas.

R. B.

Dva obraza v dvojna morala

Ko so 25. decembra trije zbori novomeške občinske skupščine z ugotavljanjem skladnosti temeljev občinskega družbenega plana tako rekoč začrtali nadaljnjo petletko, je imel uvodni referat Janko Goleš, predsednik izvršnega sveta. Povzemamo nekatere njegove misli, ki so bile potem v razpravi še nekajkrat ponovljene, pa še se jih delegati premalo zavedajo.

o Komunalno infrastrukturo sem posebej poudaril, ne zato, ker nekatera druga področja, kot energetika, pridelovanje in predelava hrane, samookrba in preskrba, ne bi bila prav tako važna, temveč zato, ker se prav pri obravnavi tega vprašanja najbolj izrazito kaže dvojnost interesov delavca — občana. Medtem ko ta v združencem delu ugotavlja, da so obveznosti za uresničevanje programov na področju komunalne prevoške, in zahteva revizijo ter zmanjšanje programov, pa postavlja v krajevni skupnosti zahtevo po ustreznih pogojih življenja,

boljših cestah, višji ravni komunalnih storitev in podobno.

o Nesprejemljivo je tudi stališče, naj družbenopolitična skupnost (običajno se misli kar na izvršni svet) naredi red, stabilizira samoupravne interesne skupnosti in zmanjša obveznosti. Pri tem pa se pozablja, da so prispevki le posledica programov, ki so jih sprejemali delegati, tudi delegati uporabnikov, v posameznih interesnih skupnostih.

o Na osnutek in predlog dogovora o temeljih družbenega plana smo dobili vrsto spreminjalnih ali dopolnilnih predlogov. Pri oblikovanju dokončnega besedila upoštevamo vse predloge, ki predstavljajo razjansitve ali obogatitev nalog, obveznosti in vsebine dokumenta. Ni pa mogoče upoštevati tistih predlogov, ki zahtevajo večanje programov na področju stanovanjskega in komunalnega gospodarstva, oziroma gradnjo objektov družbenega standarda, ne nakazujejo pa istočasno

Nobene gradnje

Socialno skrbstvo v naslednjih petih letih črta vse predvidene naložbe

Dosedanje srednjeročno obdobje je na področju socialnega skrbstva v novomeški občini prineslo velik napredek, saj se je število prejemnikov družbenih denarnih pomoči povečalo od 156 na 440. To je očitno povečana skrb za občane, ki so socialno ogroženi. Pozna se tudi, da se je v tem času okrepila strokovna služba pri Centru za socialno delo, kjer je število potrebnih strokovnjakov naraslo od 5 na 12, kar pa še vedno ni dovolj za izpolnjevanje republiških normativov.

Največji dosežek med leti 1976 do 1980 pa na socialnem področju pomeni lani dograjeni Dom starejših občanov v Novem mestu s 161 posteljami. Prav tako se je v raznih zavodih močno povečalo število oskrbovancev z novomeškega področja. Ob začetku zdajšnjega srednjeročnega obdobja je bilo na primer v splošnih socialnih zavodih 100 občanov, zdaj jih je 183. V vzgojnih zavodih je bilo 12 otrok, zdaj jih je 18 in v rejji je bilo 43 otrok, medtem ko jih je zdaj 67.

Vse te podatke so pretekli teden obravnavali delegati skupščine socialnega skrbstva, ko so se odločili za novi srednjeročni program. Zaradi znanih ukrepov in varčevanja v naslednjih petih letih ne bodo uresničene predvidene naložbe v gradnjo delavnic za invalidno mladino in sofinanciranje obnove doma na Impolci, kjer je več novomeških občanov. Pač pa je v novi petletki predvideno spet večje število prejemnikov družbene denarne pomoči, strokovna služba bo še izpopolnila nezasedena mesta, ne bo pa toliko sredstev za sofinanciranje socialno humanitarnih organizacij. Sredstva za socialno skrbstvo se v novem obdobju povečujejo, saj so samo od lani stroški za zavodsko varstvo narasli za 90 odstotkov.

Vsekakor pa je vesela vest za prejemnike družbene denarne pomoči, da je bila s tem sklepom skupščine od 1. avgusta dalje povečana.

PRIZNANJE ZA NOVOMEŠČANE

V počastitev dneva JLA je bilo v Ljubljani zaključno republiško tekmovanje „Mladost v pesmi, besedi in spretnosti“, na katerem je svoje poznavanje zgodovine, vezane na tovariša Tita, partijo in revolucijo, pokazala tudi novomeška ekipa, sestavljena iz treh mladincev in treh vojakov novomeške garnizije. Na prireditvi sta OK ZSMS Novo mesto in novomeška kasarna prejeli tudi priznanje Republiške konference ZSMS za najboljšo organizirano regijsko tekmovanje.

V Novem mestu pa je bil ob dnevu JLA sprejem pionirjev pri komandantu kasarne Milana Majcna Milanu Gorjancu, ki je ob tej priložnosti podelil nagrade za najboljše spise o Titu in splošnem ljudskem odporu.

PLAKETE SPORTNIKOM IN ŠPORTNIM DELAVCEM

Na skupščini telesnokulturne skupnosti črnomaljske občine 24. decembra so sprejeli tudi sklep o podelitvi plaketa TKS najboljšim športnikom, športnim delavcem in društvom za lansko leto. Za najboljšega športnika v črnomaljski občini za lansko leto so proglasili atleta Mirka Kočevarja; najprizadenejši mentor šolskih športnih društev je Štefka Fortun iz centra srednjih šol; najboljšo šolsko športno društvo je ŠSD Poljane iz Starega trga, najboljšo športno društvo v krajevni skupnosti je gribeljsko, najprizadenejši športni delavec Jože Strmec, predsednik TVD Partizan Črnomelj, organizator in trener pa Ivan Ančin iz Butorja.

Boljši posluh za ljudski glas

V Socialistični zvezi morajo priti do izraza najširši interesi delovnih ljudi in občanov — Precej pozornosti obveščanju, še posebej pa delovanju krajevne skupnosti

Če hoče biti Socialistična zveza še naprej mesto, kjer pridejo do izraza najširši interesi delovnih ljudi in občanov, se mora razvijati kot najširša oblika samoupravljanja in delovanja delegatskega sistema. To je ena izmed obvez, ki so jih kot programske usmeritve sprejeli na zadnji volilno-programski seji občinske konference SZDL v Metliki.

V prihodnjem obdobju si bo Socialistična zveza še odločneje

ZA ZMANJŠANJE ADMINISTRACIJE

Na seji komiteja OK ZKS 24. decembra v Metliki, na kateri je tekla beseda o uresničevanju družbeno-ekonomskih odnosov v stanovanjskem gospodarstvu, so tudi predlagali, naj bi pri izvršnem svetu ustanovili delovno skupino, ki naj prouči možnosti za zmanjšanje administracije; pri tem pa niso mislili le administracijo v občinski upravi in interesnih skupnostih, marveč tudi v delovnih organizacijah.

prizadevala, da bo imel delovni človek in občan večji vpliv pri sprejemanju raznih odločitev ter da bodo njihovi predlogi in pobude imeli pri delu upravnih in drugih organov več veljave. Prav tako naj bi delovni ljudje imeli večji vpliv na kadrovske politike; predlagali in določali naj bi kandidate za razne funkcije ter si bolj neposredno prizadevali za čim boljše delovanje delegatskega sistema.

Preko organov občinske konference in predsedstva si bo Socialistična zveza še naprej prizadevala za pravočasno planiranje na vseh ravneh ter za

uskaljevanje želj za dejanskimi možnostmi. Prav tako je naloga Socialistične zveze zagotavljanje pogojev za vsestransko, pravočasno in objektivno informiranje občanov. Zato morajo v Socialistični zvezi oblikovati stališča o razvoju informacijskih sredstev, od skupščinskih gradiv, preko glasil delovnih organizacij do vloge lokalne radijske postaje in Dolenjskega lista.

V tem obdobju čaka Socialistično zvezo še veliko drugih pomembnih nalog: od skrbi za podružljanje obrambnih priprav do varstva okolja in zagotavljanja pogojev za vračanje zdomcev, še posebna pozornost pa bo veljala delovanju krajevne skupnosti, saj je prav to mesto, kjer delovni ljudje in občani neposredno za dovoljujejo svoje osebne in skupne potrebe.

A. B.

V novem letu še stare težave

Za nadaljnji razvoj gospodarstva v občini se je treba v prvi vrsti opreti na lastne zmogljivosti — Zaradi zaostrenih pogojev letos manj naložb

V letošnjem letu, prvem in novem srednjeročnem obdobju, še posebej v prvi polovici tega leta, bo gospodarska dejavnost potekala pod močnim vplivom težav in ukrepov iz lanskega in prejšnjih let. Povsem jasno je, da bo nadaljnji razvoj v črnomaljski občini v precejšnji meri odvisen od učinkovitejšega izkoriščanja domačih zmogljivosti, od proizvodnih preko finančnih do boljše produktivnosti in umnega gospodarjenja z delovnimi sredstvi sploh.

Tako v resoluciji o politiki izvajanja družbenega plana občine za novo srednjeročno obdobje predvidevajo, da bo v letošnjem letu realna rast

toliko kot letos, vrednost družbenega proizvoda v Gorenju pa naj bi znašala 125 milijonov dinarjev. Tako kot lani, je tudi letos ena pomembnih nalog črnomaljskega gospodarstva pokrivanje uvoza z izvozom.

Za letos v občini predvidevajo, da bodo dokončali ali začeli te naložbe: nova Beltova livarna, oprema za proizvodnjo energetskih kondenzatorjev in elementov za odpravo motenj v Iskri, tovama Kolinske v Kanizarici ter obrat Uniorja v Starem trgu.

A. B.

Turistična prihodnost

Ponovno oživljeno turistično društvo brez plodnega sodelovanja ne bo zmoglo uresničiti velikih načrtov

Metličanom je uspelo sredi zime prebuditi iz najtrdnjše sspanja turistično društvo, ki je imelo pred kratkim ustanovni občni zbor v sejni sobi metliškega Hotela Bela krajina. Udeleženci — med njimi je sedel tudi tovariš Leopold Krese, predsednik Turistične zveze Slovenije — so govorili o reklamnih tablah, o kmečkem turizmu, kulturnih prireditvah, o turističnih sobah pri zasebnikih, o ureditvi avtocampa na metliškem kopališču, o graditvi trim stez, o turističnem prostektu, ki bo vsak čas zagledal dan, o prodajalni belokranjskih spominkov, o izboljšanju gostinskih uslug, o vzgoji krajanov, da bi bolj pazili na videz naselij in krajev, pa še o tem in onem.

Povedanega je bilo veliko, izražena je bila volja, da se nekatere stvari uredijo že v 1981. letu. Tako je na primer Viatorjev predstavnik povedal, da bodo pričeli graditi avtokamp, brž ko bodo speljali kanalizacijo pod metliško kopališče, prav tako pa bodo posvetili več pozornosti propagiranju Bele krajine, njenih lepot in zmogljivosti, toda ne samo v Sloveniji, marveč tudi po bližnji Hrvaški, iz katere prihaja sem vedno več turistov.

Prisotni so podčrtali pomen trgovine, ki bo morala v bodoče bolj skrbeti za založenost, pravilno

pa bo morala naravnati tudi delovni čas, gostinci bodo morali v prihodnosti pokazati več spodbude, ki naj bi se kazala v zabavno-turističnih večerih, kot so pustovanje, martinovanje ali kaj podobnega. Razpravljali — bili so to najodgovornejši ljudje za razmah turizma na tem koščku Slovenije — so pokazali veliko pripravljenosti delati na v preteklosti zanemarjenem, a gospodarsko pomembnem področju.

Trdno smo prepričani, da ne bo ostalo le pri obljubah, ampak da bo turistična dejavnost korakoma, če ne že skokoma prodirala v Belo krajino, ki ima dovolj pokrajinskih lepot, zgodovinsko bogato preteklost. In če bomo vsemu temu dodali še uresničene načrte, bomo lahko kmalu spravili v blagajno tudi kakšen turistični dinar.

TONI GAŠPERIČ

NOVO VODSTVO OK SZDL

Na volilno-programski seji OK SZDL Metlika so izvolili predsednico in sekretarja občinske konference Socialistične zveze. Predsednica je znana prizadevna metliška družbenopolitična delavka Albinca Tošeska, sicer vodja priprave dela v metliškem Kometu, ki bo to funkcijo v najbolj množični družbenopolitični organizaciji opravljal nepoklicno.

Poklicni sekretar OK SZDL pa je Toni Kraševac, absolvent FSPN, ki je bil do sedaj strokovno politični delavec za področje splošnega ljudskega odpora in družbene samozaščite pri CK ZKS.

ZAPUŠČENI STARŠI

V črnomaljski občini prejema družbeno denarno pomoč 45 občanov, 74 občanom pa je ta pomoč dopolnilni vir za preživljanje, od teh jih je 32 invalidov. Najvišja denarna pomoč znaša 2.172 dinarjev, najnižja pa 200 dinarjev. Letos je svet za varstvo družine in odraslih dodelil tri stalne in eno enkratno denarno pomoč, osem prošelj pa so zavrnili. Med prošlji je tudi precej takih, ki imajo otroke, ki so jih po zakonu dolžni preživljati, vendar jih veliko noče prostovoljno plačevati preživnine, starši pa teh pravic nočejo uveljaviti na sodišču.

TREBNJE SE PREDSTAVI

V okviru medobčinske kulturne zveze „Spoznajmo se“ se bo občanom črnomaljske občine v soboto, 10. januarja, predstavila občina Trebnje. Ob 17. uri bo v kulturnem domu v Butorju nastopil ekvilibristični ansamblonon Carmen, v gasilskem domu v Vinici bo ob isti uri koncert trebanjskega pihalnega orkestra, v Srebrnjah pa bodo pripravili klubski večer z razstavo umetniške fotografije in glasbo. V Adlešičih se bo v kulturnem domu predstavil mešani pevski zbor KUS Svoboda z Mirne in lutkovna skupina, ki bo pripravila lutkovno glasbeno pravljico Rdeča kopicca. V Črnomlju pa bo ob 20. uri koncert trebanjskega glasbenega zborovanja. Na nobeni prireditvi ni opnine.

Nova obrata

Spomladi naj bi začeli graditi nova obrata v Starem trgu in Adlešičih. V Starem trgu tečejo priprave za gradnjo proizvodne dvorane, v kateri bodo izdelovali vodnoinstalatersko orodje v sklopu tovarne orodja iz Zreč. V tem obratu bo v končni fazi dobilo delo okoli 100 ljudi, največ moških, s čimer bodo veliki meri ustavili odseljevanje iz teh krajev Poljanske doline.

Semiška Iskra pa se pripravlja na gradnjo proizvodne hale v Adlešičih, saj sedanji prostori v tamkajšnji osnovni šoli res niso primerni za proizvodnjo, zlasti pa tam ni moč širiti proizvodnje. V novi dvorani bo prostora za okoli 100 delavcev, medtem ko ima sedaj v tem obratu delo okoli 40 zaposlenih.

Kompresorje pa uvažajo

Nova tovarna Gorenja stoji, ker ne dobijo manjkajoče opreme, ki leži carini

Med delovnimi organizacijami, ki v zadnjem času vzbujajo skrb črnomaljski občini, sta v ospredju kanizarski rudnik in Gorenje. Rudnik je edina delovna organizacija v občini, ki je devetmesečno poslovanje zaključila z izgubo, ki se vleče že lep čas, tovarna Gorenje pa bi morala začeti delati že skoraj pred letom dni, vendar je danes tam v novi tovarni zaposlenih okoli 45 ljudi, namesto da bi jih bilo 200, kolikor je predvidenih za polni tek proizvodnje.

Zato je popolnoma razumljivo in prav, da je črnomaljski izvršni svet pred časom sklical v teh dveh delovnih organizacijah sestanek, na katerem je tekla beseda o teh težavah, hkrati pa so ocenili, kaj lahko vsi skupaj naredijo, da bi delo v eni in drugi delovni organizaciji čim prej bolj gladko teklo.

V Rudniku je beseda tekla v glavnem o povezovanju obeh delov delovne organizacije: o proizvodnji premoga in Industriji gradbenega materiala, katere delavci so se na nedavnem referendumu odločili, da se izločijo iz sedanje delovne organizacije in nadaljujejo pot ločeno. Izvršni svet podpira načrtovano povezovanje rudnika z zasavskim Rudarsko energetskim kombinatom, medtem ko so IGM zavezali, da išče možnosti povezovanja z uporabniki njegovih izdelkov, saj je IGM premajhna in kadrovske, tehnološko in še drugače prešibka, da bi lahko uspešno nastopila in konkurirala na trgu.

V črnomaljski tovarni Gorenje, ki so jo slovesno odprli za lanski 1. maj, pa je glavni razlog, da proizvodnja ne steče, za en tovarnjak opreme za montažo kompresorjev za hladilnike. Seveda te kompresorje sedaj uvažajo. Poleg tega ta oprema leži na carini in je njena vrednost v primerjavi s celotno investicijo — 220 milijonov dinarjev — zanemarljiva. O tem vprašanju je bil pred kratkim govor tudi na republiški sejni skupnosti za ekonomske odnose s tujino. Skratka, če se bo zadeva z uvozom manjkajoče opreme uredila, bo proizvodnja v Gorenju stekla z več kot enoletno zamudo.

A. B.

Pogodba za dobre odnose

Že v začetku leta o odkupu grozdnja in ekonomskih odnosih v zvezi s tem

Sredi decembra so na zboru vinogradnikov, članov metliške Kmetijske zadruge, spregovorili tudi o zadnjem odkupu grozdnja in o pripravah na prihodnjo trgatve. Jeseni je prišlo do nesporazumov in očitkov zlasti pri odkupu žametne črnine, sedaj pa so vinogradniki, člani z zadruge, potrdili, da je takrat Vinska klet ravnala pravilno. Klet je namreč tistim, ki so ji ponudili samo slabšo kvaliteto žametovke, boljše del tega grozdnja in druge kvalitetne sorte pa obdržali zase, odkupovale po nižji ceni kot tistim, ki so pripeljali tudi ostalo grozdnje.

Da bi se za prihodnjo sezono klet lahko kar najbolje pripravila, so se na zboru vinogradnikov dogovorili, da bodo že januarja in februarja z vinogradniki sklepali pogodbe o oddaji grozdnja. V teh pogodbah bodo natančno določeni tudi ekonomski odnosi. Vsekakor bodo med tistimi, ki bodo sklenili pogodbo, in ostalimi, tako imenovanimi slučajnimi dobavitelji grozdnja, razlike. Kdor se bo obvezal s pogodbo in se po njej ravnal, bo deležen vseh ugodnosti, ki izhajajo iz dohodkovnih odnosov, zlasti gre tu za kasnejša doplačila, do katerih ostali ne bodo upravičeni.

DA NE BO ŽEJE — December je mesec, ko metliška Vinska klet proda največ vina. Naročil je toliko, da so jih komaj zmagovali, saj vino iz te kleti prodajajo od Metlike do Celja. Ker stare zaloge pohajajo, seveda sproti pripravljajo nove količine za stekleničenje.

SPREHOD PO METLIKI

PRED NOVIM LETOM JE BILA izložba Mercatorjeve trgovine Na dragah, popularno jo imenujejo tudi Stala, praznično okrašena. Poleg lučk in drugih svetlečih se predmetov so krasi izložbo slike osnovnošolskih otrok. To so bile risbe s podobami Metlike: naivne, neposredne, posrečene, nepotvorjene, to je bila Metlika, videna skozi oči mladih krajanov, ki jih še niso pokvarili s hinavščino, denarjem in pretvarjanjem. Človeku se zahoče, da bi si ogledal pripravljeno razstavo teh mladih umetnikov.

MLADINCI SO POSKRBELE, da niso mladi tavalni na silvestrski večer od lokala do lokala in zapravljali denarja, ki ga je bilo treba odšteti za nekaj ur zabave. Usposobili so staro kino dvorano, vanjo za zveleki ojačevalce in plošče, pa je bilo zabave dovolj. Morda celo več kot tam, kjer je bilo treba imeti novo obleko, prijazen obraz, četudi je bila duša jezna. Niso vedno dinarčki tisti, ki lahko prinesejo človeku srečo. Nema lokrat poskrbijo za to razigrani in neobremenjeni prijatelji.

TAMBURAŠI IN PLESALCI SKUPINE Ivan Navratil niso ljudje, ki bi se zaprl v pisarne, čakajoč na nove člane. Sli so raje tja, kjer so ljudje, pripravljeno igrati in plesati. V metliških delovnih organizacijah so pripravili razstavo o svoji dejavnosti, hkrati pa so tudi vpisovali nove člane. Zapisati, da so imeli uspeh, je isto, kot če bi trdil, da zahaja pozimi sonce že nekaj minut pred sedemnajsto. Posnemati bi jih morali vsi, ki jadrkujejo nad nedela vnostjo svojega članstva.

PRED NOVOLETNIMI PRAZNIKI je bil sekret Vitis zaseden kot že dolgo ne. Fantje so peli v domu počitka, v osnovni šoli Suhor, v Kodranki ob 10-letnici njenega delovanja, k ploskanju so spravili ljudi v kulturnem domu in tako naprej. Njih petje je iz dneva v dan boljše in vedno več je tistih, ki prisegajo tudi na kvaliteto njihovega petja. Januarja se bodo fantje predstavili v radijski oddaji Kar znaš, to veljaš. Jugotehnika je že naročila večje število radijskih sprejemnikov.

ČRNMALJSKI DROBIR

ZA STALNE GOSTE — Črnomaljski gostilničarji zadnje dni lanskega leta niso pozabili na svoje bolj ali manj stalne goste. Nekje so le-ti dobili v dar vžigalnik, drugje žepni koledar, v tretji gostilni do delili rokovnike, v četrti kemične svinčnike. Očitno pa je stabilizacija tudi pri teh darilih opravila svoje; prejšnja leta so dajali za darila tudi stenske koledarje, tokrat pa je to očitno predrago. Sicer pa „nepripravniki“ komentatorji za ta obdobje pravijo: „Gostje prinesli, ostje odnesli...“

drugs siadkarije in seveda na pijače. Poleg cenejših domačih so prodali tudi veliko najdražjega uvoženega viskija in drugih žganjca.

POLNA GOSTIŠČA — Medtem ko je večina občanov novo leto pričakala doma ob televizijskih sprejemnikih, so bila gostišča za prvi novoletni dan oziroma noč povsod polna. Gotovo so se za tak razpored ljudi odločili tudi zaradi cen, saj je bil Silvestrov večer povsod precej dražji kot prvi novoletni. Še posebej so se pohvalili tisti, ki so se zabavali v Viatorjevem motelu v Semiču, kjer so bile rezervacije prodane že precej pred koncem leta.

KONCERT IN KABARET — Za konec leta so učenci črnomaljske glasbene šole pripravili tradicionalni koncert. Še posebno ganjeno so mlade koncertante poslušali in gledali starši. Mladina s Preloke pa je za Silvestrov večer v kulturnem domu pripravila pod vodstvom Ane Starešinič odločno iz Mikelnovega kabareta „Zaradi inventure odprto“.

NI KONCA MESECA — Kot avtvo za novoletno noč, da je idaljša v letu, tako bo v risikoga januar najdaljši mesec v letu. Pred novim letom ljudje res o gledali na denarce in so dobra pospravili police črnomaljskih trgovin. V nakupovalni mrzlici s kupujejo tudi take stvari, ki jih čez leto nihče niti pogledal ni; za črtilo je očitno vse dobro. Zlasti velik je bil naval na čokolado in

Črnomaljski poročevalec

metliški tednik

MNOGI VISOKI GOSTI - Svečanosti ob dnevu JLA v Kočevju se je udeležilo kar 8 generalov, član sveta Federacije Ivan Maček-Matija, sekretar za ljudsko obrambo SRS Martin Košir in mnogi drugi. (Foto: Prime)

Priznanja ljudske obrambe

Podeljena za zasluge na področju ljudske obrambe in družbene samozaščite ter krepitev bojne pripravljenosti

Ob minulem dnevu JLA so na svečanosti v Kočevju prebrali napredovanja rezervnih vojaških starešin in vojakov v zadnjem letu dni. Zasluznim organizacijam in posameznikom pa so podelili tudi priznanja.

Subic, Anica Zupan, Alojz Obravnič st., Stane Letonja, Alojz Bobnar, Peter Kotnik, Anton Boben, Vincenc Tomšič, Ciril Cimprič, Franc Lampe, Franc Skrabec in Stojan Cilenšek.

Komandant TO Slovenije je pohvalil Darka Čopa, Vladimira Turka, Mirana Loparca in Vando Oberstar. Komandant TO Ljubljanske pokrajine je pohvalil: vod TO za PSD, Emila Ševška in Jožeta Zbašnika. Komandant TO občine Kočevje je pohvalil: Alojza Žagarja, Stanka Puglja, Antona Reparja, Cveta Križa, Martina Žagarja, Božidarja Dobnikarja, Jožeta Vidmarja, Danijela Plota, Draga Jonkeja, Ivana Rauha, Marka Kobeta, Zdravka Lavriča, Andreja Moharja, Matijo Ožaniča, Cvetka Skoka, Štefana Žagarja, Viktorja Štimca, Zlatka Fajniča, Karla Moharja, Ivana Rogoleta in Staneta Jarma.

Plaketo ZRVS Jugoslavije, ki jo je podelila Republiška konferenca ZRVS, sta prejela občinski štab TO Kočevje in krajevna organizacija ZRVS Salka vas. Priznanje Sveta za ljudsko obrambo, varnost in družbeno samozaščito občinske skupščine Kočevje so prejeli: kolektiv postaje milice Kočevje, občinski center za obveščanje in alarmiranje ter pripadniki vizualne opazovalnice, občinski center za zveze in kriptozasščito, strelska družina "Mirko Bračić" iz Itasa Kočevje, aktiv OO ZSM Cvišterji, Jože Boldan-Silni, Peter

Otroci, starejši, bolniki

Javna razprava o osnutku družbenega plana občine Kočevje za naslednjih pet let bo trajala še do konca januarja. Vsi, ki bodo dali nanj pripombe in predloge, ki ne bodo upoštevani, morajo dobiti odgovor, zakaj njihovi predlogi niso bili upoštevani. To so med drugim sklenili na zadnji skupni seji vseh zborov občinske skupščine Kočevje, ko so razpravljali o tem dokumentu.

izvršnega sveta o tem nima. Meni pa - in te njegove besede je treba jemati le kot njegova osebna razmišljanja - da ni nobene možnosti, da bi se gradnja vrta začela že v letu 1981, ker še ni zagotovljen ves denar, uređiti pa je treba prej še nekatere druge zadeve. Za gradnjo doma ostarelih manjka 15 milijonov din, vendar se kažejo nekatere možnosti, da bi denar kmalu zagotovili, zato bi se ta gradnja lahko najprej začela. Gradnja druge faze zdravstvenega doma pa se bo zelo verjetno začela leta 1983.

Ti odgovori niso zadovoljili vseh. Več delegatov je opozarjalo, da bi morali razdrobljeni denar za razne investicije (tudi v OZD in krajevnih skupnostih) združevati, da denar ne bi leta in leta ležal neizkoriščen in propadal. Opozorjeno je bilo tudi, da inšpekcija zahteva, da bi treba do jeseni izprazniti vrtec "Čebelico", kar pomeni, da bo 106 otrok ostalo brez varstva, če ne bo prej zgrajen nov vrtec.

J. PRIMC

DROBNE IZ KOČEVJA

DEKLET MANJKA - Dekleta imajo prost (brezplačen) vstop na prireditve Disca v Stari cerkvi, kakor piše na plakatih. Ni pa napisano, do katerega leta smatrajo prireditelji

žensko še za dekle. Imamo namreč kar precej starejših deklet. Kaj, če bodo te navalele, da se bodo vsaj enkrat na leto razveselile? Bo zanje dovolj prostora?

Sem videl, da se je pred novim letom po Kočevju sprehajalo veliko dedkov Mrazov. To niso bili dedki Mrazi, ampak čisto navadni občani, ki so imeli dolge brade zato, ker so po trgovinah in trafikah zaman iskali britvice.

LEDENI PLOČNIKI - Pločniki za pešce so zasuti, zelo nevarni in ledeni. Če že niso očiščeni - in verjetno tudi ne bodo - naj bi jih vsaj posuli s peskom. Neprijetno bo, če bomo zakoračili v toliko pričakovano novo leto z mavcem na nogi ali roki ali pa še s čim hujšim.

DRAŽJA POŠTA - Poštnina za pisma in ostalo se je s 1. januarjem zopet podražila. To gre kar naprej in se bodo ljudje verjetno odvažili pošiljati razna voščila za praznike. Samo pismo z barvasto voščilnico stane 5 din, poštnina 3,50 ali skupaj 8,50 din. Za novo leto ima gotovo vsak najmanj 6 znancev, denimo v Ljubljani, ki jim mora pisati. To je skupno 51,00 din, kolikor znaša vožnja z avtobusom v Ljubljano in nazaj. Zato je najbolje, da se popelješ in opraviš to stvar kar osebno.

KOČEVJSKE NOVICE

Višji standard - manj topline

Tone Sovre: „Ostreje proti slabim gospodarjem“

„Včasih, pred vojno, med vojno in prva leta po njej, smo vsi imeli malo in takrat je bil človek človeku res človek; medtem ko bi danes drug na račun drugega radi prišli do višjega standarda,“ pravi Tone Sovre z Rudnika pri Kočevju, ki bo 12. januarja slavil 80. rojstni dan.

Rojen je sicer v Hrastniku. Izučil se je za elektrotehniko, že pred vojno pa je vodil elektrarno v Rudniku Kočevje. Leta 1932 je prevzel še rudniške delavnice in strojni obrat. Že leta 1941 ga je organizator vstaje na Kočevskem Jože Šuško zadolžil, da ustanovi na Rudniku odbor OF, kar je res storil. V njem so bili med drugimi Oskar Kopitar, Nada Kovačič, Jemelj Hren in Justina Sovre. Zbirali so orožje, obleke, članarino in organizirali razne protestne in druge akcije.

Italijani so skupaj z drugimi prvič zaprli Sovreta že leta 1941, nato pa še 5. marca 1942, ko je bil izdan ves odbor OF. „Čeprav smo bili zaprti, nam je bilo lepo, ker so nas obiskovali vsi Rudničanje in nam nosili hrano, pijačo in tobak.“

Sovre je bil 6 mesecev talec, nato pa so ga internirali. Po kapitulaciji Italije je zbežal v Švico, tik pred koncem vojne pa se je kot prostovoljec Titove vojske vrnil z drugimi prostovoljci preko Francije v domovino.

Po vojni je bil v Kočevju podpredsednik in predsednik občine, predsednik gospodarskega sveta itd. O današnjem stanju v gospodarstvu pravi: „Če bi

Anton Sovre

danes delali tako, kot smo prvih 10 let po vojni, ali tudi če bi delali, kot govorimo, potem bi že čez pet let imeli ogromne rezerve, ne pa devizni primankljaj. Ne razumem, da komunisti v toždih in drugod dopuščajo, da kar med delovnim časom tavajo okoli delavci iz proizvodnje pa tudi iz pisarn. Preobjedli smo se belega kruha!“ Dolgo je delal z mladino, saj je med drugim tudi še dolgo po upokojitvi delal na vajenski šoli. „Danes gre vse preveč na hitro. Za nič ni več časa. Mi smo vse doživljali lepše, tudi ljubezen. Kar žal mi je današnje mladine, ki je za mnogo prikrajšana.“

Za svoje delo med vojno in po njej je prejel Sovre več odlikovanj in priznanj, tako red dela s srebrnim vencem, red zaslug za narod itd. „Delo človeku ne škoduje in če malo strdaš, tudi ne. Kdor dobro dela in malo je, dolgo živi.“

Tone Sovre dela še danes, največ pri gasilcih, je pa tudi predsednik poravnalnega sveta KS Rudnik-Salka vas. „Žal mi je, ker naša KS nima primernih prostorov in morajo ljudje, ki čakajo, da jih pokliče naš poravnalni svet, celo pozimi čakati zunaj v snegu in na mrazu, da pridejo na vrsto. Kljub hudim in dolgim razpravam okoli prostorov za našo KS in o usodi Rudarskega doma, ni še nič rešenega.“

J. PRIMC

IZBOLJŠALI CESTO

Odelek ceste od Kužlja do križišča za Laze in Gladoko, ki jo je ob vsakem večjem deževju zalivala voda, so zdaj delno razširili in izkopali kanal, da voda lahko odteka. Zdaj so začeli še postopek za razlstitutev zemlje, ki je bila potrebna za širšo cesto oz. kanal.

RAZVILI PRAPOR ZRVS - Na svečanosti ob dnevu JLA v Ribnici so razvili tudi prapor občinske konferenze ZRVS. Na fotografiji: Rađe Borovac, dobitnik plakete ZRVS Jugoslavije in predsednik predsedstva ZRVS občine Ribnica razvija prapor. (Foto: M. Glavonjić)

Sinovica čeka

Med manj razvita območja v KS Sodrzičica v ribniški občini sodi tudi območje Sinovice in Preske, kjer imajo ozko in slabo cesto, ki je tudi Komunale ne pluzi redno. Zato so bili vaščani pozivni pogosto odrezani od sveta.

Krajevna skupnost Sodrzičica je pripravila vse, da bi to območje dobilo primerno cesto. Žal se je zataknilo, ker je bila ena izmed vaščank proti. Sodni zapletljajji, pri katerih po mnenju Sodrzičanov občina ni bila preveč urna, so se vlekli okoli tri leta. Zdaj je sicer odločba o razstavitvi zemljišča že izdana, zaradi pritožbe pa se bo končna rešitev še zavlečala.

Za ureditev ceste od Huduga konca do Sinovice sicer ni bilo ovir. Ta odelek je dolg 1800 m. Preostali del do vrha Sinovice pa bo možno speljati po predvideni novi trasi šole, ko bo pravda končana. Trasa je zelo zahtevna, saj sta tu lapor in ilovica.

V Sinovici in Preski je skupaj le 11 hišnih števil. Posebnega samoprišpevka, kot je običaj v KS Sodrzičica, tu ne bodo uvedli, saj bi z njim zbrali le malo denarja, pa tudi zato, ker je bilo to območje že doslej prikrajšano. Za to cesto bosta solidarnostno prispevala tozđ Jelenov žleb (gramoz), Kmetijska zemljiška skupnost pa 150.000 din. Ostale stroške bo plačala krajevna skupnost Sodrzičica, vaščani tega območja pa bodo prostovoljno delali.

J. P.

Razvili prapor ZRVS

Prebrali napredovanja ter podelili odlikovanja in priznanja - Nastopili šolarji, nonet Vitra in vojaki

Na nedavni svečanosti v Ribnici, posvečeni dnevu JLA, so razvili prapor organizacije rezervnih vojaških starešin. Na prireditvi je govoril sekretar ZRVS občine Ribnica Danilo Mohar, ki je nato podelil tudi priznanja in pohvale.

Na svečanosti so prebrali seznam rezervnih vojaških starešin in vojakov, ki so v minulem letu dni napredovali:

V kapetana je napredoval Ivan Špeletič, v poročnika Marko Burger, v podporočnika Miroslav Klun, Franc Trdan, Drago Zajc in Jože Oberstar;

v starejšega vodnika Franc Lesar in Stanislav Barbo; v vodnika I. razreda: Stipe Petrovac, Janez Oražem, Ludvik Ruš, Anton Kožar, Ivan Abram in Janez Petelin; v vodnika: Edvard Kocuvan, Albin Mikulič, Stanislav Prelesnik, Janez Fajš in Metod Fajš; v mlajšega vodnika: Franc Mihelič, Jože Pucelj, Franc Zbašnik, Milorad Bundalo in Franc Lovšin; v deseterja: Ludvik

Zalar, Norbert Černe, Stanislav Košmrj, Franc Mihalč, Alojz Tanko, Dušan Bajde in Ludvik Zalar; v razvodnika: Anton Gorše, Milovinc Čirovič, Boris Fink, Franc Andoljšek, Anton Pimat in Ivan Bartol.

Za uspešno delo so bili pohvaljeni: Janez Rovar, Alojz Češarek, 2. četa Dolenjskega određa TO, Alojz Zbašnik, Jože Zakrajšek, Janez Lesar, Franc Mirtič, Jože Peterlin, Martin Lavrič, Franc Koritnik in Jože Rigelj.

Odlikovanja predsedstva SFRJ so prejeli: Ladislav Poljanec, Vinko Mate, Franc Tanko in Franc Andoljšek. Plaketo ZRVS Jugoslavije sta prejela: Rađe Borovac in občinski štab TO.

Priznanja republiške konference ZRVS so dobili: Milan Bavdek, Franc Turk, Janez Špeletič, Andrej Klemenec in Franc Petrič.

Razen tega je bilo na svečanosti sprejetih v članstvo ZRVS osem občanov, katerih delo je tesno povezano z organizacijo ZRVS, ljudsko obrambo in družbeno samozaščito.

V kulturnem programu so nastopili učenci osnovne šole Franceta Prešerna iz Ribnice, Nonet Vitra in vojaki iz ribniške enote.

M. GLAVONJIĆ

POPIS PREBIVALSTVA

V letu 1981 bo popis prebivalstva, in sicer od 31. marca do 15. aprila. V ribniški občini so v občinsko popisno komisijo imenovani Stanko Rus za predsednika, za člana pa Oto Devjak, Alenka Govže, Dušan Lavrič, Ferdinand Nošan, Marjana Radivojevič in Marija Zidar.

Berite »Dolenjski list«

Zapostavljena narodna pesem

Ob nedavnem koncertu opemih pevcev v Ribnici

„Narodna pesem je naša pesem, je lepa pesem. Žal jo pri nas vedno bolj zapostavljamo. Šram nas je že zapeti „Na planinah“. Raje segamo po pesmih od onkraj luže, iz Amerike, katerih mnoge, žal, nimajo ne repa ne glave. Naše narodne pesmi pa imajo rep in glavo in so lepe. Res pa je, da imamo tudi mi opemni pevci radi tuje pesmi, vendar le take, ki imajo rep in glavo.“

tudi na Koroškem, Tržaškem in drugod. J. PRIMC

Tako je na nedavnem koncertu v Ribnici spregovoril poslušalcem dolgoletni prvak ljubljanske Opere Ladko Korošec, ki je vodil in razlagal program narodnih, partizanskih in umetnih pesmi ter opernih arij, ki so ga izvajali ljubljanski operni pevci.

Poslušalci, tudi veliko mladih, so z zadovoljstvom prisluhnili narodnim pesmim in pevcem dolgo ploskali. To pomeni, da si ljudje žele tudi takih pesmi. Naša ljudska pesem je naše bogastvo. Ona je tista, ki je veliko pripomogla k ohranjanju našega naroda ne le pri nas, ampak

POBUD NI BILO

Komisija za družbeni nadzor pri občinski skupščini Ribnica v zadnjem letu ni delala, ker pač ni dobila nobene pobude za delo. Nepravilnosti niso prijavljale ne delavske kontrole ne občani ne samoupravni organi in tudi drugi ne, čeprav lahko trdimo, da so v občini bili primeri, ki bi zaslužili, da jih ta komisija obravnava. Podobno je bilo s komisijo za ugotavljanje izvora premoženja. Komisija za vloge in pritožbe pa je obravnavala osem primerov. Večina primerov je rešenih, neresena pa sta ostala dva (denacionalizacija lokala in razlstitutev zemljišča v korist obnove vaške poti).

RIBNIŠKI ZOBOTREBCCI

MLADINA NE IZKORIŠČA PROSTOROV - Včasih so sodrziški mladinci negodovali, da ne morejo uspešno delati, ker nimajo primernih prostorov. Zdaj je preteklo že precej časa, odkar so dobili v novem domu družbenopolitičnih organizacij dva lepa prostora (dvorano in galerijo), vendar sta prav ta dva prostora v vsem domu najmanj izkoriščena. Nekateri pravijo, da je to zato, ker so mladi med tednom po solah v Ljubljani in drugod, drugi pa, da je pač mladina premalo delovrč.

glavnem skoraj v celoti pripravljena za asfaltiranje. Polagalce asfalta pa je prehitel sneg. Često bodo začeli asfaltirati, ko bo vreme dopuščalo, in sicer iz smeri Sv. Gregorja, ker je tu najbolj strma in jo zato deževje najbolj poškoduje. Območje KS Sv. Gregor oz. Slemen doslej nima še niti metra asfalta in je edina KS v ribniški občini, ki je še brez asfaltirane ceste.

DELEGACIJA KRAJEVNE SKUPNOSTI DELA SLABŠE - Dokler ni šel njen prvi vodja Janez Mihelič k vojakom, je delala delegacija KS za zbor KS občinske skupščine Ribnica dobro. Zdaj ima delegacija slabši stik s krajevno skupnostjo oz. njenim vodstvom, kar se vidi tudi po tem, da zastavljajo delegati na seji skupščine taka vprašanja, na katera bi jim lahko odgovorila že kar tajnica KS.

KNJIŽNICA DOBRO OBISKANA - Knjižnica v Sodrziči je odprta od petkih od 16. do 18. ure. Knjig imajo okoli 3.000. Med obiskovalci je veliko odraslih, največ pa je mladine.

POHVALA HIŠNIKU - Novi dom družbenopolitičnih organizacij je zgledno vzdrževan, za kar skrbita zakonca Anica in Janko Mihalč. Vsi prostori so čisti, na oknih je cvetje itd. Žal pa v domu zaudarja iz kanalizacije, čemur so verjetno krivi tisti, ki so jo delali.

SNEG PREHITEL - Cesta od Sodrzičice do Sv. Gregorja je v

Kaj praviš na to, da je naša soba najbolj izkoriščena?

Če bomo dobro in pametno sejali, naj bi tudi dobro želi.

REŠETO

Kakšna bo industrija jutri?

Nove zmogljivosti, popestritev izdelkov, izdelovanje živalske hrane, predelava sadja in zelenjave, preusmeritev konfekcije — Več elektrike in več premoga

Industrija in energetika zavzemata pomembno mesto v dolgoročni razvojni usmeritvi krškega gospodarstva. Odpirajo se jima nove prostorske možnosti. Industriji na primer namenjena med drugim tudi površina na levem bregu Save. Tja naj bi se širila Celuloza in zgradila tovarna protejske hrane, rezerviran pa je še prostor za nadaljnji razvoj Pekarne in Imperiala.

Tovarna žvečilnih bonbonov računa s povečanjem zmogljivosti in s popestritvijo sladkih izdelkov. Peki nameravajo prav tako pomnožiti izbor svojih izdelkov in ga dopolniti s slaščičarsko dejavnostjo. Predvidena je celo predelava sadja in zelenjave, kar je čisto nova dejavnost.

Celuloza napoveduje razvoj proizvodnje komercialnih embalažnih papirjev, njihovo predelovanje v valovito lepenco in izgradnjo novih zmogljivosti

Rudnik na Senovem bo investiral v modernizacijo tehnologije ter odpiranje novih zalog, napoveduje pa tudi nadaljnje raziskave ležišč rjavega premoga. Na področju energetike so v načrtu priprave za izgradnjo elektrarn na Savi, priprava dokumentacije za oskrbo občine s plinom, zagotovitev odjema električne energije iz JE in še več drugih naložb. Vse te naložbe zagotavljajo industriji, da bo tudi vnaprej poglavitna nosilka razvoja krške občine in da bo ustvarjala vsaj tri četrtine družbenega proizvoda, če ne celo več.

J. T.

V CELULOZI V KRŠKEM BREZ ZASTOJEV

V prazničnih dneh se v Tovarni celuloze in papirja v Krškem stroji niso ustavili in delavci po ustaljenem običaju niso prekinili redne proizvodnje. Zaposleni so med 1. in 5. januarjem raztovorili 255 vagonov lesa in premoga ter natovorili 50 vagonov lastnih proizvodov.

Tudi tokrat so se enako izkazali kot pred letom dni in zaradi njih ne bo treba tarnati, da železnici po praznikih primanjkuje vagonov.

PTIČJA KRMLNICA — Učenci osnovne šole „Jurij Dalmatin“ v Krškem imajo vedno veselje s ptičjim živzavom v šolskem parku. V njem imajo razpostavljenih dvanajst krmilnic hišic domače izdelave. Šolarji skupaj s hišnikom vsi zimo skrbijo, da imajo ptice kaj jesti, da bodo laže prebile zimo in jih spomladi razveseljevale s petjem. (Foto: Jožica Teppey)

KRŠKE NOVICE

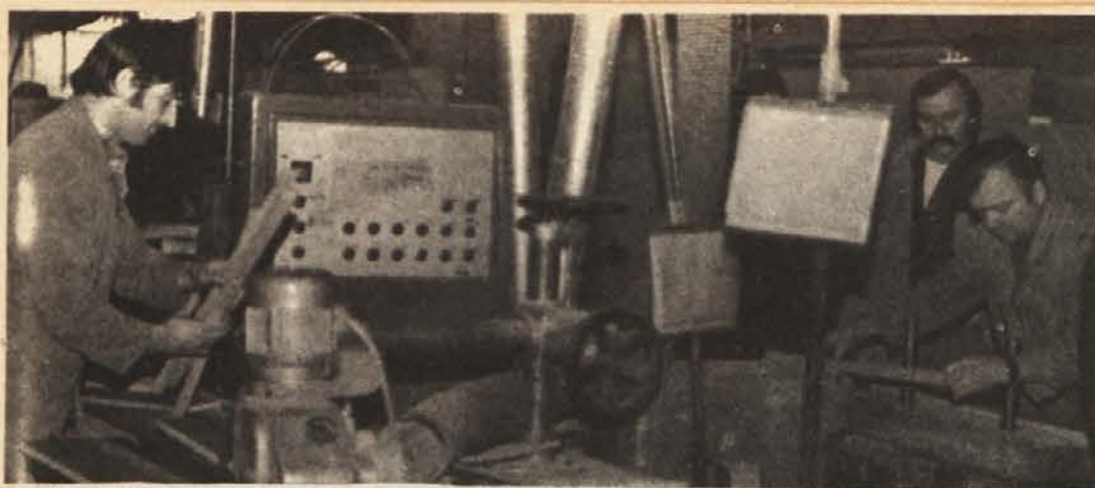
NAGRADE ZA ŠPORTNIKE — V krški občini doslej športniki niso prejeli javnih priznanj, četudi jih ni tako malo, ki jih zaslužijo. Na pobudo republiške TKS bo po vsej občinski telesnokulturna skupnost vsako leto podeljevala zlate, srebrne in bronaste bloudkove značke. Pravilnik je TKS že sprejela in te dni bodo že zbirali predloge. Priznanja so namenjena organizatorjem, trenerjem in tekmovalcem.

POMOČ OD VSEPOVSOD — Delavnice pod posebnimi pogoji, ki so jih za duševno prizadete pred letom dni lahko odprli v Leskovcu, dobro služijo namenu. Zahvalo za to lahko naslovimo tudi na delovne kolektive, ki jih zalagajo s delom. Med njimi se je še posebej izkazal krški SOP. Ta jim je brezplačno odstopil kombi vozilo, s katerim prevažajo do delavnice svoje varovance, material za delo in odvažajo vse, kar v

delavnicah naredi ta čas osemnajst zaposlenih.

KDO NA PREDNOSTNO LISTO? — Tako se sprašujejo v telesnokulturni skupnosti ob obravnavi novih meril za razvrstitve športnih panog. Poslej naj bi bili na listi samo še dve panogi namesto treh. Tako naj bi storili tudi zategadelj, da bi panoge na prednostni listi dobile tudi večjo materialno podporo. Doslej namreč „prioriteta“ v krški občini ni prinesla kdo ve kakšnih razlik v pojmovanju in vrednotenju športnih panog.

CENE NA UZDE — Družbeni nadzor nad cenami izdelkov in storitev, ki so v pristojnosti občinske skupščine, bo po vsej dolžnosti izvršnega sveta. Ta bo imel pomembno besedo pri dogovorih o politiki cen in njenem izvajanju, hkrati pa bo reševal tudi pritožbe nad odločitvami skupnosti za cene.

ZA STROJI — V Brežiški Tovarni pohištva stalno povečujejo storilnost. Izvažajo 20 odst. proizvodnje, imajo pa težave pri tehnološki obdelavi nekaterih izvoznih programov, ker je ta vezana na uvoz opreme. (Foto: Jožica Teppey)

Počutje nič več zapostavljeno

Desetletje napredka — Za tehnološkimi izboljšavami na vrsti povečana skrb za zadovoljstvo zaposlenih — Med 450 delavci Tovarne pohištva v Brežicah je polovico žensk

V Tovarni pohištva se je v desetih letih veliko spremenilo. Z rekonstrukcijo so se v celoti poslovili od starega načina dela. Delovne površine so povečali za trikrat, a proizvodnjo ponekod celo za štirikrat, ob manjšem številu zaposlenih. Količinsko povečevanje produktivnosti se giblje med petimi in šestimi odstotki letno, v novem srednjeročnem obdobju pa računajo celo na 11 odst.

Za izvoz bodo v prihodnje izdelovali tudi z masivnimi elementi oplemenitene artikole, kar je povpraševanje po njih večje in ker lahko zanje več iztržijo. Ploskovno pohištvo namreč nima cene, ker velja za manjvreden izdelek. Za dopolnilni program bodo povečali tudi tovarniške površine. Razen tega bodo v tem srednjeročnem obdobju rekonstruirali energetsko postajo in se preusmerili na premog ter na lesne odpadke. To jim bo omogočilo pečejši prihranek pri izdatkih za gorivo.

Posvetiti se nameravajo tudi družbenemu standardu zaposlenih, predvsem prehrani ter drugim potrebam, ki vplivajo na dobro počutje delavcev.

Kolektiv šteje trenutno 450

ljudi. Med delavci je polovico žensk. Ta podatek pove, da se je struktura zaposlenih precej spremenila. Povprečni osebni dohodek v letu 1980 je znašal 7.800 dinarjev. Skupni prihodek v letu 1980 je znašal 315 milijonov dinarjev, kar predstavlja 710 tisočakov na zaposlenega. Akumulacije so dosegli za 30 milijonov dinarjev. V skupnem prihodu znašajo čisti materialni stroški 58 odst., splošna in skupna poraba 14 odst., osebni dohodki 19 odst. in ostanek za razširjeno reprodukcijo 9 odst. V izdelku je le 11 odst. akumulacije, kar je glede na cene reprodukcijskega materiala izredno malo.

Kadrovskih težav že nekaj časa nimajo. Tehničnih stro-

kovnikov imajo dovolj, z usmerjenim izobraževanjem pa omogočajo tudi nekvalificiranim delavcem vsaj nekaj strokovne izobrazbe. Vsak 14. zaposleni je vajenec. Vajence izobražujejo za tri poklice lesarske stroke. Spodbujajo tudi izobraževanje ob delu. Na višjih in visokih šolah imajo pet tisoč študentov in šest na srednjih šolah.

Kot redkost navajajo tovarni tudi to, da so imeli ob koncu leta rešene vse stanovanjske probleme. V letu 1980 so dali za stanovanja 4 milijone dinarjev. V naslednjih petih letih planirajo za te namene 12 milijonov, tako da bo imel vsak trinajsti delavec v kolektivu družbeno stanovanje.

JOŽICA TEPPEY

SZDL vnaša živahnost v delegatske odnose

Odločanje se začne v KKS in delovnih kolektivih

Med nalogami, ki jih je občinska konferenca SZDL v Brežicah sprejela na programski seji v decembru, je zlasti poudarjena krepitev delegatskega odločanja na vseh ravneh, od KS do občinske in republiške skupščine ter interesnih skupnosti. Svoj delež bo prispevala tudi k oblikovanju delovnega programa občinske skupščine in zagotavljal, da bodo odločitve v družbenopolitičnem zboru izhajale iz delegatskih razprav DPO v krajevnih skupnostih, delovnih kolektivih in občini.

Usklajevala bo delo družbenopolitičnih organizacij, krepila svoje organe in se pri kadrovskih rešitvah zavezala za javnost postopkov, za rotacijo in relokacijo in za porazdelitev funkcij na več ljudi zlasti tam, kjer posamezniki združujejo preveč odgovornih dolžnosti in zato nemorejo vseh zadovoljivo opravljati.

SZDL bi pomagala na noge tudi družbenim svetom s tem, da jim bo zagotovila družbenopolitične, organizacijske in kadrovske pogoje za delo. Še zlasti bo vztrajala pri večjem vključevanju krajevnih organizacij SZDL v delegatski sistem in zato omogočila usposabljanje temeljnih delegacij.

Ob sprejemanju zaključnih računov za minulo leto bo konferenca ocenila uspeh stabilizacijskih prizadevanj in jih spremljala skozi vse prihodnje leto.

NOVI PREDSEDNIK JE JANKO REBERNIK

V svetu posavskih občin se v eni mandatih dobi izmenjajo vsi trije predsedniki Sveta Gorenc iz Krškega, za njim Staško Rebernik iz Brežic, na seji 25. decembra lani pa so funkcijo zaupali predsedniku sevnike občinske skupščine Janku Reberniku. Njegov namestnik je Silvo Gorenc, sekretarsko delo pa bo opravljal tov. Jeke iz Sevnice.

KNJIGA „TITO IN RDEČI KRIŽ JUGOSLAVIJE“ je vzbudila med slovenskimi aktivisti Rdečega križa, ki so se pred novim letom zbirali na seminarju V Čatežkih Toplicah, veliko zanimanja. Njena velika prednost je, da je zelo poceni in zato dostopna vsakomur. Za knjigo je treba odšteti le 83 dinarjev, čeprav vsebuje 160 strani. S to publikacijo se je RKJ poskušal oddolžiti največjemu sinu Jugoslavije. Knjiga je izšla v vseh jugoslovanskih jezikih. Uredila jo je Ivica Vidaršič. (Foto: J. Teppey)

NOVO V BREŽICAH

ZA NADZOR NAD CENAMI PRESLABO ORGANIZIRANI — Potrtošiki sveti, žal, še ne opravljajo naloge, za katero so bili izvoljeni. Razen tega je veliko KS brez tvorstvskih organov. Z novim letom jih bo morale ustanoviti, da bo v bodoče občinski konferenci zastopano vsaj eno območje. Občinska skupščina za cene bo prav tako ustanovila komisijo za nadzor cen, ki bo z zamudo, vendar delegate za cene že evidentirala. Osnutek družbenega dogovora o tej skupnosti je privlečen za javno razpravo. Z novo inizzirano ostjo se v občini na delo jajo že nadzora in učinkovitejša tike cen, upoštevajoč zagotovila, se zaradi tega občinska administracija ne bo pomnožila.

Razlika sta sklenila poravnati KS Brežice in Komunalno obrtno podjetje. Izostal je delež krajevne skupnosti, kar naj bi zavrijlo gradnjo v minulemu letu. Projekti čakajo. Izvršni svet ugotavlja za letoš, da bo začetek možen, takoj ko bo sprejet samoupravni sporazum komunalne in cestne interesne skupnosti. Medtem so se žal, spremenile cene in razlika med referendumskim deležem in drugimi viri se je najbrž tudi povečala.

POVSOD VESELO — Novo leto 1981 je večina Brežičanov pričakala doma, saj so bile cene v lokalnih precej zasoljene. Kljub temu so imeli tudi gostinci dovolj dela. Poskrbeli so za pravočasno oddajo rezervacij in ponudili najboljše, kar zmorejo. Pri tem sta seveda prednjačila Motel Catež in Hotel Terme, kjer so sprejeli novoletne goste za več dni, da so si privoščili tudi kopanje in počitek.

Načrtov je veliko, volje tudi

Komunalni še vedno prednost v KS Boštanj — Ogorčenje zaradi mostu čez Savo

Če ravno so v boštanjki krajevni skupnosti že doslej osvečali veliko ozornost izboljšanja cestnih povezav in gradnji vodov, bo komunalnem urejanju veljala vsa skrb tudi oslej. Ljudje sami zahtevajo, da se vede samoprivepek, navzlic temu pa jim že doslej ni manjkalo volje za prostovoljno delo. Še več, izkazali so se tudi z denarnimi prispevki.

V minulemu letu je bilo veliko storjenega, potrebe pa so še velike. Krajevna skupnost je v letu 1980 namenila za vaške vodovode in poti 520 tisočakov, gotovo pa so najbolj ponosni na novi „vojaški“ most čez Mirno v Dolenjem Boštanju. „Zanj še vedno niso poravnani vsi računi, čeprav je nepogrešljiv za širšo družbeno skupnost, ko služi kot obvoznica takrat, ko Sava poplavi regionalno ali pa se na njej pripeti prometna nesreča,“ pripoveduje Franc Povše, dolgoletni prizadeveni predsednik KS. Kdaj bo zgrajen na regionalni nov most, ne ve nihče povedati. Vzdrževanje in morebitna poprejšnja obnova zato ne bi smela stoneti le na plečih Boštanjčanov.

Podobno, kot so to že storili Smarčani in krajan Ribnikov na štajerski strani, snujejo glede telefonije tudi na desnem bregu Save. V

Boštanju in na Logu bodo pridobili nad 200 števil. Zdjaj, ko so že zbrani prispevki in nabavljen potreben material, je treba le še speljati akcijo, da bodo skopali jarke za kable. Te so si vaščani Podzavrha in Novega grada že položili, telefon na Vrhu pa so tudi v glavnem financirali vaščani sami.

Načrtov je veliko, o teh bomo poročali, ko bodo v vaških odborih

SZDL in na zborih vaščanov sprejeli program referenduma, ki bo najverjetneje spomladaj. „Ker pa je med ljudmi veliko ogorčenja zaradi predvidene rušitve lesenega mostu čez Savo, saj je bil obljubljen viseči most oz. brv,“ kot je povedal predsednik krajevne konference SZDL Janez Levstik, bo potrebno ljudem povedati resnico. Dejstvo je, da je most potrebno porušiti, saj ogroža tiste, ki si še upajo čezenj, posredno pa tudi jez na Savi krške nuklearko. Prav pa bi bilo, da bi se vendarle spomnili, kdo je ljudem obljubil brv kot nadomestek za porušeni most.

PAVEL PERC

Še več je treba med ljudi

Zivahna razprava na seji OK SZDL — Bo sevniška občina še zaostajala? — Gradnja sevniškega vodovoda

Zivahna razprava na programski konferenci SZDL je potrdila, da je sevniška frontna organizacija postala mesto, kjer se resnično prepletajo in usklajujejo raznoteri interesi in pobude. Član izvršnega odbora RK SZDL Igor Krizman je ocenil, da je bila Socialistična zveza v središču dogajanj. Programsko usmeritev je potrebno konkretizirati, rokovo opredeliti. Krizman je pohvalil načrtovanje razvoja, rekoč, da je sevniška občina ena redkih občin, ki zelo realno načrtuje rast družbenega proizvoda.

Predsednik občinskega izvršnega sveta Franc Ogorevc je dejal, da ne bi smeli povečevati tistih uslug, ki pomenijo dražje. „V republiki naj se porajajo ideje za povečanje proizvodnje, storilnosti, ne pa za ustanovitev novih SIS,“ je menil Ogorevc. V naslednjem srednjeročnem obdobju bo rast družbenega proizvoda v sevniški občini 3,5 odstotka, v Sloveniji je predvidena 5-odstotna rast. „Torej bomo še bolj zaostali, še nižje od 54. mesta,“ je komentiral Ogorevc. Zavzel se je za ostrejšo

nastopanje zoper tiste, ki naloge ne izvajajo. Predsednik IS SO Franc Ogorevc je poudaril, da so presežki občinskih samoupravnih interesnih skupnosti minimalni. Lani so znašali 800 tisočakov.

V letu 1981 je predviden v Sevnici pričetek akcije za izgradnjo mestnega vodovoda izpod Lisce. Morda bodo pomagali tudi vojaki. Pri zemeljskih delih naj bi bilo močno prisotno prostovoljno delo občanov, zlasti mladine, čeprav naj „ta ne bi bila le poceni delovna sila,“ kakor je dejal sekretar OK ZSMS Peter Žiraj. V letu 1982 se nadejajo tudi pomoči zvezne MDA Kozjansko.

Obiski zborov občanov kažejo veliko zanimanje za dogajanje v občini. Zato bodo zborom v prihodnje namenjali še večjo pozornost. Konferenca je podprla prizadevanja Dolenjskega lista, da bi omogočili uvoz nove opreme, ki naj nadomesti dotrajano.

P. P.

NA SILVESTROVO POPRAVILI CESTO

Krajane najmanjše krajevne skupnosti v sevniški občini na Primožu je tik pred iztekom starega leta čakalo vse kaj drugega kot sproščeno slovo od minulega leta. Cesto v Orehovi dolini je namreč pred mesecem dni jel spodnaštati plaz. Šolski avtobus potlej ni več vozil v te oddaljene kraje. Na kraju je bil domala onemogočen promet tudi z osebniimi avtomobili. Prav na Silvestrovo dopoldne so se lotili akcije. Z bruni, kamenjem in peskom so utrdili cestišče v dolžini petnajstih metrov. Popoldne je bila cesta spet nared za nemoten promet. Marljivo krajanje upajo, da bodo letos s pomočjo komunalne skupnosti lahko razširili cesto vse do Laz.

PRIPOROČILO ZA TRGOVINO

Delegati krmeljske krajevne skupnosti so ob sprejetju predloga novega občinskega srednjeročnega načrta predlagali ureditev trgovine in gostinstva v kraju. Za amandna je bilo potrebnih pet delegatov, za kar so nemudoma po odmoru imeli soglasje ostalih delegatov te doline. Sestavljanje planskih dokumentov kajpak ne dovoljuje enostranskega nalaganja obveznosti. Občinska skupščina bo zato trgovcem in gostincem poslala priporočilo, da uredijo preskrbo v tem delu občine. Metalna rabi nove delavce, vedno znova oživljajo celo govorice o oživitvi rudnika, trgovina — da o gostinstvu ne govorimo — pa caplja za razvojem, opozarjajo delegati.

SEVNIŠKI PABERKI

NEVARNO PEŠAČENJE — Dvoje ozkih grad na sevniških ulicah je bilo v minulemu letu omiljeno: odstranili so staro hišo v bližini gostilne Lovca in še eno v Smarju. Nevarnosti žal še niso odstranjene na smarski cesti, posebno od železniškega nadvoza pa do streljaja čez most na Sevnici. Očitno so še cestarji v zadregi, kod narisati prehod za pešce, saj ga ni na vsej dolžini. Delegat Franc Drobne je opozoril na še hujše razmere pozimi. Kot je dejal, je ledu ob robu na železniškem nadvozu bila odjuga koraj kos. Ob sneženju bi cestarji morali, kot je predlagal, najprej očistiti te ožine. Snežni plugi namreč zrinejo sneg na rob in pešci so tako še bolj ogroženi!

KAMERA ODKRIVA — Sevniškega zavoda za kulturo in prosveto, organizatorja kulturnih prireditev, ki jih omogoča občinska kulturna skupnost, se pa res drži smola. Potem, ko so pred dnevom republike „pomotoma izpustili datum na vabilu,“ kot so pojasnili, smo na plakatu v avli kulturne dvorane GD Sevnica opazili še eno „pomoto“. Na sicer lepo oblikovane in natisnjene plakate, ki že vrsto let opozarjajo na dejavnost sevniške galerije, so kar sami vpisali besedilo,

Zanesljivo ne gre za tiskarskega skrata, ampak se je piscu primeril spodrselaj v pisanju, ki ga težko razumemo. Kajti za manj kot 30 (trideset!) besed na plakatu in dve očitni površnosti ni lahko najti opravičilo. Tako je razstava Partizanske grafike postavljena kar v antiko, za tisoč let nazaj, in „bo odprta v II. nadstropju sevniškega grada do 22. decembra 1981.“ Morda bi si celo Septimij Sever lahko ogledal razstavo VSAD dan, če le ne bi ocenil, da gre za potegavščino kakšnega kralja. Slavoloka tak lapsus calami zanesljivo ne zasluži! (foto P. P.)

SEVNIŠKI VESTNIK

NOVOLETNI OBISKI MLADIH — V mirenki krajevni skupnosti imajo dobro organizirano novoletno obdarovanje ostarelih ljudi, ki ga vsako leto organizira krajevna organizacija Rdečega križa. Tako so se mladi, ki delujejo v tej organizaciji, tudi letos odzvali akciji in poneli za novo leto skromna darila. Na sliki: obisk pri Jemeju Bonu na Mimi. (Foto: J. Smčič)

Naprej po zastavljeni poti

Na zadnji lanski seji občinske konference SZDL so sprejeli načrt za letos

Na zadnji lanski seji občinske konference SZDL je bilo največ razprave okoli poročila o aktivnostih v lanskem letu in sprejema načrta za delo v naslednjem letu. Hkrati pa so člani izrekli dokaj kritične pripombe na pripravo planskih dokumentov.

Čeprav je bilo minulo obdobje dokaj težko, k čemur sta svoje prispevala tudi Titova bolezen in smrt, pa je bilo politično življenje v trebanjski občini precej živahno. Tu ne gre samo za razvijanje delegatskih in samoupravnih odnosov, s katerimi pa v trebanjski občini še vedno niso zadovoljni. Veliko političnega dela je bilo treba vložiti tudi v prizadevanja za stabilizacijo, pripravo planskih dokumentov, akcije NNNP, spopadanje s težavami pri preskrbi in vrsti drugih nalog, s katerimi sta se ukvarjala predsedstvo konference in konferenca sama. Seveda to delo ni ostalo omejeno samo na ta dva organa; močno je bila prisotna tudi povezanost s krajevnimi organizacijami SZDL, s katerimi je sodelovanje najbolj učinkovito potekalo na programskih konferencah.

V letu, ki se je komaj začelo, bo treba delo nadaljevati tako, kot je bilo zastavljeno doslej. To pomeni, da bo treba še okrepiti sodelovanje med bazo in občinskimi organi SZDL. V še veliko večji meri kot doslej pa bo treba doseči, da se bodo v delo na terenu vključevale vse družbenopolitične organizacije, česar pa ni bilo čutili v primeru pripravljavanja planskih dokumentov. Dogajalo se je namreč, da mnogi osnutki samoupravnih sporazumov o

temeljnih planov za naslednje srednjeročno obdobje niso bili

pripravljani tako, kot bi morali biti, k čemur so največ prispevale strokovne službe nekaterih SIS. Vse to pa bi se dalo odpraviti z enotno in hkratno akcijo vseh družbenopolitičnih organizacij. J. S.

Skrbe za prizadete

Oddelke s prilagojenim programom na Mirni obiskuje 38 otrok — Potreba po posebni delavnici je velika

Če pri nas kaj lahko pohvalimo, potem je to gotovo strokovno organizirana skrb za vse tiste ljudi, ki so tako ali drugače fizično ali umsko prizadeti. S temi vprašanji se ukvarja vrsta skupnosti, od socialne, otroškega varstva pa do izobraževalne. Vse te imajo nalogo, da takega občana obvarujejo neprijetnosti, mnogim pa pomagajo, da se v življenju bolje znajdejo.

Tudi na mirenki osnovni šoli imajo oddelke tako imenovanega

še skrben program usmerjenega izobraževanja. Nekaj je tudi takih, ki niso uspeli končati šole in torej nimajo pogojev za zaposlitev. Prav za take bi bilo treba urediti posebno delavnico, kakršne drugod po Sloveniji že imajo, pa tudi v Posavju sta dve, medtem ko na Dolenjskem ni nobene. Za tako delavnico si bo prizadeval tudi Klub za pomoč prizadevalni Klub za pomoč duševno nerazvitim.

Podobna skrb je vpeljana tudi za predšolske otroke, za katere pa ne morejo organizirati takšnega načina usposabljanja. Zato se pri njih odločajo za obiske na domu. Skrb za predšolske umsko prizadete otroke se kaže tudi v tem, da so zanje ob novem letu pripravili novoletno srečanje.

Sicer pa delo, kakršnega opravljajo tovarišice na oddelkih s prilagojenim programom, terja veliko koncentracije in tudi razumevanja. Kot je povedala Ančka Kovačič, ki poučuje v enem izmed oddelkov, pa se sadovi takega dela kažejo v stalnih razstavah izdelkov, ki jih učenci izdelajo v okviru delovne-

Malči Mandelj

prilagojenega programa, na katerem si osnovno znanje pridobivajo učenci iz vse trebanjske občine. Kot je povedala vodja tega oddelka Malči Mandelj, so zdaj na šoli, ki je dobila prenovljene prostore, veliko boljše razmere. Zdjaj imajo na tej šoli štiri oddelke s prilagojenim programom, en oddelke pa je namenjen za delovno usposabljanje. Vsega skupaj je zdaj v petih oddelkih 38 otrok, za katere skrbi v dopoldanskem času šest pedagogov, v intematskem delu te šole pa je zdaj 26 otrok, za katere skrbijo še trije vzgojni delavci. V teku šolanja pridobe učenci toliko izobrazbe, da bodo najboljši lahko obvladovali

Ančka Kovačič

ga usposabljanja. Med temi izdelki so še posebno zanimive tapiserije. J. S.

NA SEJI O REŠOLUCIJI

Konec decembra je bila v Trebnjem zadnja skupna seja vseh treh zborov občinske skupščine. Na seji so delegati obravnavali predlog resolucije o politiki izvajanja družbenega plana v letošnjem letu, povzetke predlogov samoupravnih sporazumov o temeljnih planov občinskih SIS. Na seji so sprejeli tudi predlog samoupravnega sporazuma o štipendiranju in poročilo o štipendiranju v lanskem letu.

NAJBOLJŠIM PODELIL PRIZNANJA

24. decembra je bil v Trebnjem slavnostni zaključek IX. delavskih športnih iger. Na slavnosti je predsednik občinskega sindikalnega sveta Miran Bizjan podelil priznanja in diplome najboljšim posameznikom in posameznicam ter ekipam. Na tekmovalju, kate rega se je udeležilo preko 1000 tekmovalk in tekmovalcev, kar je za trebanjsko občino velik uspeh, so bili med moškimi najboljši športniki iz Trima, med ženskimi ekipami pa tekmovalke z Doba. Ko je Miran Bizjan govoril o pomenu delavskih športnih iger, je še posebej pohvalil veliko množičnost, kar kaže na to, da delavske športne igre postajajo domena vseh delavcev.

IZ KRAJA V KRAJ

KAKO DO OBLEK — To je vprašanje, ki so si ga zastavljali mnogi Trebanjci, ki so se želeli v predprazničnih dneh malo lepše obleči. Seveda so se potem umno podali v svoje trebanjske trgovine, kjer pa jih je čakalo razočaranje.

Trgovine so lepe in velike in dosti jih je, samo nikjer ni mogoče kupiti ne moške ne ženske obleke. Tega ni mogoče narediti niti v trebanjski blagovni hiši, kjer je oddelku za konfekcijo namenjen najmanjši prostor. Tako trebanjski denar odhaja drugam: v Novo mesto, Ljubljano in še kam.

SO RES OPRAVILI DOBRO DELO? — Na pobudo občinskega štaba za civilno zaščito so bile z napuščev hiše na Goliovem trgu, kjer med drugim domujeta pošta in postaja milice, odstranjene več kot 2 metra dolge ledene sveče. Na ta način so preprečili, da sveče niso kumu padle na glavo. Če pa pomislimo, da se v marsikateri glavi lahko veliko premakne, če dobi tak tovor na glavo, potem je lahko Trebanjecem kar žal za svečami. Če bi na primer padla komu iz komunalne skupnosti, bi se namreč lahko zgodilo, da bi bila ta bolj aktivna.

TREBANJSKE NOVICE

TELEVIZIJSKI SPORED

9. I. petek

1
8.45 TV V ŠOLI: Koledar, Zima, Ruščina, Proti beli smrti

10.00 ZIMSKI ŠOLSKI SPORED
14.55 TV V ŠOLI, ponovitev
17.20 POROČILA
17.25 DRUŽINA SMOLA, risanka
17.50 ROCK KONCERT: ANGLEŠKI NOVI VAL

Najstniki bodo lahko uživali ob izvajanih glasbenih skupin Madness, Blocheads in Plasmetics
18.20 OBZORNIK
18.30 SODOBNA MEDICINA Ljubljanski televiziji so pripravili več oddaj o posebnostih sodobne medicine, z njimi bodo skušali učiti in vzgajati gledalce, da bi živeli zdravo življenje. Današnja oddaja bo govorila o visokem krvnem pritisku.
19.00 NE PREZRITE
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 A. Marodić: NAŠA KRAJEVNA SKUPNOST
Podnaslov uvodne oddaje iz nadaljevanke o dogajanjih v poprečni slovenski krajevni skupnosti je: Z opeko po zakonu.
20.40 JAZZ NA EKRANU: DON-NALEE
21.05 T. Hardy: ŽUPAN V CASTERBRIDGEU

22.00 V ZNAMENJU
22.15 NOČNI KINO: FREUD SKRITA STRAŠT
Ameriški film, ki ga je 1962 posnel John Huston, govori o tistem življenjskem obdobju znamenitega psihoanalitika, ko si je ta šele utiral pot v znanstveni svet. Da to ni bilo lahko, bo razvidno iz dogajanja okoli mladenke, kateri je nujno potrebna Freudova psihoanalitična pomoč. Igrajo Montgomery Clift, Susannah York, Larry Parks in drugi.

2
16.55 Test - 17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Naši pesniki - 18.15 Namesto top liste - 18.45 Zgodbe Danila Nikolića - 19.30 Dnevnik - 20.00 Porota - 20.45 Zagrebška kronika - 21.00 Zeleni kabaret - 21.40 Kultumi magazin

10. I. sobota

1
8.20 POROČILA
8.25 VRTEC NA OBIŠKU: CICI-BAN SMUCA, 1. del
8.45 Z BESEDO IN SLIKO
9.00 PRIJATELJI
9.30 PISANI SVET: FRITOLE
10.00 DOKUMENTARNA ODDAJA
10.30 DELAJ Z GLAVO: POVEŽITE IN ZAPOMNITE SI
10.55 B. Ibanez: TRŠJE IN BLATO
11.55 SMUK ZA MOŠKE, prenos iz Garmišca

13.15 LJUDJE IN ZEMLJA
potovanje s podmornico, doživijo vrsto pustolovčin, pristanejo v Poprovini, kjer pride do državljanske vojne, hudobci izgubijo boj in v deželi spet zavladala idilično življenje. Navdih za ta risani film je režiser George Dunning dobil v istonaslovni skladbi Beatlesov; slednji so za film prispevali tudi glasbo, delo pa si lahko ogledamo v spomin na nedavno umrlega beatla Johna.
17.10 POROČILA

17.15 ISKRA OLIMPIJA : CRVENA ZVEZDA, prenos košarkarske tekme
18.55 NAŠ KRAJ
19.10 ZLATA PTICA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 PRVA SOBOTA, zabavno-glasbena oddaja
21.05 J. Dietl: BOLNIŠNICA NA KONCU MESTA
21.55 DREVO ZA OBEŠANJE, ameriški film
Film, ki ga je Delmer Daves posnel že 1958, ne bo prvič na malih zaslonih, zato o njem le na kratko. Gre za kavbojko, glavni junak je razdvojen med zakonom in pravico, igrajo pa Gary Cooper, Maria Schell, Karel Malden, Ben Piazza in drugi.
23.35 TV KAŽIPOT
23.55 POROČILA

11. I. nedelja

1
8.25 POROČILA
8.30 ČEBELICA MAJA
8.55 BELI KAMEN
9.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Garmišca
11.15 RISANKA
11.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Garmišca
12.30 TV KAŽIPOT
12.55 POROČILA
13.00 JUGOSLAVIJA, DOBER DAN

15.00 WASHINGTON ZA ZAPRTIMI VRATI
16.30 POROČILA
16.35 ZA ČISTO IN BISTRO JEZERO, dokumentarna oddaja
17.05 ŠPORTNA POROČILA
17.15 POMOČNIK, švicarski igrani film
19.15 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK

20.00 M. Smoje: VELIKO MESTO
21.15 MOSTOVI MANHATTANA, dokumentarna oddaja
22.00 V ZNAMENJU
22.10 ŠPORTNI PREGLED

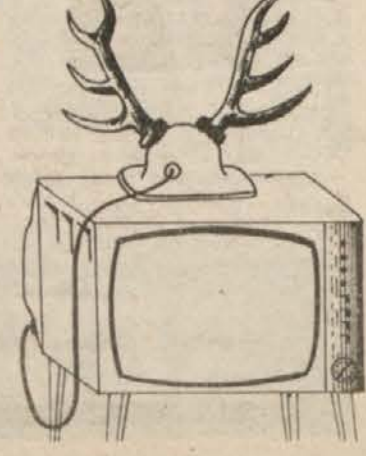
2
16.00 Nedeljsko popoldne - 19.30 Dnevnik - 20.00 Čas jazz - 21.00 Včeraj, danes, jutri - 21.25 Zapisano v veter (ameriški igrani film)
Gwilyn in drugi, za glasbo pa je poskrbel Guy Woolfenden.
22.15 V ZNAMENJU
22.30 KULTURNE DIAGONALE

12. I. ponedeljek

1
16.20 KMETIJSKA ODDAJA
17.25 POROČILA
17.30 MALO GODCI V GLASBENI DEŽELI
17.40 ČLOVEKOVI PRIJATELJI
18.05 METODOLOGIJA POLITIČNEGA DELA
Televiziji so pripravili več oddaj, s katerimi hočejo pomagati tistim,

težko odkriti, a so tako izrazite, da jih je moč ugotoviti z računalnikom in na osnovi izsledkov določiti, ali je nekdo pisec določenega dela ali ne. O takih osebnih potezah bo govoril slavist France Novak.
18.35 OBZORNIK
18.45 ZDRAVO, MLADI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 W. Shakespeare: KOMEDIJA ZMEŠNJAV
Manj znano Shakespeareovo dramo so gledalci Royal Shakespeare Company iz Stratforda na reki Avon (torej iz dramatikovega rojstnega kraja) uprizorili kot muzikal, ki sicer ohranja prvotno besedilo, igralci pa prav zaživijo šele v petju in plesu. Delo je z režiral Trevor Nunn, igrajo Judi Dench, Francesca Annis, Griffith Jones, Roges Rees, Mike

ki pripravljajo sestanke ali na njih sodelujejo. Da bi sestanek kot oblika dela postal vsebinsko bogat, učinkovit, skratka, smotrn v vseh pogledih, ni lahko doseči. Danes bo govor o tem, kako se sestanek pripravi.
18.25 JEZIK V JAVNI RABI: OSEBNE POTEZE V JEZIKU
Jezik vsakega besedila nosi znamenje časa, idejnih tokov, ki jim je pisec pripadal, estetskih načel, ki jih je zagovarjal in podobno. Med ne povsem zanemarljive poteze pa sodijo osebnost, ki jih je običajno

2
17.10 Dnevnik v madžarščini - 17.30 Dnevnik - 17.45 Lutkovna nadaljevanke - 18.00 Junaške narodne pesmi - 18.15 Izobraževalna oddaja - 18.45 Glasbena medija - 18.50 Športna oddaja - 19.30 Dnevnik - 20.00 Po poteh spoznanj - 21.15 Družina Polanički - 22.35 7 + 7 (zabavnoglasbena oddaja)

13. I. torek

1
10.25 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 1. teka iz Oberstaufna
12.55 SLALOM ZA MOŠKE, prenos 2. teka iz Oberstaufna
15.50 SLALOM ZA MOŠKE, posnetek iz Oberstaufna
17.10 POROČILA
17.15 SEBASTIJANOVA BABICA
17.30 FOLKLORNA SKUPINA DUNA
18.05 MALI SVET
18.35 OBZORNIK
18.45 ČAS, KI ŽIVI
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA

19.30 DNEVNIK
20.00 SKUPAJ, aktualna oddaja vseh jugoslovanskih studiov
21.00 W. Reymont: OBLJUBljena DEŽELA
Po enem najbolj znanih romanov poljskega nobelovca Reymonta je nadaljevanke v štirih delih posnel Andrej Wajda. Gre za pripoved o buržoaziji iz Lodza, ki se žene za običkom, pri tem pa se ne ozira ne

na človečnost ne momalo itd. Igrajo Daniel Olbrychski, Wojciech Pszoniak, Andrzej Seweryn in drugi.
22.00 V ZNAMENJU
22.15 GOGA, balet
Po motivih Grumove drame in glasi Pavla Šivca je balet Goga koreografiral Damir Zlatar-Frey, izvajajo pa plesalci celjskega plesnega gledališča.
2
17.10 Dnevnik v madžarščini
17.30 Dnevnik - 17.45 Pački nimajo pojma - 18.15 Knjige in misli - 18.45 Narodna glasba - 19.30 Dnevnik - 20.00 Najvažnejša je ljubezen (zabavnoglasbena oddaja) - 20.55 Zagrebška panorama - 21.20 Dokumentarna oddaja

14. I. sreda

1
17.05 POROČILA
17.10 Z BESEDO IN SLIKO: NOVO LETNA URA
17.50 UKROČENO OKO, dokumentarna oddaja

18.20 OKROGLI SVET
18.30 OBZORNIK
18.45 GALERIJA OPERNIH ZNAČAJEV
Pod tem okvirnim naslovom se bo po enkrat na mesec zvrstilo devet oddaj, ki bodo obravnavale različne opeme junake, seveda s predvajanjem odlomkov iz opernih del. Tokrat bodo predstavljeni zapeljivci in tisti, ki mislijo, da to so.
19.15 RISANKA
19.26 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 FILM TEDNA: MARMORNI ČLOVEK
Dekle končuje študij na filmski akademiji. Za diplomsko nalogo si izbere televizijsko oddajo o udarnikih, ki so jih tako slavili v petdesetih letih, zdaj pa jih ni več. Želi raziskati usodo udarnika, katerega kip so po mnogih zapletih odstranili. Ve le to, da je bil obsojen po krivem, pomiloščen, kaj pa ga je doletelo zatem, ne ve nihče. Dekle

se odloči, da bo razkrila, kaj se je zgodilo z udarnikom, odgovoriti se mora diplomski nalogi, saj bi raziskovanje trajalo predolgo. Najde udarnikovega sina in skupaj se lotita razkrivanja preteklosti. Taka je vsebinska zasnova poljskega filma, ki ga je pred petimi leti z režiral Andrej Wajda, igrajo pa Krystyna Janda, Jerzy Radziwiłowicz, Tadeusz Limnicki, Jacek Łomnicki in drugi.
22.35 V ZNAMENJU
2
17.10 Dnevnik v madžarščini
17.30 Dnevnik - 17.45 Ptičje strašilo - 18.15 Splošna ljudska obramba - 18.45 Amaterski studio - 19.30 Dnevnik - 20.00 Zalostni spomini (angleška televizijska drama) - 21.15 Zagrebška panorama - 21.35 Muzej hrvaških arheoloških spomenikov

15. I. četrtek

1
17.35 POROČILA
17.40 TOVARIŠIJA
18.10 MOZAIK KRATKEGA FILMA: POPOTNI DNEVNIK
Novozelandski film z gornjim naslovom bo prikazal turistične znamenitosti otoške dežele vzhodno od Avstralije.
18.35 OBZORNIK
18.45 PO SLEDEH NAPREDKA
Uvodni prispevek bo skušal razložiti, zakaj in kako nastaja

megla, zatem bo govor o obdelavi satelitskih posnetkov zemeljske površine, seznaniti pa se bo moč še z enim od možnih načinov ogrevanja, to je s t i nizkotemperaturnim ogrevanjem.
19.15 RISANKA
19.24 ZRNO DO ZRNA
19.30 DNEVNIK
20.00 KO ZABOLI ZOB, aktualna oddaja
21.35 625
22.15 V ZNAMENJU
2
17.10 Dnevnik v madžarščini
17.30 Dnevnik - 17.45 Jelenko -

18.15 Znanost - 18.45 Muppet show - 19.30 Dnevnik - 20.00 3-2-1... gremo! 23.00 Poročila

PRVI RADIJSKI PROGRAM

PETEK, 9. I.
8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Glasbena pravljica (I. A. Krilov-M. Vodopivec: Tri basni), 8.41 Naši umetniki mladim poslušalcem. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Iz glasbene tradicije jugoslovanskih narodov in narodnosti. 12.30 Kmetijski nasveti (vlado Schlambeger: Poljedelski pospeševalni program za 1981). 12.40 Pihalne godbe. 13.50 Človek in zdravje. 14.05 Dve uverturi F. Mendelssohna. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Napotki za turiste. 15.35 Zabavna glasba. 18.00 Razgledi po slovenski glasbeni literaturi. 18.30 S knjižnega trga. 19.45 Minute z ansambлом Lojzeta Slaka. 20.00 Uganite, pa vam zaigramo! 21.05 Oddaja o morju in pomorščakih. 22.30 Besede in zvoki iz logov domačih. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Petkov glasbeni mozaik. 0.05-4.30 Nočni program.

PONEDELJEK, 12. I.
8.08 Z glasbo v dober dan. 8.25 Ringaraja. 8.40 Pesmica za mlade risarje in pozdravi. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Veliki revijski orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti. 12.40 Pihalne godbe na koncertnem odru. 14.05 v gosteh pri zborih jugoslovanskih radijskih postaj. 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Na ljudsko temo. 18.25 Zvočni signali. 19.45 Minute z ansambлом Dobri znanci. 20.00 Kulturni globus. 20.10 Iz naše diskoteke. 21.05 Glasba velikanov. 22.30 Popevke iz jugoslovanskih studiov. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Za ljubitelje jazz.

SREDA, 14. I.
8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Pisan svet pravljic in zgodb. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Veliki zabavni orkestri. 12.30 Kmetijski nasveti (Jože Šilc: prednostne raziskovalne naloge za pridelovanje poljščin). 12.40 Ob izvirih ljudske glasbene umetnosti. 14.05 Razmišljamo, ugotavljamo... 14.25 Naši poslušalci čestitajo in pozdravljajo. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Zborovska glasba v prostoru in času. 18.15 Naš gost. 18.30 Odskočna deska. 19.45 Minute z ansambлом Milana Križana. 20.00 Koncert za besedo (Šepetanje). 20.25 Chopin v izvedbi slovenskih pianistov. 21.05 Dva odlomka iz G. Verdija opere Moč usode. 22.30 Revija slovenskih pevcev zabavne glasbe. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Jazz pred polnočjo. 0.05-4.30 Nočni program.

SOBOTA, 10. I.
8.08 Pionirski tednik. 9.05 Z radiom na poti. 10.05 Sobotna matineja. 11.05 Zapojmo pesem. 11.20 Po republikah in pokrajinah. 11.40 Zapojte z nami. 12.10 Godala v ritmu. 12.30 Kmetijski nasveti (Milan Rovar: Škode v kmetijstvu lani). 12.40 Veseli domači napevi. 14.05 Glasbena panorama. 15.30 Zabavna glasba. 17.05 Spoznavajmo svet in domovino. 18.30 Mladi mladim. 19.35 Mladi mostovi. 20.00 Sobotni zabavni večer. 21.00 Za prijeto razvedrilo. 21.30 Oddaja za naše izseljence. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Portreti jugoslovanskih ustvarjalcev in poustvarjalcev zabavne glasbe. 0.05-4.30. Nočni program.

NEDELJA, 11. I.
7.30 Zdravo, tovariši vojaki! 8.07 Radijska igra za otroke (Karl H. Gies: Ko sem šel po sneg). 8.45 Skladbe za mladino. 9.05 Še pomnite, tovariši! 10.05 Nedeljska

ČETRTEK, 15. I.
8.08 Z glasbo v dober dan. 8.30 Mladina poje. 9.05 Z radiom na poti. 11.35 Znano in priljubljeno. 12.10 Znanje melodije. 12.30 Kmetijski nasveti (Robert Golob: Problematika krčenja gozdov). 12.40 Od vasi do vasi. 14.05 Enajsta šola. 14.20 Koncert za mlade poslušalce. 14.40 Jezikovni pogovori. 15.30 Zabavna glasba. 18.00 Vsa zemlja bo z nami zapela. 18.15 Lokalne radijske postaje se vključujejo. 18.35 Glasba za pihala slovenskih avtorjev. 19.45 Minute z ansambлом Milana Ferleza. 20.00 Četrtek večer domačih pesmi in napevov. 21.05 Literarni večer (Grška in rimska dramatika). 21.45 Lepe melodije. 22.30 Plesna glasba iz jugoslovanskih studiov. 23.05 Lirični utrinki. 23.10 Paleta popevk jugoslovanskih avtorjev. 0.05-4.30 Nočni program.

ZAHVALA

V 81. letu starosti nas je nenadoma tiho zapustila naša dobra mama, babica in prababica

ANA ŠLAJKOVEC

s Krke 44

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste jo imeli radi, ji kakorkoli pomagali v življenju, ji darovali cvetje in vence ter jo spremili k zadnjemu in zaslužnemu počitku. Hvala delovnim organizacijam SGP Pionir, sodelavcem Novoteksa, tovarni zdravil Krka in ZIP iz Novega mesta za podarjene vence ter duhovniku za opravljeni obred. Zahvaljujemo se dobrim sosedom Vidičevim, Turkovim in Vidrihovim ter vsem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani.

Žalujoci: sinovi France, Viktor, Jože, France Pečca, Mici, Cvetka in Anica z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 90. letu starosti nas je za vedno zapustil naš dragi ata, dedek in pradedek

FRANC JERMAN

iz Trstenika pri Mirni

Zahvaljujemo se vsem sorodnikom, vaščanom in prijateljem, ki so nam pomagali in sočustvovali z nami. Hvala govornikom za izrečene besede pri odprtem grobu, pevcem in župniku za opravljeni obred, DU in ZZB NOV za spremstvo s praporom in dr. Buchbergerju za obiske na domu. Hvala darovalcem cvetja in vencev ter vsem, ki ste ga spremili na zadnji poti.

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

V 74. letu starosti nas je po težki in dolgotrajni bolezni zapustil naš dragi in skrbni mož, oče, stari oče in brat

JANEZ GRANDA

Češvec 10

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom in znancem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, nam darovali vence in cvetje. Zahvaljujemo se hotelu Grad Otočec in IMV za podarjene vence, zdravniškemu osebju kirurškega in žilnega oddelka Splošne bolnice Novo mesto za lajšanje bolečin v zadnjih

dneh. Najlepša hvala tudi župniku iz Šmarjete za lepo opravljeni obred.

Žalujoci: žena Mici, hčerki Meri z možem, Veri z družino, sinovi Ivan, Franci in Stanko z družinama, vnuki in vnukinje, brajce in sestre ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naše ljube in skrbne žene, nena domestljive mami - ce, sestre, tete in svakinje

ANE KOSTANJEVEC

roj. Potrbin
iz Kamnega potoka 19 pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in vaščanom, ki so nam nudili pomoč v teh težkih trenutkih in pokojno v tako velikem številu spremili na njeni zadnji poti, ji darovali vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebna hvala delovni organizaciji Trimo Trebnje za venca in denarno pomoč ter OŠ Trebnje in dekanu za opravljeni obred.

Žalujoci: mož Stane, hčerke Brigita, Anica in Lidija, sestra in brajce ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

19. decembra nas je v 84. letu starosti za vedno zapustil dragi oče in stari oče

ANTON TEŽAK

iz Dola pri Metliki
b orec za severno mejo in NOV

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, OZB NOB Metlika, Hrast in Jugorje, DU Metlika, mestni godbi Metlika za vso izkazano pomoč, darovano cvetje in izrečeno sožalje. Posebna zahvala tov. Jožetu Muc, govornikom tov. Gabretu Damjanoviču in Vinkotu Kepcu za poslovilne besede.

Žalujoci: žena Ana, sinovi in hčerke z družinami

ZAHVALA

Ob boleči izgubi naših ljubih staršev

**IVANKE ABOLNAR
IN
STANISLAVA ABOLNAR**

iz Šentlovrenca ob Temenici

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem, znancem in drugim, ki ste sočustvovali z nami, nam ustno ali pisмено izrazili sožalje, darovali toliko vencev in cvetja in spremili pokojna v tako velikem številu na zadnji poti. Predvsem se zahvaljujemo zdravstvenemu osebju iz Trebnjega in osebju Splošne bolnišnice Novo mesto. Prizrena zahvala sestri Gospodaričevi za nesebično pomoč v zadnjih dneh njunega življenja. Iskrena hvala GD Šentlovenca za organizacijo pogreba in poslovilne besede ob odprtem grobu, duhovnikom za lepo opravljeni obred in za tolažilne besede. Najlepša hvala kolektivu KK Vipava, Avtoprevozu Ivančna gorica, kolektivu ZS Triglav ZS Triglav DOS Novo mesto, Pleteksu Ljubljana, organizaciji ZB, pevcem in vsem, ki ste nam v tem času pomagali.

Žalujoci: hčerki in sinovi

ZAHVALA

Ob prezgodnji in tragični izgubi dragega očeta in soproga

JANKA REBA

iz Metlike

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom in prijateljem za izrečeno sožalje, tolažilne besede ter za darovane vence in cvetje, tovarni Novoteks za darovane vence, Lovski družini Metlika za številno spremstvo na zadnji poti, tov. Niku Zupaniču ter duhovniku Mili Vranešiču za lepi govor pri odprtem grobu. Vsem, ki so pokojnika v tako velikem številu spremili na zadnji poti, najlepša hvala!

Žalujoci: soproga Marta in sin Darko

ZAHVALA

Ob boleči izgubi ljubega moža, očeta in brata

ADOLFA GOLETA

iz Trebnjega, Stari trg 32

se najtopleje zahvaljujemo za požrtvovalno pomoč sosedom, vsem sorodnikom in znancem, darovalcem vencev in cvetja ter vsem, ki ste pokojnega tako številno spremili na njegovi zadnji poti. Hvala tudi trebanjskim pevcem za zapete žalostnike ter kaplanu za pogrebni obred.

Žalujoci: žena Frančiška, sin Adolf z družino, snaha z družino, brat in sestra

Mama, težke bolezni niste prebrodili, v 68. letu starosti ste nas zapustili in za vedno odšli od nas

ZAHVALA

25. 12. 1980 ob 15. uri smo se morali za vedno posloviti od naše drage mame, žene, stare mame, sestre, tete in babice

IVANE PAKAR

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki ste v tako kratkem času priskočili na pomoč. Posebna hvala tov. Pepci Petelin, Jožetu Mumu iz Semiča, sodelavcem Iskre, sindikatu Iskre, sindikatu Novomontaže, ZZB in vsem sosedom. Vsem še enkrat hvala!

Žalujoci: Mož Miha, sin Slavko z ženo, hčerki Dragica in Rezka z družinama in vsi, ki so jo imeli radi

ZAHVALA

Ob izgubi našega očeta, starega očeta, moža in brata

JOŽETA HRASTARJA

iz Dol. Dobrave 11 pri Trebnjem

se iskreno zahvaljujemo sorodnikom, vaščanom in znancem za podarjene vence in izrečeno sožalje. Posebno zahvalo izrekamo bližnjim sosedom za pomoč ter zdravstvenemu osebju. Najlepša hvala pevcem in dekanu za ganljive besede slovesa, tovarni Novoteks in mojim sodelavcem. Vsem skupaj še enkrat hvala!

Žalujoci: vsi njegovi

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, starega očeta in brata

PETRA TKALČIČA

iz Pribincev

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, vaščanom, prijateljem in znancem za podarjene vence in cvetje, za izrečena ustna in pismena sožalja ter spremstvo na njegovi zadnji poti. Hvala zdravnikom ZD Črnomelj, kolektivoma Beti Črnomelj in Komet Metlika, pevcem iz Adlešič in godbi iz Črnomlja. Hvala tudi duhovniku za opravljeni obred.

Žalujoci: žena Marjana, hčerke Mimica, Slavica in Zvonka z družinami, sestre Manja, Ana in Ivana ter ostalo sorodstvo

Pribinci, 15. 12. 1980

ZAHVALA

Po dolgi bolezni nas je v 78. letu starosti za vedno zapustil naš dragi, dobri in skrbni mož, ata, brat in stric

ANTON PAPEŽ

iz vasi Orehovo 28

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in dobrim sosedom, ki so nam stali ob strani, in vsem, ki ste pospremili dragega pokojnika na njegovi zadnji poti, mu podarili vence in cvetje ter nam izrazili sožalje. Posebna zahvala dr. Pesjaku za dolgoletno zdravljenje in vsemu zdravstvenemu osebju iz Sevnice. Zahvala tudi duhovniku za poslovilni govor in opravljeni obred in pihalni godbi iz Sevnice.

Žalujoci: vsi njegovi

Orehovo, Ljubljana, Pariz, Brežice, december 1980

TEDENSKI KOLEDAR

Cetrtek, 8. januarja – Severin
Petek, 9. januarja – Juljan
Sobota, 10. januarja – Gregor
Nedelja, 11. januarja – Pavlin
Ponedeljek, 12. januarja – Tatjana
Torek, 13. januarja – Veronika
Sreda, 14. januarja – Srečko
Četrtek, 15. januarja – Pavel

LUNINE MENE

13. januarja ob 11.10 – prvi krajec

KINIO

BRESTANICA: 10. in 11. 1. ameriški barvni film Loganov pobeg.
BREŽICE: 9. in 10. 1. italijanski

barvni film Spopad v Afriki. 11. in 12. 1. italijanski barvni film Doživlja inštruktorja vožnje. 13. in 14. 1. ameriški barvni film Imenujem se Gator.

CRNOMELJ: 9. in 10. 1. francoski film Emanuel. 10. in 11. 1. ameriški film Šampion. 12. in 13. 1. ameriški film Temna zvezda. 15. 1. angleški film Most na reki Kwei.

KOSTANJEVICA: 10. 1. ameriški film Božanski dnevi. 11. 1. ameriški film Visoka tarča. 14. 1. slovenski film Dolina miru.

NOVO MESTO – KINO KRKA: Ameriški barvni film Kitajski sindrom. 12. 1. balet. Od 13. do 15. 1. japonski barvni film Carstvo strasti.

NOVO MESTO – KINO JLA: od 9. do 11. 1. ameriški film Nebo lahko počaka. Od 4. 1. italijanski film Prešustnica.

RIBNICA: 10. in 11. 1. ameriški barvni film Tiger je še živ.

PROĐAM vinogradniško parcelo (90 a) na Bizeljskem, dostop z vsakim vozilom ob vsakem vremenu, cena ugodna. Lahko sta tudi dva kupca. Tel. (068) 68-142.

V NEPOSREDNI BLIZINI KRŠKEGA ob asfaltni cesti prodam stanovanjsko hišo, primerno za obrt, vinograd in sadovnjak. Naslov v upravi lista (2/81).

VINOGRAD, star 12 let, z okoli 900 trtami v vinorodnem kraju in ZIDANICO z električno in vodovodno prodam. Dostop z vsakim vozilom. Jože Žibert, Rovišče 3, 68293 Studenec.

HISO s 1000 m² vrta v Skopicah pri Krški vasi prodamo. Naslov v upravi lista (3/81).

TAKOJ PROĐAM zazidljivo parcelo v Novem mestu. Šifra „TAKOJ“. V CRNOMLJU PROĐAM starjšo hišo s sadovnjakom. Naslov v upravi lista (4/81).

PROĐAM hišo v Novem mestu (Mala Bučna vas): tip Marles S-411, površine 166 m², pritličje, garaža, velika soba, kuhinja, kopalnica, shramba, predprostor so be, kopalnica. Prvo nadstropje: velika dnevna soba, tri spalnice, kopalnica, balkon, dva vhoda. Velikost parcele je 640 m². Informacije na tel. 25-132.

PROĐAM večjo zidnico z vinogradom na žici (600 trt) v Sražnem vrhu pri Črnomlju. Električna, dostop po asfaltni cesti. Tel. (068) 76-506. Terezija Petric, Partizanska pot 23, Črnomelj. PROĐAM NOVO HISO z vrtom v Brežicah takoj. Tel. (058) 554-405.

veliko zdravja in skupnega razumevanja, želijo hvaležni otroci z družinami Kristina, Lojze, Pepca, Tone, Mimi, Tončka, Branko!

PREKLICI

JOZE LOVŠIN, Stara cerkev 21, preključujem neresnične besede zoper Marijo Jug iz Stare cerkve in se ji zahvaljujem, ker je odstopila od tožbe.

POPRAVEK

OPRAVIČUJEMO se, ker je pri zahvali ANE PEČARIČ pomotoma izpadla zahvala dr. JULIJU SAJETU za dolgoletno zdravljenje naše mame.

ZAHVALA

LJUBI, DRAGI DEDEK MRAZ, najlepše se ti zahvaljujemo za tvoj obisk na Radovici, tvoji malčki!

V SPOMIN

26. decembra je minilo leto, odkar je mnogo prežgodaj prekinjena življenjska pot našega dragega sina, brata

ANTONA GLAĐA iz Banja Loke 33 pri Kočevju

Hvala vsem, ki se ga še spominjate in prižigate sveče na njegov prerani grob.

Žalujoci: mama, ata, sestra, bratje z družinami

FOTO ATELJE ZAGRLJAČA ADI VRHOVČEVA 5 NOVO MESTO

Čenjenim strankam želim srečno in uspešno novo leto 1981 in se priporočam z vsemi fotografskimi storitvami. 15/1-81

Oglas Doma Majde Šilc za prosta dela in naloge delavke v kuhinji, objavljen pod številko 914/51-80 z dne 25. 12. 1980, je neveljaven. 5/1-81

IZ NOVOMEŠKE PORODNIŠNICE

V času od 18. do 24. decembra so v novomeški porodnišnici rodile: Karolina Kerin iz Lomnega – Jožico, Stanka Hrvat iz Zališca – Stefana, Slavica Zupančič iz Krškega – Roberta, Jožica Turk iz Velikih Brusnic – Sebastjana, Milka Grandlič iz Dolenje Dobrave – Jožeta, Ivica Bec iz Kmetlje – Janjo, Danica Kutnar z Muljave – Primoža, Milka Zeljko iz Tribuč – Majo, Dragica Kim iz Hraštnika – Tejo, Ana Nauhaizer iz Zakanjskega sela – Ksenijo, Jelka Brgan iz Ločne – Nino, Kristina Pepel iz Šmarjeških Toplic – Slavka, Ljudmila Košak iz Dobruške vasi – Alenko, Jožica Putiš z Malega Slatnika – Gregorja, Bernarda Povše iz Prelesja – Majo, Cecilija Štefanič iz Vinice – Marka,

IZ BREŽIŠKE PORODNIŠNICE

V času od 27. 12. do 5. 1. 1981 so v brežiški porodnišnici rodile: Ida Ferencak iz Dol. Skopice – Igorja, Ivanka Šuster iz Rud – Nikola, Lidija Bobek iz Krškega – Tejo, Marija Gorup iz Tomaševca – dečka, Lidija Drešar iz Rud – dekle, Višnja Curman iz Samobora – Ivana, Fanika Repar iz Kališovca – Eriko, Rusvija Mesič iz Rakitja – Albina, Irena Godec iz Velike Doline – Simona, Lidija Poteko iz Ljubljane – Jaka, Dragica Kornet iz Brezja – Nikolino, Marija Hoering iz Zakota – Polono, Andreja Stavanoč iz Krškega – Vesno, Dubravka Lozar iz Laduča – Martino, Ana Ban iz Kostanjka – Gregorja, Kristina Marinček s Črešnjic – Suzano, Dubravka Sokolovič iz Klokočeva – Andrejo, Marija Nikolič iz Male Gorice – Radovana, Đurda Lukšič iz Gradne – Ivano, Marjanca Zorič iz Nove vasi – dečka, Ljubica Jandročič iz Velike Rakovice – Damirja, Zorica Todorovič iz Brežice – Slobodana, Erika Kolman iz Dobove – Ivico, Jožica Kovačič iz Zakota – dekle, Ivana Baškovič iz Krške vasi – Polono, Cestitamo!!!

DES LJUBLJANA, n. sub. o. TOZD ELEKTRO KRŠKO, b. o.

razpisuje javno prodajo tehnično pomanjkljivih avtomobilov, ki bo dne 14. januarja 1981 ob 12. uri v prostorih garaž TOZD Elektro, Krško, C. 4. julija 32. Licitacija bo ustna.

1. Tovorni avto TAM Tip 2000 (cestar) št. šasije 671840074, št. motorja 38397, leto proizvodnje 1967 CE 176-93 – Izklicna cena je 25.000 din
2. Tovorni avto TAM Tip 2000 (cestar) št. šasije 691840164, št. motorja 53575, leto proizvodnje 1969 CE 366-47 – Izklicna cena je 35.000 din
3. Osebni avto Zastava 750, št. šasije 479209, št. motorja 364929, leto proizvodnje 1975 CE 793-64 – Izklicna cena je 18.000 din

Prometni davek ni zaračunan v ceni. Pravico do licitacije imajo vse pravne in fizične osebe, ki položijo 10 odstotno varščino od začetne cene. Varščina se plača neposredno pred licitacijo. Vozilo je treba plačati in prevzeti v petih dneh po dnevu prodaje. Ogled je možen uro pred začetkom licitacije.

agrotehnika-gruda

TOZD AGROTEHNIKA-TRGOVINA LJUBLJANA

obvešča cenjene kupce, da je odprla NOVO PRODAJALNO V BREŽICAH Šentlenart 39 v prostorih Agroservisa.

V novi prodajalni vam nudimo: rezervne dele za kmetijske stroje, osebna in tovarna motorna vozila, gume, akumulatorje, razno tehnično blago in tudi kmetijske stroje in orodje.

Obiščite nas v naši novi trgovini, kjer vas pričakujemo in vas bomo z veseljem postregli. Priporoča se kolektiv Agrotehnika-Gruda in vam želi SREČNO IN USPEŠNO NOVO LETO!

V SPOMIN

1. 1. 1981 je minilo leto, odkar si naju zapustil, ljubi, nepozabni mož, očka

FRANC KUS

Tiho si odšel, mlad in vesel, v večni pokoj.

Žalujoci: žena Marija s hčerko Renatko

Lich, december 1980

Sporočilo naročnikom

Po letu dni moramo spet pisati neljubo sporočilo našim naročnikom z željo, da ga bodo sprejeli z razumevanjem in da bodo še naprej ostali zvesti Dolenjskemu listu. Z novim letom smo bili prisiljeni zvečati letno naročnino od lanskih 298 din na letošnjih 380 din, torej za 28 odstotkov, izvodov kolportarji pa od prejšnjih 8 na 10 dinarjev. Za ta ukrep so se odločili samoupravni organi DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, ker so v letu 1980 zelo narasli nekateri stroški (cena papirja za 40 odst., poštnina za 50 odst. itd.), na katere v glavnem nimamo vpliva, tako da se je lastna cena enega izvoda časnika dvignila že na 11,06 dinarjev. V letu 1981 so spet napovedane občutne podražitve, zaradi česar je bilo povečanje naročnine Dolenjskega lista neizbežna nujnost, če hočemo, da bo lahko še naprej izhajal v sedanjem obsegu.

Izdajateljski svet Dolenjskega lista je kot družbeni organ upravljanja razpravljal o podražitvi 17. decembra lani in z njo soglašal. UREDNIŠTVO DL

DOLENJSKI LIST

IZDAJA: DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto – USTANOVI TELJ LISTA: občinske konference SZDL Brežice, Črnomelj, Kočevje, Krško, Metlika, Novo mesto, Ribnica, Selnica in Trebnje.

IZDAJATELJSKI SVET je družbeni organ upravljanja. Predsednik: Niko Rihar.

UREDNIŠKI ODBOR: Marjan Legan (glavni in odgovorni urednik), Ria Bačar, Andrej Bartelj, Marjan Bauer (urednik Priloge), Bojan Bđđja, Milan Markelj, Jože Primc, Drago Rustja, Jože Simčič, Jožica Teppey, Ivan Zoran in Alfred Železnik. Tehnični urednik Priloge: Dušan Lazar. Ekonomska propaganda: Janko Saje in Marko Klinc.

IZHAJA vsak četrtek – Posamezna številka 10 din, letna naročnina 380 din, plačljiva vnaprej – Za delovne in družbene organizacije 760 din – Za izozemstvo 760 din ali 26 ameriških dolarjev oz. 50 DM (oz. ustrežna druga valuta v tej vrednosti) – Devizni račun 52100-620-170-32000-009-8-9 (Ljubljanska banka, Temeljna dolenjska banka Novo mesto).

OGLASI: 1 cm višine v enem stolpcu 160 din, 1 cm na določeni strani 200 din, 1 cm na srednji ali zadnji strani 250 din, 1 cm na prvi strani 320 din. Vsak mali oglas do 10 besed 60 din, vsaka nadaljnja beseda 6 din – Za vse druge oglase velja do preklica cenik št. 11 od 1. 1. 1980 – Na podlagi mnenja sekretariata za informacije IS skupščine SRS (št. 421-1/72 od 28. 3. 1974) se za Dolenjski list ne plačuje davek od prometa proizvodov.

TEKOČI RAČUN pri podružnici SKD v Novem mestu: 52100-603-30624 – Naslov uredništva: 68001 Novo mesto, Glavni trg 7, p. p. 33, telefon (068) 23-606 – Naslov uprave: Glavni trg 3, p. p. 33, tel. (068) 23-611 – Naslov ekonomske propagande in malih oglasov: Glavni trg 5, p. p. 33, telefon (068) 22-365 – Nenaročniški rokopišev in fotografij ne vračamo – Časopisni stavek, filmi in prelom DITC, tozđ Časopis Dolenjski list, Novo mesto – Barvni film in tisk: Ljudska pravica, Ljubljana.

mali oglasi

SLUŽBO DOBI

TAKOJ ZAPOSIM avtokleparja, KV ali priučenega. Samsko stanovanje zagotovljeno. Avgust Košak, Ločna 16 n. h., Novo mesto, tel. 22-133.

IŠČEM DEKLE za delo v gostilni, lahko brez kvalifikacije. OD po dogovoru, stanovanje in hrana v hiši, nedelje proste. Rozika Pemar, gostilna, 68273 Leskovec.

STANOVANJA

ZAMENJAM trisobno stanovanje (centralna kurjava, telefon) za dvosobno v Novem mestu z doplačilom. Tel. 23-564 v večernih urah.

DVEMA DEKLETOMA ODDAM opremljeno sobo. Pečaver, Trdinova 21, Novo mesto.

TRICLANSKA DRUŽINA IŠČE stanovanje v Novem mestu za dobo dveh let (gradimo hišo). Najemnik plačamo za eno leto naprej. Ponudbe na tel. 21-039 od 19. do 21. ure.

V TREBNJEM ali okolici iščem sobo ali garsonjero. Ponudbe pod šifro „PLAČILO PO DOGOVORU“.

V SEVNICI prodam v bloku trisobno stanovanje (s centralno, garažo, telefonom, kletjo), v oddaljenosti 8 km prodam tudi 11 arov zemljišča z lokacijskim dovoljenjem za zidavo zidanice – vikenda. Jože Novinec, 68290 Sevnica, Heroja Maroka 10.

Motorna vozila

PROĐAM KADETT L, starejši letnik. Blažič, Gotna vas, Novo mesto.

PROĐAM ZASTAVO 1300, letnik 1968, za 10.000 din. Informacije vsak dan od 15. do 18. ure: Camil Bešo, Nad mlino 24, Novo mesto.

PROĐAM OPEL REKORD 1500, letnik 1969, v nevoznem stanju. Anton Cvitkovič, Griblje 17, Gradac.

PROĐAM NSU 1200 v odličnem stanju, Rudi Nahtigal, Trebelno 32.

PROĐAM karambolirano škodo, letnik 1973-julij, z obnovljeno šasijo. Ogled pri Bogu Murnu, Resljeva 4, Novo mesto (avtomehanik).

PROĐAM dobro ohranjeno Z 750, letnik 1972, registrirano do novembra 1981. Jože Cugelj, Roje II. (zadnja vrsta) Mirna.

PROĐAM R 4 TL special, letnik 1978, možna zamenjava za Z 750 z doplačilom. Tel. (068) 25-017, Cesta brigad 10, Novo mesto.

PROĐAM AMI 8, letnik 1972, prevoženih 85000 km. Alojz Mam, Levstikova 4, Trebnje.

UGODNO PROĐAM Z 750, letnik 1975, registrirano do 31. 12. 1981. Alojz Mlakar, Gor. Dole 12, Škocjan.

PROĐAM GOLF JD dve leti star. Janez Škabar, Nad mlino 22, Novo mesto.

PROĐAM R 12, letnik 1975. Donato, Mestne njive 1, Novo mesto, tel. 22-192.

PROĐAM ZASTAVO 750, letnik 1976. Alojz Derčar, Podgora 15, Straža.

UGODNO PROĐAM SPAČKA, letnik 1972. Tel. 22-476.

ZASTAVO 101 Comfort, letnik 1980 še pod garancijo, prodam. Tel. 22-349.

PROĐAM Z 1300, ohranjeno, registrirano do 27. 12. 1981 in Tomos avtomatik. Zore, Segova 95, Novo mesto.

ŠKODO 110, dobro ohranjeno in vzdrževano, letnik 1973, prodam. Dr. Oblak, Novo mesto, Glavni trg 31, tel. 21-593.

PROĐAM GOLF J, rumene barve s štirimi vrati, letnik november. 1977, cena po dogovoru. Roštharjeva 68, Krško.

MERCEDES 1626 K kiper, letnik 1976, odlično ohranjen kot nov, prodam. Tel. (061) 666-013.

Kmetijski stroji

PROĐAM malo rabljen obračalnik SIP za kosilnico BCS. Jože Vidmar, Lukovec 3, Trebnje.

PROĐAM dobro ohranjen traktor Ferguson 35. Alojz Simončič, Dolenja vas 2, Raka.

PROĐAM kosilnico Figaro diesel s snopovezaliko, puhalnik Tajfun, mlin za žita, 1000 l vina (nad 100 l prodam po 25 din) in sod (1800 l). Ogled ob nedeljah. Glažar, Lukovec, Boštanj pri Sevnici.

PROĐAM mlatilnico KROBATH s popolnim čiščenjem. Jože Krevs, Češence 7, Mirna peč.

PROĐAM

12, 13, 14, 15- in 16-colske gumi vozove, nove, prodam za konjsko, volovsko ali traktorsko vprego. Delamo tudi vse vrste traktorskih prikolic in osovine za traktorske prikolice. Dostava na dom po dogovoru. Stane Bulc, Jurčkova pot 73, Ljubljana – Rakovnik.

PROĐAM GARAZO v Kajuhovem naselju. Tel. 852-144, Kočevje.

PROĐAM 10 AZ panjev na 9 satnikov, čisto nove, še za pečate. ne. Ivanka Erlah, Vel. Cerovec 34, Stopiče.

PROĐAM 10 tednov stare rjave jarečke, odlične nesnice. Jurij Stanonik, Log 9, 64220 Škofja Loka.

PROĐAM rabljeno spalnico, dvo-posteljno, dve omari, pšaha, dve nočni omarici, mizica, stolčki, za 6.500 din. Vili Videnič, Sadržarska 1, Krško.

PO UGODNI CENI PROĐAM zaradi umrlega mojstra večji čevljarjskih strojev. Ponudbe pošljite pod šifro „UGODEN NAKUP“.

PROĐAM malo rabljen kombiniran štedilnik (4 plin in 2 električna). Anton Davidovič, Zalog 1, Novo mesto.

PROĐAM 100 kg težkega prašiča, po dogovoru lahko tudi več. Neža Merslavič, Kapele 53.

PROĐAM 32 m² jesenovega parketa prve vrste, debeline 22 mm. Naslov v upravi lista (6/81).

PROĐAM 3 t kiper prikolico enoosno. Zagar, Jelše 4, Mima peč.

PROĐAM prašiča 120-130 kg težkega, rejnega z domačo krmo. Naslov v upravi lista (7/81).

POROČNO OBLEKO, številka 38-40, dolgo, v nežno sivi barvi, kupljeno v Italiji, ugodno prodam. Tel. 22-349.

PROĐAM PRAŠIČA. Anton Klemenčič, Goriška vas 15, Mima peč.

POSEST

ODDAM v najem hišo v Škocjanu, voda, električna asfalt pred hišo, z garažo in vrtom. Naslov v upravi lista (9/81).

PROĐAM staro hišo v Dobljučah pri Črnomlju. Ana Grzina, Blatnik 10, Črnomelj.

VINOGRAD 20 arov, v bližini železniške postaje na lepi sončni legi, oddam v najem. Ana Huč, Biška vas 3, 68216 Mima peč.

PROĐAM zazidljivo parcelo na Ratežu (med staro in novo cesto). Anton Lukšič, Brvace 9, Grosuplje.

PROĐAM vinograd (12 a) z zidnico v Hmeljčiču. Zagar, Dol Kamence 66/a, Novo mesto, tel. 23-204.

KUPIM

KUPIM motor od R 4. Janez Selak, Sentjernej 6.

KUPIM v okolici Novega mesta staro kmečko hišo. Naslov v upravi lista (1/81).

KUPIM vse vrste srebra (kovance, posodo itd.). Leon Škrelji, Boršt 7, Cerklje ob Krki.

RAZNO

NUJNO POTREBUJEMO žensko za varstvo dojenčka na našem domu. Po želji nudimo stanovanje in vso oskrbo. Biserka Matjan, Krško, CKZ 129, tel. (068) 71-569.

ZENSKO IŠČEM za pomoč pri dveh majhnih otrocih v Ljubljani. Kličite na tel. (061) 265-344 med 17. in 20. uro.

IZGUBIL SE JE PES škotski ovčar Lessi, rjave barve, sliši na ime Bill. Najditelj prosimo, da proti nagradi sporoči lastniku Ivanu Čemeliču, Župelevec 33, Kapele pri Brežicah.

V VARSTVO VZAMEM OTROKA. Naslov v upravi lista (8/81).

IŠČEM OSEBO, ki bi bila pripravljena oskrbovati starejšo onemoglo žensko v dopoldanskem času. Plačilo po dogovoru. Antonja Šalmič, Gorenja vas 6, 68273 Leskovec.

V VARSTVO VZAMEM enega ali dva otroka. Naslov v upravi lista (5/81).

OBVESTILA

NOVOST! V eni minuti izdelam 4 črno-bele ali barvne fotografije za osebne izkaznice, vozniska dovoljenja in potne liste. Fotografiram samo doma in ponedeljek in petek od 7. do 9. ure in od 15. do 20. ure. Cena fotografij je zelo ugodna. Fotografiram tudi otroke ob rojstnih dnevih (na domovih), poroke in pogrebe. Vsako soboto fotografiram poroke na magistratu v Novem mestu. Priporoča se fotograf CVETKO TRAMTE, Breška vas 3, Bela cerkev!

OBVEŠČAMO cenjene stranke, da smo že pričeli zbirati naročila za enodnevne piščance. Valilnica PETELINKAR, Cegelnica 20, 68000 Novo mesto, tel. (068) 23-384.

VALILNICA na Senovem obvešča stranke, da bodo prvi piščanci od 19. decembra dalje vsak petek, pozneje tudi vsak torek, popoldne od 15. do 17. ure. Valimo bele težke „Ross“ in rjave nesnice „Hisex“. Vljudno prosimo stranke, da se pravočasno naročijo. Naročila sprejemamo pisмено, osebno ali po tel. (068) 75-375 od 8. do 20. ure. Priporoča se MIJO GUNJILAC, valilnica, 68281 Senovo!

CESTNIKE

DRAGI MAMI PEPCI GOLOB, po domače BRULČEVI mami iz Birčene vasi, za njen 65. rojstni dan vse najboljše ter še mnogo zdravih let, ji želijo otroci z družinami!

DRAGIMA ATU IN MAMI ALOJZU IN ALOJZIJU BOŽIČ iz Tolsteje vna 16, za 50 letnico skupnega življenja, vse najlepše.

ZAHVALA

Ob boleči izgubi drage, skrbne mame in dobre babice, tete in sva-kinje

**DRAGICE
BUNJEVAC-
MAJOROVE**

iz Marindola 5

se iskreno zahvaljujemo vsem sosedom, vaščanom, prijateljem in znancem, ki ste sočustvovali z nami, darovali cvetje, izrekli sožalje in našo Drago spremili k njenemu prezgodnjemu grobu. Posebno se še zahvaljujemo Organizaciji ZZB Adlešiči, govorniku tov. Vranešiču-Cesarju, pevkam iz Adlešičev, kolektivu Šap - Viator tozd Črnomelj in župniku iz Karlovca.

Žalujoči: sin Niko z ženo in otrokoma ter ostalo sorodstvo

Marindol, Tribučje, Črnomelj, Ljubljana, Bled, Jesenice, Berlin, 22. 12. 1980

ZAHVALA

Na pragu 84. rojstnega dneva je preminula naša zlata mama, stara mama, teta, prababica

**ANTONIJA
OREŠEK**

iz Spod. Voda pri Trzišču

Ob tej težki izgubi se najiskreneje zahvaljujemo vsem, ki ste počastili njen spomin, nam izrekli sožalje, darovali vence, cvetje ter pokojno spremili na njeno zadnjo pot. Posebna zahvala sosedom in družini Majcen, Vrhek za nesebično pomoč. Zahvalo izrekamo tudi Društvu upokojencev Trzišče za spremstvo s praporom, pevcem iz Sentruperta za žalostnike, župniku za obrede, govorniku Francu Selevšku za poslovlilne besede ob odprtem grobu. Še enkrat hvala vsem, ki ste imeli našo mamico radi.

Žalujoči: hčerki Vida z možem, Anica z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 89. letu starosti nas je za vedno zapustila naša ljuba mama, dobra babica, prababica in teta

**FRANČIŠKA
BERDAVS**

roj. Vintar
iz Vavte vasi

Iskreno se zahvaljujemo sosedom, prijateljem, znancem in sorodnikom, ki ste nam pomagali in sočustvovali z nami v težkih trenutkih, ter vsem, ki ste našo mamico spremili na njeno zadnjo pot. Posebno zahvalo smo dolžni dr. Živkoviču za trud in požrtvovalnost v času bolezni. Zahvaljujemo se pevskeemu zboru Gorjanci, kolektivoma Novoles in Gorjanci za podarjene vence ter župniku za lepo opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Nenadoma nas je zapustil v 53. letu starosti naš ljubi mož, oče in stari oče

**MARJAN
KOGOVŠEK**

iz Dolenjca Boštanj 35

Iskreno se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem, prijateljem in vaščanom, ki ste nam v težkih trenutkih stali ob strani, nam pomagali in pokojnika v tako velikem številu spremili na njegovi zadnji poti. Zahvaljujemo se Lekarni Sevnica, Lekarni Krmelj, Lekarni Senovo, Trgovskemu podjetju Sevnica, Študentski Sevnica, Komunalnemu podjetju Sevnica, gasilski godbi Sevnica, krajevni skupnosti Boštanj, Mladinski organizaciji Boštanj, Kulturno-prosvetnemu društvu Boštanj, govorniku za poslovlilne besede ob odprtem grobu ter župniku za lepo opravljeni poslovlilni obred. Vsem še enkrat najlepša hvala!

Žalujoči: žena Štefka, sin Marjan, hčerka Marjanca z družino in ostalo sorodstvo

ZAHVALA

V 73. letu starosti nas je nenadoma zapustila naša dobra mama, stara mama in prababica

**NEŽKA
LIPOVEC**

iz Kočevja, Kajuhovo naselje S-1

Iskreno se zahvaljujemo vsem, ki so jo spremili k zadnjemu počitku, nam izrekli sožalje ter ji darovali vence in cvetje. Posebno se zahvaljujemo za pomoč v najtežjih trenutkih vsem sosedom, dr. Vladanu Rističu in Lubenku Mladenoviču iz Zdravstvenega doma Kočevje, Jakobu Pojetu, Milanu Opačiču, delovnim kolektivom Itas, Snežnik in Mesarija, občinski organizaciji ZZB NOV, Društvu upokojencev, Društvu invalidov, mestni godbi, govorniku Jožetu Adamiču za poslovlilne besede in duhovniku za poslovlilni obred.

Žalujoči: sin Jože z Robertom, hčere Micka, Ivanka in Darinka z družinami ter ostalo sorodstvo

ZAHVALA

Ob boleči izgubi našega dragega moža, očeta, tasta, brata, strica, bratranca

**JANEZA
LUZARJA**

Črmošnjice 20

se zahvaljujemo vsem sorodnikom, znancem in prijateljem, ki so nam v teh težkih trenutkih stali ob strani, urološkemu oddelku splošne bolnice Novo mesto, posebno dr. Janezu Kramarju in ambulantnim sestram za dolgotrajno zdravljenje in lajšanje bolečin. Hvala reševalni postaji Novo mesto za večkratni prevoz v bolnico ter vsem, ki ste pokojnemu poklonili vence in cvetje in ga v tolikem številu spremili na zadnji poti. Posebna zahvala župniku za lepo opravljeni obred in pevcem za zapete žalostnike.

Žalujoči: žena Pepca, sin Slavko z ženo, hčerki Mija in Danica z možem

Srce je dalo vse, kar je imelo, nobene bilke zase ni poželo.

ZAHVALA

V 80. letu nas je zapustil ljubi mož, dobri in skrbni ata, ded in praded

IVAN JAKŠE

iz Uršnil: sel

Zahvaljujemo se vsem, ki ste v letih njegove bolezni skrbeli za nj, ga negovali ter mu nesebično pomagali. Posebej se zahvaljujemo dr. Vodniku in med. sestri Vidi, ki sta ga vrsto let zdravila, zdravstvenemu osebju bolnišnice Novo mesto na internem, kirurškem in urološkem oddelku ter osebju oddelka za intenzivno nego, predvsem dr. Janezu Kramarju in dr. Pompetu, saj so storili vse, da bi nam ga ohranili. Iskreno se zahvaljujemo sorodnikom, prijateljem, krajanom, znancem, DO in DPO, ker ste se poklonili pokojnikovu spominu, mu prinesli toliko šopkov in vencev in ga spremili na zadnji poti. Hvala organizacijam KS Uršna sela, zlasti ZB, GD in lovski družini Dol. Toplice. Iskreno se zahvaljujemo gasilcem iz Uršnih sel, ki ste s častno stražo ob krsti počastili pokojnikov spomin in ga nesli do groba. Hvala govornikom za tople poslovlilne besede, nosilcem praporov in župniku za pogrebni obred. Lepa hvala vsem, ki ste z nami delili žalost in nam lajšali našo bolečino.

Žalujoči: žena Angela, hčerke in sinovi z družinami ter ostalo sorodstvo
Uršna sela, 23. dec. 1980

**Berite
»Dolenjski list«**

ZAHVALA

Ob nenadni izgubi drage žene, mame, stare mame, sestre in tete

**TEREZIJSKE
PEZDIRC**

z Grma 7

se najtopleje zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, prijateljem in znancem, ki so sočustvovali z nami, darovali vence in cvetje ter jo spremili na njeno zadnjo pot. Posebna zahvala temeljnemu sodišču Novo mesto - enoti Črnomelj. Hvala tudi župniku za lepo opravljeni obred.

Žalujoči: vsi njeni

ZAHVALA

Ob izgubi naše drage hčerke, sestre in tete

OLGE KONCILJA

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem, sosedom za izrečeno sožalje, darovano cvetje ter za spremstvo na njeno zadnjo pot. Iskrena hvala zdravniškemu osebju Onkološkega inštituta v Ljubljani, župniku za pogrebni obred, Kmetijski zadrugi Žužemberk za poslovlilni govor, GD Ajdovec za častno spremstvo in poslovlilni govor.

Žalujoči: mama, sestre, nečaki in nečakinje

ZAHVALA

Ob tako boleči, nenadomestljivi in tragični izgubi dragega moža, očeta, brata in strica

**JOŽETA
LAMOVŠKA**

iz Gabske gore 31, Šentjanž

se iskreno zahvaljujemo vsem sorodnikom, sosedom, znancem in prijateljem, ki ste pokojnika spremili na njegovi zadnji poti, mu poklonili vence in cvetje ter nam izrekli sožalje. Posebno se zahvaljujemo Metalni Krmelj, Lisci Krmelj, govornikom za poslovlilne besede ter duhovniku za opravljeni obred. Vsem še enkrat iskrena hvala!

Žalujoči: žena Marija, sinova Jože in Milan, hči Marinka ter ostalo sorodstvo

OSMRTNICA

Nenadoma nas je zapustila naša delavka

BREDA JEROVŠEK

delavka v računovodstvu

Vestno in marljivo sodelavko bodo ohranili v trajnem spominu.

DELAVCI, SAMOUPRAVNI ORGANI IN DRUŽBENO-POLITIČNE ORGANIZACIJE TOVARNE OBUTVE
NOVO MESTO

ZAHVALA

V Ljubljani je umrl naš dragi mož, brat, stric, bratranec

FRANC DRAGAN

iz Jarske 16
upokojenec

Pogreb je bil 26. decembra 1980 na Žalah - Navju. Iskrena hvala družini Kučič, darovalcem vencev, pevcem ter govorniku ob odprtem grobu in vsem, ki ste ga spremili na njegovi zadnji poti.

Žalujoči: žena Minka in sestra Marija

Novo mesto, 30. decembra 1980

FILATELISTIČNI KOTIČEK

ZNAMKE V LETU 1981 - Na skupščini skupnosti jugoslovanskih PTT podjetij v Beogradu je bil sprejet program izdajanja serij in priložnostnih znamk za leto 1981. Prospektov še nismo prejeli, ker je stara naveda te skupnosti, da z njimi vsako leto zamujajo. Izvedeli smo le, da bo izšlo 17 izdaj v serijah in 32 posameznih priložnostnih znamk. Rečeno je bilo, da bodo znamke leve, posebno tiste za 40-letnico vstaje jugoslovanskih narodov.

RAZSTAVA V KOČEVJU - V Kočevju je bila pred novim letom

filatelistična razstava domačega društva, posvečena 70-letnici ustanovitve prvega telovadnega društva Sokol Kočevje leta 1910. V 26 vitrinah po 12 razstavnih listov, t. j. na 312 listih, je bila prikazana tematika znamk z motivi športnih zvrsti, olimpiad in telesne kulture nasploh.

Razstavljeni so predvsem mladinci in pionirji pa tudi člani, ki sodelujejo v športnih društvih in šolskih športnih društvih. Razstava je bila zanimiva in je pokazala, kako veliko je zanimanje domačih zbirateljev znamk za telesno kulturo. Obisk razstave je bil zadovoljiv.

ANDREJ ARKO

Kritičen do sebe in drugih

„Politično delo je vedno bolj zahtevno, osnova za večjo uspešnost pa je več znanja. Uspešno pa je lahko edino, če je načrtno,“ pravi Jeke, ko povprašamo, če ni to morda tista prelomnica, nakar skromno doda, da so mu zaupali tudi mladinci in ga izvolili za člana sekretariata, bil pa je tudi član izvršnega odbora sindikata DO Veležitar v Celju. Pri mladinski organizaciji sevniske pekarnice je leta 1961 ustanovil klub OZN. Med zaposlitvijo v Kopitami je 1967 končal kranjsko višjo šolo za organizacijo dela, poldrugo leto je bil sekretar pri Trgovskem podjetju, od 1975 pa je sekretar sevniske občinske skupščine.

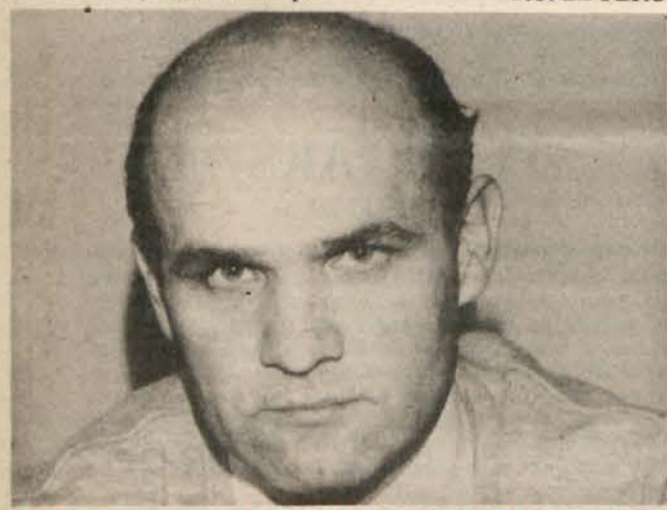
Zanima nas, kje vidi naš sobesednik bistvene spremembe v naši dinamični družbi. Velik premik so pomenili ustavni amandmaji in ustanovitev tozgov. Pri delegatskem sistemu pa nismo izkoristili vseh možnosti, da bi prišlo bolj do izraza hotenje ljudi. Dostikrat se čuti v družbenopolitičnih organizacijah pomanjkanje stališč.

Kako pa je s kritičnostjo, po kateri je Jože znan. „Vedno sem kritičen do lastnega dela in tudi do dela drugih. Borim se za konkretna stališča, za vpliv delavcev. Kritičen do drugih pa je lahko le tisti, ki pri sebi odpravlja napake, se trudi,“ z zanosom pripoveduje Jeke. Jože Jeke poudarja, da mu nikoli ni bilo žal časa za politično delo.

„Zanima nas, kje vidi naš sobesednik bistvene spremembe v naši dinamični družbi. Velik premik so pomenili ustavni amandmaji in ustanovitev tozgov. Pri delegatskem sistemu pa nismo izkoristili vseh možnosti, da bi prišlo bolj do izraza hotenje ljudi. Dostikrat se čuti v družbenopolitičnih organizacijah pomanjkanje stališč.“

Kako pa je s kritičnostjo, po kateri je Jože znan. „Vedno sem kritičen do lastnega dela in tudi do dela drugih. Borim se za konkretna stališča, za vpliv delavcev. Kritičen do drugih pa je lahko le tisti, ki pri sebi odpravlja napake, se trudi,“ z zanosom pripoveduje Jeke. Jože Jeke poudarja, da mu nikoli ni bilo žal časa za politično delo.

PAVEL PERC

Stabilizacijski Silvester

Prvič za silvestrovo gostišča niso bila polna. Nama je silvestrovanje celo odpovedala – V Sodražici inšpektor prepovedal silvestrovanje

V hotelu Pugled v Kočevju, kjer je veljal silvestrski menu za glasbo 850 din, so imeli zasedenih tri četrtine sedežev. Naval se je začel po polnoči in to predvsem takih gostov, ki so računali, da bo tudi letos veljal običaj iz preteklih let: da je po polnoči vs top prost. Vendar so se usteli.

V gostišču na Marofu so najprej imeli ceno za silvestrovanje kar 950 din, ker pa prijav ni bilo, so jo znižali na 350 din, s tem da ni bilo silvestrskega menija, saj je bila v znižani ceni vračunana le godba. Vodstvo gostišča je namreč upoštevalo pripombe gostov, da vsak večerja že doma in da zato ne potrebuje še bogatega silvestrskega menija.

Znižanje cen na Marofu pa je imelo za posledico, da so gostje, ki so naročili rezervacije v gostišču NAMA, začeli odpovedovati. Ko jih je odpovedalo že okoli 50, so pri Nami odpovedali silvestrovanje še preostalim in so imeli gostišče ta večer celo zaprto.

V hotelu Jelka v Ravnici je veljal silvestrski menu 600 din. Prodali so 160 vstopnic. V domu JLA so prodali 240 vstopnic po 500 din. V obeh gostiščih bi lahko sprejeli še

SRAM IN LAKOTA

Cloveštvo bi bilo srečno, če bi imelo dovolj hrane. Lakota postaja vse bolj pereč problem. V številnih deželah ljudje umirajo od lakote. Sram nas je lahko, ker so v naših smetnjakih ostanki kruha in se obnašamo, kot bi ne bilo lakote na svetu.

SONJA HRASTELJ
OŠ Leskovec

ŽE 25 MINUT PO POLNOČI – Vesna Kunej je s hčerkico Nežiko začela „porodno sezono“ v letu 1981 v novomeški porodnišnici. (Foto: Ria Bačer)

NOVOLETNA SREČA. Na sliki Kristina Marinček s hčerkico Suzano, ki ima doma že triletnega brata. (Foto: Jožica Teppey)

Deklici privekali v novo leto

V novomeški bolnišnici je v letu 1981 prva rodila Vesna Kunej iz Brestanice – Nežiko, v brežiški pa Kristina Marinček iz Črešnjic pri Cerkljah – Suzano

Diplomirana inženirka živilske tehnologije Vesna Kunej iz Brestanice 209 je zaobji dan v letu 1980 pripravljala silvestrovo večerjo, da bi z možem Hermanom lepo praznovala, vendar se je primerilo, da nista utegnla pojediti dobrot.

„Porod me je prehitel,“ je 31-letna mamica povedala 3. januarja 1981 na porodniški postelji v novomeški bolnišnici. „Vse je minilo hitro in skoraj brez bolečin. Samo 100 minut je trajalo od takrat, ko sem prišla v bolnišnico, do 25 minut čez polnoč, ko je bila hčerkica rojena. Ime ji bo Nežika. Je najin prvi otrok.“

Po porodu inženirke Vesne je šele 1. januarja po 17. uri sledil drugi porod, in sicer 20-letne Amalije Zulič iz vasi Dolše 4 pri Kostanje-

vici. Tudi ona ima deklco, ime ji bo Sabina.

„Sicer pa je bilo med letošnjimi novoletnimi prazniki v novomeški porodnišnici kar mirno in vse je potekalo brez zapletov,“ je po tridnevem dežurstvu povedal ginekolog dr. Franc Preskar. „V vseh treh dneh prazničnega dežurstva je bilo v naši porodnišnici rojenih 9

• Uredništvo Dolenjskega lista čestita srečnim družinam in jim sporoča, da bosta, kot je dolgoletni običaj, novorejenki prejeli hranilni knjižici z začetnima vlogama po 500 dinarjev kot čarilo Dolenjskega lista. Nežiki in Suzani želi Dolenjski list vsi srečo na pragu življenja.

otrok. Vsi porodi so bili normalni, brez večjih težav. Niti v enem primeru ni bil potreben carski rez ali večji operativni poseg. Za te praznike sem bil že večkrat dežurni, zato lahko ocenim, da so letošnji minili dokaj mirno.“

R. B.

V brežiški porodnišnici so končali staro leto z deklico in z deklco začeli tudi novo. Zadnja je na Silvestrovo ob 8.50 uri rodila Dragica Kornet s Hrvaškega, ob trideset na eno zjutraj pa je že prijovala na svet hčerka petindvajsetletne Kristine Marinček iz Črešnjic pri Cerkljah.

Kristina je delavka v Tovarni pohišva v Brežicah. Zaposlena je v kuhinji. Pred sedmimi leti je prišla iz Maribora. Iskalaje službo in jo našla v Brežicah ter si med tem ustvarila družino. Tudi mož je delavec. V Kovinarski v Krškem je zaposlen kot voznik viličarja. Obadva pomagata še doma na posestvu. Imata tri leta in pol starega sina Boštjana, na katerega v njuni odsotnosti pazijo stari starši. Zdj je že toliko star, da bi ga imama rada dala v vrtec. V Cerkljah je za malčke dovolj prostora, zato se ne boji, da ga ne bi sprejeli. Deklice sta oba z možem zelo vesela. Izbrala sta ji ime Suzana. Prinesla jima je veselo novo

leto in mamica je prepričana, da bo Suzana srečen otrok.

Z novoletnim praznikom so v Brežicah zelo zadovoljni, saj se je od Silvestrova do 2. januarja rodilo kar 5 otrok. Dežurni zdravnik in šef ginekološko porodniške oddelka dr. Marko Pirč si ni mogel privoščiti veliko spanja. Na srečo je vse potekalo normalno, brez komplikacij.

V Brežicah so imeli lani 1986 porodov. Dečkov se je rodilo 478, deklic 514, šestkrat pa so prijokali na svet dvojčki. Iz Slovenije je rodilo 586 žensk in 400 iz Hrvaške. V brežiško porodnišnico se odločajo predvsem porodnice iz občin Klanjec, Samobor in Zaprešič.

J. T.

Rešil mater iz goreče hiše

Usodna slanina na prevočem štedilniku – Brez obotavljanja v plamen

V torek, 30. decembra, je Zdravko Murn iz Mikute pri Raki rešil zanesljivo smrti svojo 66-letno mater Ano. Murnova je dala okoli treh popoldne na zelo zakurjen štedilnik peč slanino, nato pa se odpravila spat v sosednjo sobo.

Preiskovalci so ugotovili, da se je slanina med spanjem Murnove vnela, v kuhinji je začelo goreti, zublji so se razširili na vso hišo. Ko je že močno gorelo, se je vrnil domov Zdravko Murn in se brez obotavljanja pognal v gorečo hišo. Iz hiše je spravil mater, ki ji sicer ne bi bilo pomoči, nato pa šel reševati še premoženje. Rešil ni nič, ker so bili plameni že preveliki. Laže opečen je moral odnehati. Škode na hiši in premoženju je za 100.000 din.

Glasbeniki, sodelujte!

Natečaj Vesele jeseni

Društvo glasbenih delavcev Harmonija iz Maribora razpisuje javni natečaj za popevko Vesele jeseni 81, ki bo septembra v Mariboru. Natečaja se lahko udeležijo vsi glasbeni ustvarjalci z deli, ki še niso bila javno predstavljena, pogoj pa je, da gre za popevko v narečnem besedilu. Razpisatelj natečaja prosijo avtorje, da pošljejo svoja dela v treh izvodih z naznačeno harmonijo, tempom in podpisanim besedilom, lahko pa pošljejo tudi posnetek na kaseti s priloženim besedilom v treh izvodih. Šifriranim skladbam priložite v posebni ovojnici naslov, ime in priimek avtorja glasbe in besedila ter predloga za izvajalca in aranžerja. Skladbe lahko pošljete do 1. marca letos na naslov: Društvo glasbenih delavcev Harmonija, Maribor, Rotovski trg 1/1, s pripisom „Za Popevko vesele jeseni 81“.

Najboljša popevka bo prejela tradicionalno nagrado Zlati klopotec in denarno nagrado 7.000 din, poleg tega pa bodo podelili še 3 nagrade občinstva za popevke, tri nagrade za besedila in eno za najboljši aranžma.

Obračun dela gorjanskih tabornikov

25. decembra 1980 je bila letna konferenca novomeškega Odreda gorjanskih tabornikov, najstarejše taborniške organizacije v pokrajini. Delegati čet in družin so poslušali za nimiva poročila o razgibanem enoletnem delu, o odredovem in področnem mnogoboju za TT v Šmarjeti in za MC v Črnomlju, pa o zelo uspešnem letnem taboru v Sentjanih in sodelovanju odredovih članov v občinski in novi medobčinski zvezi tabornikov za Dolenjsko in Belo krajino. Odred ima zdaj 348 članov, čeprav je nekaj nedelavnih enot lani odmrlo. Delegati so predlagali, da bi odred organiziral več skupnih pohodov.

Za novega starešino odreda so delegati izvolili Matijo Wachterja, dolgoletnega člana našega venskega kluba STI.

položil temelje dolenjske taborniške organizacije. Tajnica odredove uprave je Irena Fridl, blagajnik Marko Rems, za načelnico odreda in njenega namestnika pa so izvolili Renato Pavlin in Francija Skrubeja. – Z novoletnimi čajnjkami in veselim srečanjem so se novomeški taborniki poslovili od starega leta.

ANDREJA JEVSKEK

KRAGULJ – Ogromno ujedlo je uplenil lovec Marko Fuks iz Zgomjega Obreza v brežiški občini. Tako lep primer je vedno nagatiti. (Foto: Martin Zupančič)

REPIŠKO USMERJENO IZOBRAŽEVANJE

V Repičevi dragi imajo izobraževalni center Bistra buča. To je stavbica s štirimi razpokanimi učilnicami, z miniaturno knjižnico in z dvema straniščema. Eno je moško, drugo pa žensko. Za prehod v usmerjeno izobraževanje, ki naj bi zadihalo s polnimi pljuči v šolskem letu 1981/82, pa so ustanovili trinajst odborov, šest komisij, devet podoborov, tri mešane delovne skupine in štiri medobčinske svete, ki naj bi usklajevali to, kar se bodo dogovorili odbori, komisije in delovne skupine na občinski ravni.

Vse našete uradne oblike reševanja problemov v zvezi s

prehodom na usmerjeno izobraževanje v Repičevi dragi so imele že najmanj enainosemdeset sestankov, na katerih je bilo po dolgoumih in plodnih razpravah ugotovljeno, zapisano in sklenjeno, da je usmerjeno izobraževanje v Repičevi dragi še kako potrebno, koristno in hvale vredno za rodove, ki prihajajo.

V vseh zapisnikih je bilo tudi podčrtano, da dajejo odbori, komisije, podobori, mešane delovne skupine in medobčinski sveti usmerjenemu izobraževanju v Repičevi dragi vso podporo, moralno in politično. V časopisu Zaprzneli glas je bil objavljen celo

razgovor z enim od štirih predsednikov medobčinskih svetov, s tovaršem Usmernikom, ki je med drugimi globokimi nalogami okoli usmerjenega izobraževanja izluščil tole: „Zavedamo se odgovornosti, težav in nalog.“

Pri tem nam ne pride niti na kraj pameti, da ne bi podprli z vsemi družbeno in osebno razpoložljivimi silami hotenja Repičanov po njihovi usmerjeni šoli. Sam se bom zavzel, da izgovorjene besede ne bodo ostale mrtve črke na papirju, ampak da se bodo spremenile v dejanja.“ Novinar Zapoznelega glasu tovariš Zdravnik je zaključil intervju

z lastno mislijo, ki pa je izražala po njegovih izjavah prepričanje celotnega uredniškega odbora, da je pač treba usmerjeno izobraževanje v Repičevi dragi podpreti s široko družbeno aktivnostjo.

Čas pa je požiral dneve, tedne in mesece. Razpoke v učilnicah so postajale vedno širše in snažilka izobraževalnega centra Bistra-Buča tovarišica Metlova je rekla, da bo šla raje pometat na sise, kot da zgrmijo stene nanjo. Metlovo so obtožili rovarjenja zoper preobrazbo našega šolskega sistema, za olajšavo pa so ji šteli to, da ima štiri neprekrbljene otroke, ki bi jih mož težko vzdrževal s šofersko plačo.

TONI GAŠPERIČ

salon pohišva
novoles
komandanta staneta 38
tel.: (068) 25-091

Dedek Mraz ni spluzil ceste

Cesta za Koprivnik tudi še po praznikih za šolski avtobus ni prevozna

Za minulo Novo leto so bili gotovo najbolj veseli šolarji iz Koprivnika, ki bi se morali voziti vsak dan k pouku v Kočevje, a šolski avtobus zaradi slabo splužene ceste že precej časa ne vozi. O tem so razpravljali tudi na zadnji seji vseh zborov občinske skupščine Kočevje, 26. decembra, v ponedeljek, 5. januarja pa smo zvedeli, da tudi ta dan avtobus ni vozil.

Praznovanja otrok po Kočevskem so se začela že 15. decembra in so trajala do konca leta. Na prireditvah za otroke po organizacijah združenega dela je delil dedek Mraz otrokom darila. Ob teh priložnostih so se izkazali tudi lutkarji, ki so imeli nad 15 predstav. 29. decembra je gostovalo tudi gledališče iz Ljubljane. Sprevod dedka Mraza po Kočevju so si ogledali otroci 26. decembra pozno popoldne.

Novoletno jutro pa je bilo po Kočevju spet običajno. Smetnjaki so bili marsikje razmetani in smeti raztresene. Okna in zid pri kavarni (in še na nekaterih drugih stavbah) so bila prelita s črno barvo. Pločniki in ulice so bili precej slabo očiščeni. Zato pa so vse praznične dni pokale petarde, da se je marsikdo počutil, kot da je na imško-iranski fronti.

J. P.